

Olomoucký kraj podle autorů

Adelfus, Jan (-1593), též Adelphus, Adelfi, Adelf, Adolff; Městecký, Hermannomiesticensis, Miestecensis

:CIK: narozen v Heřmanově Městci, odtud Městecký, Hermannomiesticensis, Miestecensis.

Ant. Truhlář ukázal, že je to jiná osobnost nežli Jan Heřmanoměstský, farář v Poděbradech a děkan v Rakovnici († 1579). Byl vychován u Českých bratří v Prostějově za vedení br. Blažeje. Stal se evangelickým duchovním v Prostějově (1577-83). Tvrdil o sobě, že byl ordinován v Krakově, ale ne katolický biskupem. R. 1577 až 1583 byl duchovním správcem církve prostějovské a „kazatelem sv. evangelium v městě Prostějově“. Měl spory a polemiky s uherskobrodským děkanem (1575-1581) augsb. vyznání Pavlem Kyrmezerem. Napsal proti němu: „Ohlášení se Jana Adelfa proti psaní, jenž slove Acta Concordiae etc. Kněze Pavla Kyrmezera, děkana Uherského Brodu“ a píseň: „Jan Adelf, Kyrmezeře, vzkazujet da pacem“, jejíž nápěv se velice rozšířil. (Jungmann IV, 1465). Oba tyto rukopisy vydal J. Skopec ve „Sborníku skladeb hlavně českobratrských prosou i veršem v kapitolní knihovně Svatovítské z let 1580-1612.“ (VSN 1904. Třída fil.-hist.“ jazyk, II, s. 30-43). Na počátku roku 1583 byl Adelfus z církevních pohnutek uvězněn olomouckým biskupem Stanislavem Pavlovským, ale byl ještě na jaře toho roku propuštěn na zakročení hejtmána markrabství moravského Hynka Brtnického z Valdštejna a na Brtnici. Na něhož se obrátil zvláštním listem ze dne 23. dubna 1583 a na přímluvu Bedřicha z Žerotína. Adelfus se tehdy biskupovi zapsal reverzem, že jako katolický neordinovaný kněz bez odkladu opustí diecézi a navždy jí dá výhost. Prostějovští se na základě toho rozhodli získati si jiného kněze. Adelfus se dostal za faráře do Brtnice, okr. Jihlava vlivem svého příznivce Hynka Brtnického. R. 1587 churavěl a učinil proto dne 23. listopadu poslední pořizení. Žil však ještě 25. září 1592. Zemřel roku následujícího (1593).

:CIR: Adelphus (Adelf), Jan, z Heřmanova Městce, byl vychován u českých bratří v Prostějově pod vedením br. Blažeje a stal se evangelickým duchovním v Prostějově (1577-83). Měl ostrý spor s Pavlem Kyrmezerem, děkanem v Uherském Brodě. R. 1583 byl z náboženských důvodů uvězněn olomouckým biskupem Stanislavem Pavlovským, ale na zákrok Hynka Brtnického z Valdštejna byl propuštěn s tím, že opustí diecézi. Usadil se na Brtnici, kde r. 1593 zemřel. Byl literárně činný. Zlomek jeho knihovny se zachoval v brněnské UK, sign. A II.P.1.1.

:CIC: Adelf, Jan, rodem z Heřmanova Městce, byl vychován od Českých bratří v Prostějově, kdež byl potom v letech 1577-83 duchovním správcem („verbi divini minister“); měl prudký osobní spor s uherskobrodským s luteránským děkanem uherskobrodským Pavlem Kyrmezerem, jenž mu byl v polemickém spise proti Bratřím vyčetl život nemravný. Adelf napsal proti němu „Ohlášení se proti psaní ...“ a píseň „Jan Adelf, Kyrmezeře ...“, jež došla velké obliby tak, že podle jejího nápěvu i jiné písně tehdy byly skládány.

:KNI: Knihopis č. 64.

:LIT: Knihopis II/1, 7; ČSB I, 78; Rukověť I, 46.

Akanthydes, Jakub (na počátku 80. let 16. století -)

:CIK: byl synem Pavla Acanthydesa z Horažďovic, duchovního správce v Dřínově u Kralup nad Vltavou. Narodil se ve Velké Polomi na Opavsku na počátku osmdesátých let 16. století. Psal se proto latinsky Megapolomensis, Megapolomaeus, Megapolensis, česky Velkopolomský. Dne 10. června 1603 se stal v Praze bakalářem a již r. 1604 se vyskytuje jako správce školy p. Henyka z Valdštejna v Dobrovici u Mladé Boleslavi. Téhož roku měl spor s nymburským děkanem Eliášem Šudem, který se cítil uražen Akanthydesovými latinskými a českými verši. Podle příkazu pražské akademie byl nucen dáti uraženému písemné zadostiučinění. Dne 24. února 1609 se oženil s vdovou po dobrovickém kazateli a podporovateli umění Martinu Dentulinovi z Turtlsteina Eliškou. Roku 1610 byl knězem v Konicích na s./třední/ Moravě, r. 1613 po otci knězem v Dřínově u Kralup n. Vlt., od r. 1614 farářem ve Skramnicích u Poděbrad. Po bitvě na Bílé hoře byl sužován vojskem. R. 1623 odešel do vyhnanství. Psal česky a latinsky. Seznam jeho latinských spisů viz Rukověť. Spis,

který uvádí Jungmann IV, 195, podle Indexu s. 9, není práce samostatná, nýbrž jen součást knihy „Processus“ (v.t.) Jungmannův záznam IV,1982: Modlitby a písně Jak. Akantido-Mitisa v 8 1614 ? sám Jungmann uvedl otazníkem v pochybnost. Přejal je z Indexu s. 9, kde je záznam opatřen. Patrně se těmito modlitbami a písněmi má myslet překlad spisu P. M. Vermiglia (v.t.): „Modlitby svaté z žalmův Davida proroka božího“ z r. 1620, kde v přídavku je otištěna na předposledním a posledním listu „(Píseň) jiná za pokoj.“ Píseň tuto uvedl Jungmann v samostatném záznamu IV,1996.

:CIR: Acanthis (Acanthida-Mitis, Acanthides, Acanthido-Mitis, Acantis), Jakub se narodil ve Velké Polomi ve Slezsku z otce Pavla Acanthida Horažďovického a matky Markéty. Jméno Mitis přijal po svém strýci Janu Mitisovi, primasu velvarském; užil jej poprvé r. 1611. Základní vzdělání získal v Opavě. Kolem r. 1589 jej učil ve Velvarech rektor tamní školy Petr Saucupiades, od něhož odešel do Rakovníka, kde studoval počátkem 90. let pod Janem Gotsmaniem. R. 1595 odešel s tímto učitelem do Prahy na školu u sv. Jindřicha. Když byl Gotsmanius povolán k univerzitní profesuře, doporučil svého žáka Petru Hebetovi, rektoru školy lounské, po jehož smrti (8.11.1596) se Acanthis uchýlil do Klatov k M. Adamu Priferiovi, a když se r. 1599 Priferius oženil, vrátil se do Prahy na školu jindřišskou k učiteli Nikodému Edlingerovi, který jej doporučil na pražskou akademii. Učil pak postupně jako kollega na škole v Třebenicích a r. 1602 v Praze na Malé Straně u sv. Mikuláše. Bakalářem se stal 10.6.1603. Bakalářskou disputaci, která vyšla téhož roku tiskem, věnoval svému příznivci Henykovi z Valdštejna, jenž jej podporoval na studiích a hned po jejich skončení povolal řídit školu v Dobrovici u Mladé Boleslavě. Jako správce dobrovické školy měl Acanthis v letech 1604-05 spor s nymburským děkanem Eliášem Šudem ze Semanína, který se cítil dotčen některými jeho latinskými a českými verši. Podle příkazu pražské akademie byl nucen dát uraženému písemné zadostiučinění. R. 1605 se na žádost Henyka z Valdštejna a z podnětu kněze Václava Slovacia Turnovského obrátil na kněžskou dráhu. Vypravil se do Vitenberku, kde 15.8.1608 přijal svěcení. Po návratu z Vitenberka se oženil s Alžbětou, vdovou po dobrovickém faráři a svým někdejší příznivci Martinu Dentuklinovi z Turlštejnu. R. 1609 byl duchovním správcem v Řičanech u Prahy, r. 1610 v Konicích (=Kounice u Českého Brodu); tehdy mu věnoval jako svému příznivci báseň Jiří Morávek. R. 1611 se stal Acanthis po otci knězem v Dřínově u Kralup n.Vlt., od Jiří (24.4.) 1614 byl potvrzen na faru do Kralovic u Uhřetěvsi na panství smiřickém, ale ještě téhož roku působil ve Skramníkách u Českého Brodu. Zde jej zastihla bitva bělohorská, po níž r. 1623 odešel do vyhnanství.

:CIC: Acanthis, Acanthides, Acanthido-Mitis, Jakub, syn utrakv. kněze Pavla Akanthida Horažďovického, nar. ve Velké Polomi (pročež psával se též „Akanthido-Mitis Jakub Velko-Polomský“). Po dokončených studiích na univerzitě pražské povýšen 1603 na bakaláře a stal se správcem školy v Dobrovici 1605. Později obrátil se k stavu duchovnímu. Jakožto farář utrakvistického nalézáme ho od roku 1612 v Dřínově, kdež nastoupil po otci, jenž tam býval farářem. R. 1614 se stal farářem ve Skramníkách u Poděbrad. Roku 1623 musel opustit faru ve Skramníkách a odebrat se do vyhnanství.

:KNI: Knihopis č. 97-103.

:LIT: Knihopis II/1, 14; Jungmann IV, 1534; ČSB I, 46; Rukověť I, 26.

Aquilinas, Pavel (- asi 1567), též Aquilin, Vorličný, Hradecenus, Hradecký, rodák z Králova Hradce, odtud Hradecenus, Hradecký

:CIK: český humanista. Učil se na škole v Žatci, dne 27. srpna 1546 se stal bakalářem v Praze, pak učiteloval u sv. Mikuláše v Praze na Malé Straně. Těšil se přízni Jana Hodějovského z Hodějova. Později učiteloval v Prostějově a byl korektorem v tiskárně Jana Günthera. Patrně roku 1552 zajel do Benátek, aby si tam zjednal biskupskou ordinaci na kněžství. R. 1553 se vrátil do Prostějova. Konsistoři podobojí v Praze zaslal jen formáty /formality ?/. Byl v církevních věcech poradcem Vojtěcha z Pernštejna a Albrechta Černoohorského z Boskovic a na Černé Hoře, nejvyššího sudího na Moravě. Jeho vlivem se stal okolo r. 1564 učitelem církve, farářem v Kyjově. Roku 1566 sestavil

spolu s Benediktem Ostrožským konfesi, která měla spojovati kališníky a luterány. Zemřel patrně r. 1567. Psal latinské příležitostné verše a různé latinské spisy, jejichž knihopis podává Ant. Truhlář. Vydával a překládal autory: Josephus Flavius; Petrus Dasypodius; Sebaldus Heyden; Joannes Pinicianus; Cornelius Scribonius Graphus; Erasmus Rotterdamus; Dionysius Cato; Philipp Melanchthon.

:CIR: Aquilinas (Aquilinus, Vorličný), Pavel, rodem z Hradce Králové, vzdělával se na škole žatecké, kterou řídil Václav Arpinus z Dorndorfu. V říjnu 1544 se stal alumnem v koleji Nationis. 25.8.1546 dosáhl v Praze bakalářství a byl ustanoven učitelem u sv. Mikuláše na Malé Straně. Byl zcela nezámožný a za studií byl podporován královéhradeckým městským radním Janem Damaškem. Později ho seznámil jeho spolužák Tomáš Mitis s Janem st. z Hodějova, s nímž si začal Aquilinas dopisovat (asi od r. 1547). Z Prahy odešel do Prostějova, kde učil spolu s Šimonem Enniem a zároveň byl čilým pomocníkem v známé tiskárně Jana Gunthera. Asi r. 1552 si opatřil v Benátkách od biskupa ordinaci na kněžství a po návratu r. 1553 zůstal v Prostějově a poslal konsistoři podobojí do Prahy jen formáty. Byl rádcem Vojtěcha z Pernštejna při jeho reformačních pokusech. Vlivem Albrechta Černohorského z Boskovic a na Černé Hoře, nejvyššího sudího Markrabství moravského, se stal kolem roku 1564 farářem v Kyjově. R. 1566 sestavil spolu s knězem Benediktem Ostrožským konfesi, jež měla být pojítkem mezi utrakvisty, luterány a českými bratry. Jeho snaha po dosažení svornosti neměla úspěch, jak o tom svědčí polemika Jana Blahoslava. Aquilinas zemřel asi r. 1569. Z latinsky pišících humanistů jej pojilo důvěrné přátelství s Martinem Bulemachem, Šimonem Enniem a zvláště s Matoušem Collinem a Tomášem Mitisem. Pozn.: ČSB odkazuje na Vorličný, písmeno V už nemá.

:KNI: Knihopis č. 240-242.

:LIT: Knihopis II/1, 46; Jungmann IV, 1964; Rukověť I, 94.

Ardensbach z Ardensdorfu, Václav Maximilián (17. stol.), též z Ardensdorffu

:CIK: narozen v Opolí v slezském Polsku, studoval v Praze r. 1648, dosáhl doktorátu filozofie a lékařství, byl nejprve fyzikem opolského knížectví. 31. října 1671 jmenován nadpočetným zemským lékařem moravským. Roku 1677 se stal přísežným lékařem v olomouckém kraji a tělesným lékařem olomouckého biskupa Karla z Liechtensteinu. V březnu 1683 se své funkce vzdal ve prospěch jiného kolegy. Psal latinsky, německy a česky. Jeho mimočeské spisy uvádí d'Elvert.

:KNI: Knihopis č. 246.

:LIT: Knihopis II/1, 48; d' Elvert, Chr.: Notizen-Blatt d. hist.-stat. Section d.k.k. maehr.-schles. Gesellschaft 1883, s. 12.

Arnold, Tobias (1597 - 1645), též Arnolt

:CIK: narozen 1597 Šumperk, zemřel 12.12.1645 v Kladsku, od r. 1618 byl členem TJ a vynikl jako kazatel. Od roku 1625 byl ředitelem semináře v Praze. R. 1630 byl vyslán do Svídnice, když se tam zakládala nová jezuitská kolej. Zemřel v Kladsku dne 12. prosince 1645. Psal německy a latinsky. Jeho spisy v těchto řečech uvádí ČSB. České spisy jsou překladem jeho německého spisu: Geistliches Hauskämmerlein.

KNI: Knihopis č. 258-261.

Knihopis II/1, s. 53; Jungmann V, 1412; ČSB I, 662.

Augusta, Jan (1500-1572)

:CIK: narodil se r. 1500 v Praze jako syn utrakvistického kloboučníka. Vyučil se řemeslu svého otce. Byl vychován ve víře svých rodičů. R. 1524 v Mladé Boleslavi přestoupil k Českým bratřím. Po době učení u bratra Lukáše v Mladé Boleslavi a v Turnově se stal 21. září 1529 jáhnem a roku 1531 knězem. Působil nejprve v Benátkách u Mladé Boleslavi. Po smrti Vavřince Krasonického 25. ledna 1532 se stal jeho nástupcem ve sboru v Litomyšli. Byl vůdcem mladých a s nimi si vymohl na synodě v Brandýse n.Orl. 14. dubna 1532 místo v úzké radě. Téhož dne byl zvolen biskupem

v Litomyšli. Uměl německy, latinsky málo. Chtěl přivést Jednotu na první místo mezi církvemi a pracoval houževnatě na tom, aby se její učení stalo známým i za hranicemi. Na jaře 1534 udržoval styky s utrakvistickým administrátorem Václavem z Unhoště. Složil s biskupem J. Rohem (Horn, Cornu) bratrskou konfesi a předložil ji r. 1535 králi Ferdinandu I. a některým knížatům německým. Navázal styky s německou refomací, navštívil lehnického knížete Bedřicha II., pobyl ve Štrasburku, byl několikrát ve Wittenbergu. Navázal tam osobní styky s německým reformátorem Martinem Lutherem. Na červnové synodě roku 1540 v Mladé Boleslavi provedl s úmyslnou nádherou svěcení nových kněží, aby i doma ukázal rozkvět Jednoty. V několikaletém literárním boji se vypořádal s kališníky. Z jejich popudu byl na něho dne 17. května 1542 vydán Ferdinandem I. zatykač. Nebyl proveden, když Augusta na příkaz Bohuše Kostky z Postupic přestal vydávat nové spisy a nastoupil cestu k Lutherovi. Při požáru Litomyšle dne 11. května 1546 vyhořela i bratrská knihovna s archivem, který Augusta počal v Litomyšli shromažďovat. Z jeho popudu byla vybudována nová knihovna. Po válce šmalkaldské byla vina ze vzpoury uvržena na Jednotu a na Augustu jako její hlavu byl vydán zatykač. Augusta se dlouho skrýval, až byl úskokem zajat 25. dubna 1548, odvezen do Prahy, několikrát mučen a pak odvezen ke konci května do vězení na Křivoklát. Tam zůstal 16 let. Poněvadž byla Jednota bez vůdců, zvolili si Bratří nové biskupy; vyvolalo to napětí mezi Augustou a staršími Jednoty. Všechny pokusy o Augustovo vysvobození skončily se nezdarem. Když Augusta r. 1550 ve vězení získal spojení se světem, dal se do spisování. Stále při tom myslel na potřeby Jednoty. Jeho díla však nenašla pochopení a uznání starších. To mu ztrpčovalo život ve vězení, zvláště když Bratří starší odmítali se řídit jeho pokyny. Na naléhání přátel se r. 1561 přihlásil ke straně podobojí, ale nebyl přijat, poněvadž jeho vyznání neuspokojilo utrakvisty, ani nebyl propuštěn na svobodu. Ani pobyt v Klementinu u jezuitů ho nepřiměl k povolnosti. Na jaře r. 1564 byl na přimluvu Ladislava ze Šternberka a jiných šlechticů u arcivévody Maxmiliána v Praze propuštěn na svobodu. Musil slíbiti, že nebude již veřejně kázati. Odešel do Mladé Boleslavi dne 26. března 1564 a začal opět vykonávat své funkce biskupa a soudce Jednoty, jichž byl za jednání o přestoupení k podobojím zbaven, ale jež mu byly v dubnu 1564 na synodě v Lipníku opět vráceny. Zabýval se dále reformováním kázání a připravil do tisku svůj Summovník (Summarium). Chtěl uskutečnit také svou druhou životní myšlenku, vytvoření velké nekatolické církve, kde by Jednota zaujímala přední místo. Ale ani tento plán se nepodařil. Od jara 1570 byl těžce nemocen. Dne 13. ledna 1572 zemřel ve věku 72 let v Mladé Boleslavi. Augusta psal jen česky. Byl literárně činný od r. 1532. Všechny jeho spisy nebyly vydány tiskem. V rukopise se zachovaly: /vyjmenováno 16 rukopisů, není nutné znát jejich názvy a charakteristiky/. Při požáru Litomyšle 11. května 1546 vyhořela i bratrská knihovna s archivem.

:CIO: Augusta, Jan (1500-1572), český kněz. Od r. 1532 biskup Jednoty bratrské. Usilovalo sblížení s utrakvistickou církví. Po českém povstání vězněn v letech 1548-1565 na Křivoklátě.

:CIC: Augusta, Jan, starší českých bratří, nar. v Praze asi r. 1500. Na některé farní škole pražské učil se literárnímu umění, nabyt nějaké znalosti latiny, a pak u svého otce, kloboučnicka, naučil se řemeslu. Přitom jako písmák vzdělával se českou četbou. Jako chasník svého řemesla, když konal cesty na zkušenou, přišel do Tábora, kdež se mu zamlouvaly řady Mikulášenců, ale zůstával jinak při víře pod obojí, a r. 1524 v Mladé Boleslavi dal se k českým bratřím. Od nich určen jsa na kněžství, chodil do školy v Turnově, v Mladé Boleslavi, r. 1529 byl v Brandýse zřízen za jáhna, 1531 za kněze a za první působiště byly mu vykázány Benátky pod panem Bedřichem z Donína. Na synodě v Brandýse projevila se už jeho povaha výbojná, ctižádostivá a neústupná, kdy vládná horoucí výmluvností, za souhlasu mladých četných účastníků dokazoval, že správa jednoty je mdlá a nápravy potřebná a dosáhl toho, že byl zvolen za biskupa a přátelé jeho za členy úzké rady. Za své sídlo zvolil Augusta Litomyšl pod patronátem Bohuše Kostky z Postupic.

:KNI: Knihopis č. 845-857.

:LIT: Knihopis II/1, 268; Jungmann IV, 1569 b); ČSB I, 769; OTE s. 65.

Auspitzer, Patricius Michael (1692-1739), též Auspicer

:CIK: narodil se v Raduni u Kylešovic ve Slezsku dne 29. září 1692. R. 1716 byl vysvěcen na kněze v Olomouci, dne 4. dubna 1717 vstoupil do kláštera řeholních kanovníků lateránských v Praze. R. 1721 se stal magistrem filozofie na univerzitě v Praze a dvě léta na to profesorem filozofie na řeholním učilišti. Roku 1727 počal přednášeti bohosloví. R. 1730 byl jmenován novicmistrem kláštera na Karlově. R. 1733 se stal administrátorem ve Velké Vsi (Michelsdorf) na okrese žateckém, dne 26. prosince 1736 pak farářem. Zemřel tam 3. února 1739. Byl knihovníkem knihovny kláštera na Karlově (tento úřad zastával od 18. prosince 1726), kazatelem, ředitelem kůru a hudebním skladatelem.

:KNI: Knihopis č. 895.

:LIT: Knihopis II/1, 283; Jungmann V, 956; ČSB I, 788; Jireček, J.: Rukověť I, 38; II, 379; Navrátil: Paměti kostela na Karlově. Praha 1877.

Balbín z Orličné, Bohuslav Ludvík Alois (1621-1688), též Balbinus, z Vorličné

:CIK: nar. 3. prosince 1621 v Hradci Králové, zemřel 29. listopadu 1688 v Praze, kde v kostele sv. Salvatora do krypty uložen byl, r. 1631 se stal žákem latinské školy benediktinského kláštera v Broumově, v 10 letech žákem jezuitské školy v Jičíně. Po dvou letech byl žákem jezuitské koleje v Praze. Po dvou dalších letech odešel do Olomouce. Tam podlehl vlivu prefekta jezuitské koleje P. Mikuláše Leczyckého. Na jeho pobídku vstoupil do řádu jezuitského. V 15 letech byl novicem koleje brněnské a r. 1638 učinil své řeholní sliby. Humanitní studia dokončil v Kladsku na koleji jezuitské. Po roce odejel do Prahy na vyšší studia. Dokončil studia filozofická, počal roku 1642 vyučovat u sv. Klimenta. Vykonal četné cesty po Čechách. Po třech letech se věnoval studiu bohosloví. Roku 1650 byl vysvěcen na kněze. R. 1648 se jako bohoslovec zúčastnil hájení Prahy proti Švédům. Byl činný jako misionář ve východních a jižních Čechách. Od r. 1653 působil na jezuitských školách v Kladsku, Brně a Jindřichově Hradci. R. 1661 byl přeložen do jičínské koleje jen jako „historicus“. Z Jičína byl přeložen do Klatov, pak do Českého Krumlova, pak do Opavy. R. 1677 byl přeložen do Prahy. Zemřel tu 20. září 1688. Balbín psal latinské verše, dějepisné a vlastivědné práce v jazyku latinském. Do češtiny byly přeloženy: *Diva Montis Sancti seu Origines et miracula ...*; *Vita sancti Joannis Nepomuceni*. Do Knihopisu byly pojaty i latinské jeho spisy, které obsahovaly český text.

:CIC: Balbín, Bohuslav Alois, kněz řádu TJ, nar. 3. prosince 1621 v Hradci Králové, zemřel 29. listopadu 1688 v Praze, kde v kostele sv. Salvatora do krypty uložen byl. Otec jeho Lukáš Balbín z Vorličné byl potomkem rodiny patricijské v Hradci Králové, kde již v XV. století se byla usadila. Také se psávali Škorniclové z Vorličné. Po všecken čas byli váženými občany. Lukáš držel Dřevíč, byl král. purkrabím panství pardubského. Pardubice ubránil i v letech 1618 a 1619 proto povstalým stavům, zemřel však v Hradci Králové r. 1622. Náš Bohuslav osiřel tedy v prvním roce svého života. ... Po skončení filozofických studií byl Balbín povýšen na mistra svobodných umění neboli na doktora filozofie. Když byl Balbín r. 1650 dokončil svá bohoslovecká studia, pokoušel se také o misionářství v královéhradeckém kraji. ...

:KNI: Knihopis č. 939-947.

:LIT: Knihopis II/2, 7; Jungmann V, 1172; ČSB I, 873; Jireček, J.: Rukověť I, 46; Rejzek, J.: P. Bohuslav Balbín T.J. Jeho život a práce. Praha 1908.

Bautschner, Ezechiel (16. stol.), též mylně Bantschner, Bautsser, Baušner

:CIK: pocházel patrně z olomouckého rodu Bautschnerů. Doktor filozofie a lékařství. Psal se Julio-Montanus. Byl tělesným lékařem císařovny Marie, manželky Maximiliána II. (1527-1576). Vykonal cesty po Itálii, Francii a Španělsku. Psal latinsky a německy. Jeho spis „Kurzer und bewehrter Rath, wie sich der gemeine Mann und arme Leute ... 1680“ byl přeložen do češtiny.

:KNI: Knihopis č. 1003.

:LIT: Knihopis II/2, 28; Jungmann V, 578 = Příklad. 2.

Bilovský, Bohumír Hynek Josef (-1725), též Byłowski

:CIK: narozen v Hulčině (Hlučině ve Slezsku), zemřel 7. prosince 1725 ve Velkých Slatenicích u Prostějova. Vstoupil do TJ a jako magister konviktu sv. Bartoloměje v Praze vysvěcen na kněze r. 1689, do roku 1692 kazatel tohoto řádu. R. 1695 vystoupil z řádu a stal se děkanem v Písku v Čechách. Roku 1701 se vrátil na Moravu, byl zprvu administrátorem ve Vrahovicích, od roku 1702 farářem v Letovicích, od r. 1708 ve Velkých Slatenicích. Byl jmenován apoštolským protonotářem. Sepsal četné náboženské spisy, zvláště kázání, v řeči české, latinské a německé. Knihopis jeho prací sestavili K. Kadlec a J. Vašica.

:CIC: Bílovský, Godefríd Ignác, nar. v Hlučině ve Slezsku, vstoupil do jezuitského řádu, jakožto magister byl r. 1689 „praeses minorum“ v konviktu sv. Bartoloměje v Praze, vysvěcen na kněze téhož roku; roku 1690 jakožto teolog IV. roku byl zároveň praesesem alumnů v řečeném konviktě, vystoupil z Tovaryšstva, stal se r. 1695 děkanem v Písku, pro různé nepřístojnosti nucen byl r. 1701 beneficia svého se vzdát a odešel na Moravu, kde působil jako farář v letech 1702-08 v Letovicích, od 1708 v Slatenicích, kde zemřel 1725.

:KNI: Knihopis č. 1134-1144.

:LIT: Knihopis II/2, 125; Jungmann V, 867 b); ČSB II, 246; Sborník historického kroužku 22, 1921, 65-76; Vašica, J.: České literární baroko. Praha 1938, s. 189.

Birhel, Jan (1688-1756), též Brhel, Bürhel

:CIK: narodil se 6. května 1688 ve Zbyslavicích (ve farnosti bravantické, Brosdorf v polit. okrese bílovickém). Zemřel 14. října 1756 v Prostějově. Studoval bohosloví v Olomouci, stal se mistrem svobodných umění a filozofie a sv. bohosloví bakalářem dokonalým. Na kněze byl vysvěcen r. 1714. Od roku 1715-1719 kaplan v Prostějově, pak do r. 1721 farář ve Studénce u Bílovce, pak do r. 1730 farář v Jaktaři, od 30. března 1730 farář v Prostějově.

:KNI: Knihopis č. 1151.

:LIT: Knihopis II/2, 131; Jungmann V, 972 = V, 1346 (s datem 1732).

Blahoslav, Jan (1523-1571), též Joannes Blasius Przeroviensis, Jan Blažek Přerovský, Joannes Blagoslaus, J.B.P.

:CIK: narozen 20.2.1523 v Přerově, zemřel 24.11.1571 v Moravském Krumlově, biskup Jednoty bratrské, bohoslovec, filolog, pedagog, hudební teoretik a praktik, písař, tj. dějepisec, archivář a knihovník Jednoty bratrské. Narodil se 20. února 1523 v Přerově na Moravě. Otec slul Blažek, matka Kateřina, rozená Bezperová, odtud užíval Blahoslav v mládí na studiích ve Wittenbergu též jména Joannes Blasius Przeroviensis, tj. Jan Blažek Přerovský. Později se podepisoval také Joannes Blagoslaus, nebo užíval začátečních písmen J.B.P., též zřetělného jména svého otce Macarius a své matky Apterix. Chybně je nazýván Joan. Bohuslaus. Prvního vzdělání nabyt u správce přerovského sboru, bratra Wolfa, r. 1540 až 1547 se stal „čeledínem“ bratra Martina Michalce, správce sboru prostějovského. Mezi tím se r. 1543 zdržoval v Goldberku ve Slezsku na latinské škole Valentina Trotzendorfa, r. 1544 byl horlivým posluchačem kázání Martina Luthera ve Wittenbergu. Roku 1547 byl mu v Prostějově přidělen za „hospodáře“ Matouš Strejc, roku 1548 dostal se do Mladé Boleslavě k bratru Janu Černému čili Nigranovi. Roku 1549 byl poslán na studia do Královce, odkud se brzo vzdálil pro tamní spory a morovou nákazu; roku 1549 poslán do Basileje, kde se stýkal s humanistou Zikmundem Hrubým z Jelení. Pro těžkou chorobu vrátil se již roku 1550. Roku 1551 učil na bratrské škole v Prostějově. V Mostkovicích u Prostějova seznámil se se spisovatelem první české mluvnice Benešem Optátem a začal se obíratí jejím studiem a její kritikou. Roku 1552 byl povolán k br. Janu Černému do Mladé Boleslavi, aby mu pomáhal při spisování bratrských pamětí. R. 1553 se stal v Ml. Boleslavi jáhnem a téhož roku v Přerově knězem. Když r. 1555, po smrti ochránce boleslavského sboru Arnošta Krajíře z Krajku, byl sbor tamní zavřen, odebral se Blahoslav na Moravu. Jako diplomatický zástupce Jednoty podnikl čtverou

cestu do Vídně, aby získal pro Jednotu přízně arciknížete Maxmiliana a do Němec k Flaciovi Illyrikovi, ale bez úspěchu. Zato došel porozumění u Filipa Melanchthona. R. 1557 zvolen byl na synodě v Slezanech s bratrem Jiřím Izraelem za biskupa Jednoty. Od r. 1558 sídlil trvale v Ivančicích. Tam se mu dostalo bezpečného útulku k uveřejnění prací a vedení tiskárny, označované symbolem „in insula hortensi“. Zemřel v Moravském Krumlově dne 24. listopadu 1571. Blahoslav psal česky a latinsky. Německy uměl nepatrně.

:KNI: Knihopis č. 1160-1164.

:LIT: Knihopis II/2, s. 133; Jungmann IV,44; Blahoslavův sborník, Přerov 1923, s. 17 (Chudoba, F.); ČČM, 1875, 169 (Jireček, J.); Listy filologické 1925, s. 51, dtto 1924, s. 364 (Ryšánek, F.); Jakubec, J.: Dějiny literatury I, 673 a 696; Reformační sborník VI, 115 (Bednář, F.).

Bleycharinus, Jiřík (16/17. stol.), tez Blejcharinus

:CIK: patrně podle svého rodiště zvaný Přerovský. Jeho otec byl kněz Jiří Bleycharinus, rodič opavský, děd jeho byl mlynář Bartoš Bleycharinus; český kazatel slova božího v Branici r. 1610, patrně podle svého rodiště zvaný Přerovský. Jeho otec byl kněz Jiří Bleycharinus, rodič opavský, děd jeho byl mlynář Bartoš Bleycharinus. Byl po tři léta knězem u sv. Barbory v Opavě a tamtéž pomocníkem jiných kněží při kostele sv. Jiří a farním kostele.

:KNI: Knihopis č. 1182.

:LIT: Knihopis II/2, s. 139; Dudík, B.: Karls von Žerotín böhm. Bibliothek in Breslau. Prag 1877, s. 42.

Boscius, Jan (1625-1676)

:CIK: narodil se 27. prosince 1625 v Boskovicích na Moravě, odtud jméno Boscius. Absolvoval jezuitské gymnázium v Brně. Dne 1. listopadu 1641 vstoupil v Olomouci do jezuitského řádu. R. 1642 složil první sliby, r. 1676 zemřel v Jičíně. Byl učitelem, prefektem škol, kazatelem, představeným bratrstev, misionářem, regentem semináře, katechetou, knihovníkem. Působil v Jihlavě, Českém Krumlově, Chomutově, Klatovech, Uherském Hradišti, Hradci Králové, Opavě a Jičíně.

:KNI: Knihopis č. 1229.

:LIT: Knihopis II/2, 152; Cerroni, P.: Nachrichten I, l. 184 a, č. 1.

Brněnský, Jiří Mikuláš (16. stol.), též Brunensis, Georgius Nicolaus

:CIK: byl magistrem univerzity vittenberské, kde slavil dne 27. února 1556 promoci. Býval učitelem v Brně a kolem r. 1556 rektorem školy v Úsově na Moravě. Pak se stal učitelem ve vychovatelně Matouše Collina v Praze. Po jeho smrti roku 1566 založil si soukromou školu v domě „u Taulu“ (Ad Pharethram, apud Taulum) na Starém Městě pražském na rohu nynějších domů ulic Liliové a Karlovy. Vedl ji v duchu M. Collina. Psal latinsky a česky. Seznam jeho latinských spisů uvádí Truhlář /Rukověť/. Vydal svým nákladem učebnici Collina.

:CIR: Nicolaus (Brněnský, Brunensis), Jiří, rodem z Brna, studoval ve Wittenbergu, kde byl 27.2.1556 povýšen na mistra. Téhož roku se vrátil na Moravu a stal se rektorem školy v Úsově. Odtud přešel do Prahy jako učitel na soukromé škole Matouše Collina. Po jeho smrti (1566) si založil vlastní soukromou školu v domě „u Toulu“ (Ad pharetram, Apud Taulum) na rohu Liliové a Karlovy ulice na Starém Městě pražském. Vedl ji v duchu Matouše Collina.

:KNI: Knihopis č. 1300.

:LIT: Knihopis II/2, 174; Jungmann IV, 741; Rukověť IV, 31.

Brodský, Matouš (-1571), též Brodsky, Matheus

:CIK: narodil se v Uherském Brodě, byl od r. 1564 utrakvistickým děkanem v Prostějově. Zemřel tam 15. dubna 1571. Byl dobře znalý lékařského umění.

:KNI: Knihopis č. 1301.

:LIT: Knihopis II/2, 175; Jungmann IV, 1502 (omylem píše Šimon); Cerroni, P.: Nachrichten I, I. 201 a.

z Cimburka Tovačovský, Ctibor (1438 – 1494), též z Cymburka

:CIK: narodil se 4. dubna 1438 v Tovačově, zemřel tamtéž 26. června 1494, Byl vzdělán ve válečnictví a právech. Vychován byl v utrakvismu. Latinsky uměl nepatrně. R. 1464 se stal dědicem otcovských statků. V létech 1467 až 1469 byl dvorským sudím na Moravě, od r. 1469 až do své smrti zemským hejtmanem moravským a mistrem dvorské komory. Od r. 1475 požíval téměř moci zeměpána. R. 1480 zavedl na Moravě češtinu místo latiny do desk. Hájil vždy kališnictví a M. Jana Rokycanu, byl oddán králi Jiřímu z Poděbrad, potíral odboj moravské šlechty proti němu, vedený olomouckým biskupem Tasem z Boskovic a vratislavským biskupem Joštem z Rožmberka. Porazil vratislavské a slezské odbojné vojsko v bitvě u Pačkova dne 11. července 1467. R. 1471 se přičinil o zvolení Vladislava Jagellonského českým králem. Byl literárně činný jazykem českým. V rukopisu zanechal „Paměť obyčejů, řádů, zvyklostí starodávných a řízení práva zemského v markrabství moravském“ čili tzv. Knihu Tovačovskou. Sepsal ji mezi léty 1481 až 1490. R. 1868 ji vydal Vincenc Brandl. Je autorem spisu „Hádání Pravdy a Lži o kněžské zboží a panování jich“, v němž hájí koncepci vlády Jiřího z Poděbrad, a „Knihy tovačovské“, svodu moravského zemského práva.

KNI: Knihopis č. 1711.

LIT: Knihopis II/2, s. 312; Jungmann III, 216.

Crasius, Louis (1597-1677), též Kras

:CIK: narozen v městě Gravelines dne 17. března 1597, zemřel dne 20. února 1677. Od r. 1614 člen TJ, magister a doktor bohosloví. Působil v českých zemích, vyučoval v Praze filozofii, bohosloví a svatému písmu, pak v Olomouci (v létech 1630-1656), býval rektorem v Nise, Vratislavi a Kladsku. :CIC: Crasius (Kras), Ludvík, S.J., nar. ve Flandřích 1597, 1614 vstoupil do TJ, r. 1625 spolu s jinými jezuiti byl poslán do Čech, 1628 se stal magistrem filozofie a učil filozofii, teologii a exegezi po 7 let; v Olomouci byl 11 let kancléřem univerzity; potom rektorem kolejí v Nise, Vratislavi a Kladsku; zemřel stár 80 let v Praze v profesním domě roku 1677.

:KNI: Knihopis č. 1636.

:LIT: Knihopis II/2, 293; Jungmann V, 1408 e); ČSB III, 216; Pelel s. 24.

Cykáda, Jan Václav (-1618), též vlastně a správně Koded, jinak omylem Kodeda, pak Cicáda, Cíkada

:CIK: narozen v Novém Městě pražském, odtud Neopragenus, Novopražský, r. 1562. Vychován byl v jezuitské koleji u sv. Klimenta v Praze a vysvěcen od arcibiskupa. Jako katolický kněz působil od r. 1591 ve Fryštáku, od sv. Jiří r. 1592 ve Smržici u Prostějova. Od listopadu 1598 farář v Blatné a Paštíkách a děkan kraje Prácheňského a Božeňského. Svě místo v Soběslavi, kam byl t.r. nařizen, nenastoupil a byl ještě r. 1599 v Blatné. Přestoupiv k protestantství, přijal roku 1600 děkanské místo v Pelhřimově a oženil se s Potencianou, vdovou po M.S.Palamedovi. Obeslán patrně proto před arcibiskupa, musil se vzdát místa pelhřimovského, a poněvadž se ho neodvážili přijmout ani Táborští, na které spoléhal, protože se ho nezastala ani dolní konzistoř, přijal od sv. Havla r. 1600 místo duchovního správce v Humpolci. Ale již od sv. Havla roku 1601 se přece stal děkanem tábořským. Rozešel se však v nedobré s tamějšími konšely, vrátil se roku 1606 do svého rodiště a působil tam až do smrti jako farář u sv. Jindřicha. Již od r. 1605 byl členem staroutrakvistické konsistoře a zůstal jím i při její poslední obnově roku 1609. Ačkoli se těsně před vydáním Majestátu přihlásil k České konfesi, byl pro odvahu, s kterou se sám samojediný odvážil bránit svou konsistoř, z vedení nově organizované české církve vyřazen. Zemřel 28. března 1618.

:CIR: Cicada (Cykáda, Cikada, pův. jménem Koded, omylem Kodeda), Jan Václav, se narodil na Novém Městě v Praze r. 1562. Byl vychován v jezuitské koleji u sv. Klimenta a vysvěcen od arcibiskupa. Jako katolický kněz působil od r. 1591 ve Fryštáku, od jiřského termínu 1592 ve Smržicích u Prostějova. Dne 19.10.1598 byl ustanoven farářem v Soběslavi, ale na toto místo nenastoupil, protože byl jmenován ještě v listopadu téhož roku farářem v Blatné a v Paštíkách a zároveň zastával právě uprázdněný úřad děkana pracheňského a božeňského. R. 1600 se stal děkanem v Pelhřimově. Tamní luteránské prostředí uspíšilo jeho úplný rozchod s katolickou církví. V Pelhřimově se oženil s Potenciánou, vdovou po M. Samuelu Palamedovi. Byl povolán před arcibiskupa a musel odejít z Humpolce, kde působil od sv. Havla r. 1600. Již v roce 1601 v havelském termínu dosáhl děkanství tábořského, nepohodl se však s tamními konšely a vrátil se proto r. 1606 do svého rodiště, kde spravoval faru u sv. Jindřicha. Dne 6. října 1614 koupil dům na Senném trhu. Již od října 1605 byl členem utrakvistické konsistoře, po udělení Rudolfova majestátu nebyl však již k řízení nově uspořádané církve přizván. Zemřel 28.3.1618.

:KNI: Knihopis č. 1705-1710.

:LIT: Knihopis II/2, 309; Jungmann IV, 1875; Rukověť I, 359.

Čakert, Tobiáš (1669-1728), též Čzakert

:CIK: narozen 12. září 1669 v Dačicích na Moravě, zemřel 20. prosince 1728 v Jičíně jako spirituál a zpovědník v jezuitském kolegiu. Dne 27. září 1686 vstoupil v Českém Krumlově do řádu jezuitského, r. 1688 složil sliby a studoval filozofii a bohosloví v Praze a Olomouci. Od r. 1692 po 6 let učil humanitním naukám, 4 léta náboženství a 14 let působil jako kazatel. Ve své učitelské a kazatelské činnosti dlel v Hradišti, Hradci Králové, Telči, Praze, Kutné Hoře, Litoměřicích, Březnici, Jičíně, Českém Krumlově. Psal spisy původní a překládal.

Pozn.: podle Knihopis II/4, 32 je na čísle 1749 uvedeno dílo pod nesprávným autorem Tobiášem Čakertem; správným autorem díla je Josef Karásek; jeho dílo uváděno na č. 3774; Jungmann V, 1320 b) chybně uvádí jako autora Tobiáše Čakerta. – Vyřad' zde v Knihopisu číslo 1749.

:CIC: Čakert, Tobiáš, S.J., český spisovatel, nar. 1669 v Dačicích, vstoupil do TJ 1689, působil jako učitel a kazatel; zemřel 1728 v Jičíně.

:KNI: Knihopis č. 1748-1750.

:LIT: Knihopis II/2, 328; Jungmann V, 1320 a); Cerroni, P.: Nachrichten I, 352; ČSB III, 284.

Černý, Jan (kolem 1456-1530), též Czerný, Czerný, zvaný Niger, též Jan lékař

:CIK: narodil se kolem r. 1456 v Praze, odtud Pražský, z českých rodičů kališnických. Dne 26. dubna 1479 se stal bakalářem pražské univerzity. Byl alumnem Rečkovy koleje. Zda a kdy dosáhl mistrovství, nevíme. Lékařství se učil u mistra Václava, protože od husitských bouří nebyla v Praze lékařská fakulta. R. 1480 opisoval si jako soukromý student mediciny výklad na 9. traktát knihy k Almansorovi, jejímž autorem byl vynikající arabský lékař Abu Bakr Muhammed ibn Zakarja ar=Razi: „Liber medicinalis ad Almansorem.“ R. 1496 excerpoval si dílo Bernarda de Gordonio: „Lilium medicinae“ a Betručia, lékaře v Bononii „Collectorium totius fere medicinae“, kteréžto výtahy zachovaly se v českém překladu rukopisném z roku 1566 v Národní knihovně. Na výzvu svého mladšího bratra Lukáše odebral se do Litomyšle a usadil se tam jako lékař. Postavil si tam dům, zvaný „u Jana lékaře“ na městišti Nového či Horního Města, „na hoře Olivetské“. Asi r. 1490 přestoupil k Jednotě bratrské. Zda byl knězem, není jisté. Klonil se proti svému bratru k starým řádům z doby br. Řehoře. Roku 1495 prožil morovou epidemií. R. 1499 patrně na usnesení úzké rady Jednoty bratrské přesídlil jako lékař do Prostějova. R. 1500 si zakoupil dům v tamní bratrské kolonii, založené před Kosteleckou branou r. 1496 Vilémem z Pernštejna. Jeho pacientem byl také dr. Augustin Käsénbrot (= Augustinus de Olomucz/, olomoucký probošt a královský sekretář v Budíně; byl s ním jeden čas v latinské korespondenci o věcech náboženských. Černý se zúčastnil také redakce bratrského kancionálu. Asi v letech 1513 nebo 1514 se vrátil do Litomyšle. Tam dokončil svůj „Herbář“. V únoru 1520 působil již zase v Prostějově. Zemřel před 1. listopadem 1530. Psal

latinsky a česky. Kritický soupis jeho lékařských spisů podal G. Gellner. Tam je i soupis jeho bohoslovných spisů, které zůstaly v rukopise. Některá vydání v „Knihopisu“ popsaných spisů Černého nevyšla jako samostatné bibliografické jednotky.

:CIC: Černý (Niger), Jan, člen Jednoty bratrské a proslulý lékař, nar. kolem r. 1460, studoval v Praze, 1490 se usadil v Litomyšli, později 1501 v Prostějově; zemřel po r. 1520.

:KNI: Knihopis č. 1767-1773.

:LIT: Knihopis II/2, 333; Jungmann III, 269; ČSB III, 311; Gellner, G.: Jan Černý a jiní lékaři čeští do konce doby jagellonské. Praha 1934.

Červenka, Matěj (1521-1569), též Erythraeus, Erythacus

:CIK: narodil se v Čelákovících dne 21. února 1521, za Bratra byl přijat 1. ledna 1533 v Mladé Boleslavi, r. 1536 studoval ve Wittenbergu, dne 4. února 1640 se stal v Litomyšli učedníkem, dne 4. května 1544 tamtéž jáhnem. Byl čeledínem bratra Jana Augusty, pod jehož vlivem vyrůstal. Roku 1540 vypraven byl v průvodu Elsasana lazebníka litomyšlského Petra do Štrasburku k Martinu Butzcerovi a Wolfgangu Capitonovi, teologům tamním, aby od nich získal uznání Jednoty. Navázal též styky s J. Calvinem a r. 1542 v Řezně s P. Melachthonem. Dne 13. prosince 1549 po návratu z Prus byl vysvěcen na kněze v Slezanech, r. 1550 povolán byl v Prostějově do úzké rady jako konsenior, 5. června 1553 zvolen v Přerově seniorem, dne 21. ledna 1553 jmenován protonotářem Jednoty. Účastnil se literárně sporu s panem Vojtěchem z Pernštejna roku 1558 a již od roku 1556 jednání s disidenty polskými, kde zastupoval Jednotu na synodě v Lipníku dne 25. října 1558. Roku 1565 byl na synodě v polském v Pińczówě a visitoval bratrské sbory v Malopolsku. Zemřel v Přerově dne 13. prosince 1569. Jeho rukopisné práce jsou u Jirečka I, 148-149. Skládal též písně, z nichž jsou tři v šamotulském kancionálu z roku 1561. Drahně let sbíral a na lístky zapisoval přísloví, po jeho smrti je zpracoval spolu se svým materiálem Jan Blahoslav.

:CIC: Červenka (Erythraeus, Erythacus), Matěj, biskup Jednoty bratrské, nar. v Čelákovících 1521, vychován v Mladé Boleslavi a později u Jana Augusty v Litomyšli; 1540 vypraven s listy do Štrasburku k Bucerovi a seznámil se tam také s Calvinem, roku 1542 opět vypraven k Bucerovi a Melanchthonovi do Řezna; 1544 učiněn jáhnem, 1548 uchýlil se do Pruska, kde účastnil se zkoušky, kterouž z nařízení vévody Albrechta komise luteránská s Bratřími předsevzala; 1549 zřízen na kněžství a 1550 povolán do úzké rady, 1553 zvolen spolu s Janem Černým za biskupa, máje své sídlo v Přerově; pověřen byl vyjednáváním s polskými dissidenty (1556-58), zemřel r. 1569.

:KNI: Knihopis č. 1777-1779.

:LIT: Knihopis II/2, 339; Jungmann IV, 1265 b); Blahoslav, Jan: Gramatika česká, s. 288; ČSB III, 312.

Denhart, Jeremiáš (16/17. stol.), též Denhort, Denhortt, Denhardus, Denkhart, zvaný Šilperský, Skýtorynský, Skytorynus, Škytorin, Skytořinský

:CIK: kněz luteránský. Narodil se buď v Šilperku (=Štítý/ na Moravě nebo ve Skytořině. Byl svěcení arcibiskupského. R. 1594 byl učitelem u Matky Boží před Týnem v Praze. R. 1597 správce církve podobojí v Kadani, od 19. října 1598 do prvního pololetí r. 1600 děkan v Lounech, od r. 1601 až do r. 1613 děkan v Českém Brodě, r. 1609 člen komise pro vypracování církevních řádů, r. 1616 farář v Bříství, v červenci r. 1621 povolán prozatímně na arciděkanství do Kutné Hory, odkud po vánocích r. 1622 odešel do vyhnanství.

:CIR: Denhart (Denhard, Denhardus, Denhort), Jeremiáš, se podepisoval zpravidla Skytořinský nebo Šilperský. Narodil se někde na českomoravském pomezí nedaleko Lanškrouna nebo Poličky. R. 1594 byl patrně učitelem na týnské škole v Praze, r. 1598 na podzim se stal děkanem v Lounech a 27.11. téhož roku měl svatbu v Kadani, kde byl rok předtím evangelickým kazatelem. V Lounech setrval do r. 1600. Odtud odešel do Českého Brodu a r. 1609 byl jmenován do komise pro církevní řády. Od 1616 působil v Bříství u Českého Brodu. Odtamtud odešel 18.5.1620 do Nehvizd. Po smrti kutnohorského arciděkana Václava Štefana 19.2.1621 byl konfirmován z vůle Karla z Liechtensteina

za jeho nástupce, protože se držel starých církevních řádů. Před vánoce r. 1623 dosadil do Kutné Hory nejvyšší mincmistr Vilém z Vřesovic katolického děkana M. Apiana a Denhart byl nucen odejít do vyhnanství.

:KNI: Knihopis č. 1863-1865.

:LIT: Knihopis II/3, 18; Jungmann IV, 1528 = IV, 1880; Rukověť II, 35.

Dobromír, Mikuláš (1513-1589)

:CIK: narodil se r. 1513, zemřel dne 2. května 1589 ve věku 76 let v Hodoníně, r. 1544 jáhen v Litomyšli, r. 1549 kněz v Slezanech, od r. 1571 do 1584 správce českobratrského sboru v Holešově na Moravě. Dne 5. června 1553 byl v Přerově přijat do úzké rady. R. 1562 byl vyzván bratrskou synodou v Přerově připravit spolu s bratrem Zachariášem Litomyšlským dobré zdání o konfesí augsburské.

:KNI: Knihopis č. 1969.

:LIT: Knihopis II/3, 43; Jungmann IV, 88.

Drabík, Mikuláš (1588-1671), též Drabik, Drabicius, Drabitus, Trabitius

:CIK: narodil se r. 1588 ve Strážnici na Moravě, odtud Strážnický, byl popraven dne 16. července 1671 v Bratislavě, českobratrský blouznivec. R. 1616 byl zřízen na kněze a působil v Drahotuších, r. 1622 byl bez fary. R. 1628 se dostal do Púchova. R. 1628 opustil vlast a žil v uherské Lednici. Obchodoval sukny. Pro opilství byl zbaven kněžství. Psával se pak „volný kněz“. Od února 1638 měl vidění rázu protihabsburského a protikatolického. Od r. 1650 měl vliv na J.A.Komenského, s nímž se sešel r. 1650 v Uherské Skalici a r. 1651 v Šarišském Potoku. Komenský uvěřil viděním Drabíkovým a hájil je přes odpor několika bratrských kněží. Drabík byl pro svou prorockou činnost obžalován z velezrady a pak v Bratislavě popraven. Před smrtí odvolal svá proroctví a přestoupil ke katolictví. Drabíkova proroctví vydal Komenský.

:CIC: Drabík (Drabicius), Mikuláš, blouznivec bratrský, nar. 1588 ve Strážnici na Moravě, spolužák Jana Amose Komenského, zřízen na kněze 1616, nějaký čas působil ve Drahotouši, od 1620 žil v Lednici v Uhrách, zabývá se obchodem se sukny; pro nespořádaný život (opilství) zbaven kněžství; od 1638 měl „prorocká vidění“ o záhubě domu habsburského a o vítězství jeho protivníků; vidění ta posílal Komenskému, jenž sešel se s Drabíkem v Uh. Skalici pojal k němu úplnou důvěru a vydal „vidění“ jeho spolu s „proroctvími“ Kotterovými a Poniatovské v knize „Lux in tenebris“ (1657) a když se obsah setkal u mnohých s odporem, hájil ji spisem „Historia revelationum“ (1659), na to vydal 1663 výtah z nich a 1664 nové jejich zpracování. Proti Drabíkovi vystoupili v Uhrách kněží bratrští Jan Efronius, Jan Felin a Pavel Vetterin, načež byl Drabík z rozkazu soudu přešpurského obžalován z velezrady, uvězněn a k smrti odsouzen; před smrtí přičiněním jezuitů přijal víru katolickou a „proroctví“ svá odvolal; popraven byl 16. července 1671, jsa 83 léta star.

:KNI: Knihopis č. 2092.

:LIT: Knihopis II/3, 87; Jungmann V, 1404; ČČM 1911, 475; ČSB III, 597; Zíbrt V, 554.

Drachovský, Jan (1577-1644), též Drachovius

:CIK: narozen v Třeboni r. 1577, zemřel v Brně dne 24. května 1644, působil jako učitel, potom jako misionář v Lilči, Zdounkách, Boskovicích, v Holešově. Od r. 1622 byl činný v Lipníku n.B. a okolí. R. 1624 rektor koleje ve Znojmě, od r. 1638 žil v Brně.

:CIC: Drachovský (Drachovius), Jan, S.J., nar. 1577 v Třeboni, vstoupil do řádu 1594, působil jako misionář na Moravě v Lilči (1607-11), v Holešově od 1615 spolu s blahosl. Janem Sarkandrem, v Lipníku (od 1622); 1624 stal se rektorem koleje ve Znojmě, posléze žil v Brně, kde r. 1644 zemřel.

:KNI: Knihopis č. 2093.

:LIT: Knihopis II/3, 88; Jungmann V, 21 (knihu vydal po smrti autorově Matěj Šteyer); ČSB III, 601.

Dreser, Antonín Josef (1694-1749)

:CIK: narodil se 5. února 1694 ve Vyškově, zemřel 21. února 1749 v Kralicích na Hané, mistr filozofie, bakalář bohosloví, vysvěcen na kněze 30. března 1720, od 28. července 1724 doktor obojích práv na univerzitě salcburské, od 15. května 1726 katolický farář a děkan v Kralicích na Hané, apoštolský protonotář, biskupský rada, konsistorní přísedící. Psal česky, německy a latinsky. Studoval v Hradišti, potom jsa již knězem na univerzitě salcburské, kdež, podporován biskupem olomouckým Schrattenbachem, nabyl doktorství práv; vrátiv se do vlasti stal se biskupským ceremoniářem.

:KNI: Knihopis č. 2116-2118.

:LIT: Knihopis II/3, 94; Jungmann V, 1093; ČSB III, 607.

Dubčanský ze Zdenína, Jan (-1543), pán na Habrovanech, Lilči a Koutě, odtud též Habrovský, Habrovanský

:CIK: drobný šlechtic moravský a zakladatel náboženské jednoty Bratří a starších z Hory Lilecké či Habrovanských, vychází původně z řad utrakvistických, jeho náboženské snažení obrací se však záhy k cílům reformním a je to domácí obklopující jej prostředí, kde hledá nových cest především. Účastňuje se jako utrakvista náboženských schůzí a rokování, hned s Českými bratřími, jak zastihujeme jej r. 1519 na schůzi třebečské, kde za vedení Vavřince Krasonického jednají Bratří s podobojími, nebo zase – r. 1526 ve Slavkově – s moravskými kazateli jihomoravskými, které později získává Hubmaier do řad novokřtěneckých. Ale touto cestou dochází uspokojení jeho náboženská horlivost stejně málo jako jeho osobní ctižádost a když asi roku 1526 sdružují se s ním k společnému úsilí i náboženští horlité Václav z Lilče a Matěj Poustevník, vzniká v jeho hlavě myšlenka na založení jednoty vlastní, která se stala skutkem 23. února 1528 schůzí v Routce na panství letovickém. Dubčanský hledí získati na svou stranu některou z domácích jednot náboženských, r. 1527 činí marný pokus navázati styky s Bratřími sboru mladoboleslavského, a věc má dozvuky jen v trpké polemice. Roku následujícího, tj. r. 1528 jedná zase v Olešnici na Kunštátsku s Janem Kalencem, hlavou Malé stránky bratrské, ale obě strany se rozcházejí a Dubčanský obrací se znovu na Jednotu, kde po smrti Lukášově zdá se bratr Martin Škoda býti osobností povolnější. Po některých jednáních osobních smluveno rokování s moravskými Bratřími na říjen 1531 do Prostějova, sešlo z něho pro zákaz majitele panství pana Jana z Pernštejna; polemické dozvuky provázely nezdár. Dubčanský hledá nové příležitosti k jednání a tak dochází k rozhodujícímu rokování 28. února 1535 v Kyjově. Za Lilecké vedl jednání Dubčanský, za Jednotu především bratří Michalec a Mach. Dubčanský jal se při rozmluvě vystupovati způsobem, který se Bratří nelibě dotýkal; jednání se rozbilo. Schůze kyjovská je posledním pokusem o vybudování mostu mezi oběma jednotami. Rok 1535 byl mezníkem v dějinách Lileckých, který znamenal odklon k rychle následujícímu tragickému spádu událostí. Lilecká jednota vyvíjela čilou činnost literární a stávala se známou i osobními styky a agitací Dubčanského a její zwingliánské zabarvení stavělo ji v očích pozorovatele zhusta do jedné řady s novokřtěnci. Tak se dostala na index především u biskupa olomouckého a kapituly. Dubčanský cítil již r. 1535 nutnost, aby se ucházel o veřejnou obhajobu před sněmem v Olomouci zasedajícím. K slyšení tomu sice nedošlo, zato se však opakovaly stížnosti ze strany katolické, které se pronikly až k sluchu královi. V souvislosti s nařízeními na znojenském sněmě proti novokřtěncům vydanými dostal Dubčanský k 6. březnu obsílku ke královskému dvoru. Dubčanský se dostavil a bylo mu zakázáno kázati a šířiti nové učení. Zákazu však příliš nedbal. R. 1536 vychází naopak „Apologia“ (viz zde č. 233) souborná konfese habrovanského učení, která se dostává i do králových rukou. Dubčanský byl králem opětně předvolán na královský pražský hrad, kam se dostavil v srpnu roku 1537. Král, opatřiv si o Apologii posudek vídeňského biskupa Jana Fabra, rozhodl zakročiti se vši rázností, a když se Dubčanský přiznal k naukám ve spise hlásaným, byl s některými druhy uvězněn a propuštěn teprve 6. dubna 1538 na rukojemství 18 000 kop grošů českých, které zaň složili Jan z Pernštejna a pan Švamberk; byl nucen slíbiti, že se do určité doby nauk své sekty zřekne a přistoupí k církvi římské nebo podobojí, nebo že se do vazby vrátí. Králův postup proti Dubčanskému byl v podstatě nezákonný;

král neměl práva obesílati moravského landfrídníka ze země pro věci náboženské, ani zatěžovati ho ve věcech takových jakým závazkem. Tak se stala celá záležitost předmětem vleklého procesu, v němž se moravská šlechta postavila zásadně za Dubčanského, a bojujíc za zachování svých práv, žádala jeho propuštění ze závazku i z vazby. Král byl ochoten k ústupu jen potud, že by povolil Dubčanskému a jeho druhům se ze země vyprodati, kdyby nechtěli přestoupit k církvi římské nebo straně podobojí, pod závazkem, že nebudou nikde svého učení šířiti. Šlechta však trvala na svém, spor se protahoval. Konečné rozhodnutí o Dubčanském padlo počátkem r. 1539; spor sice zásadně vyřízen nebyl, a šlechta v boji o svá práva pokračovala, záležitost Dubčanského sama o sobě byla však od jednání odloučena a Dubčanský vida, že naděje na úspěch mizí, pod ztrátou hrdla i statků se šíření nauk lileckých vzdal, uniknuv alespoň tomu, že nebyl nucen k přestupu k některé z uznaných církví oficiálních. Opustiv pole náboženské působnosti, věnoval se pak činnosti politické, k níž poutal ho zájem i v letech předchozích, kdy byl znám především jako dobrý řečník na soudech. V posledních letech svého života zastával i některé funkce veřejné. Zemřel v polovině roku 1543, zanechav svou jednotu neodvratnému osudu; nepřežila dlouho svého zakladatele. Dubčanský asi sám neměl přímého podílu na skládání spisů, vyšlých z lilecké jednoty. Kolem r. 1530 zřídil pro svou náboženskou obec tiskárnu.

:KNI: Knihopis č. 2120.

:LIT: Knihopis II/3, 95; Jungmann IV, 1213; Šturm, Václav: Krátké ozvání ... proti kratičkému ohlášení Jednoty Waldenské neb Boleslavské. Praha 1584, s. 193.

Dubravius, Jan (asi 1486-1553)

:CIK: okolo roku 1511-1512 se vrátil z Itálie do vlasti a stal se sekretářem olomouckého biskupa, humanisty Stanislava Thurzy. Pro úspěšnou činnost jmenován kanovníkem olomoucké kapituly, dne 7. května 1513 arcijáhnem téže kapituly; po smrti nástupce Thurzova r. 1541 byl zvolen biskupem olomouckým; dne 27. června 1541 byla jeho volba schválena papežem a dne 2. ledna 1542 provedena krakovským biskupem sufragánem intronizace; r. 1548 se přel se stavy moravskými o práva a výsady královské a markrabské, propůjčené biskupství olomouckému//
Dubravius, Jan (asi 1486-1553), též Daubrava, vl. jm. Jan Skala, po povýšení do stavu rytířského Jan Daubravský ze Skály Daubravky a z Hradiště, narodil se asi r. 1486 v Plzni ze zámožných katolických rodičů. Střední školu studoval ve Vídni za působení Konráda Celtesa, bohosloví a práva v Padově, kde dosáhl doktorátu církevních práv. Okolo roku 1511-1512 se vrátil do vlasti a stal se sekretářem olomouckého biskupa, humanisty Stanislava Thurzy. Pro úspěšnou činnost jmenován kanovníkem olomoucké kapituly, dne 7. května 1513 arcijáhnem téže kapituly a později proboštem v Kroměříži a Olbramkosteje. R. 1517 při korunovaci krále Ludvíka v Praze pasován na rytíře sv. Václava (eques auratus), byv nedávno předtím přijat s příbuznými od Kašpara Eberweina z Hradiště k erbů a titulu. Na žádost Kašpara Eberweina z Hradiště z r. 1520 bylo přijetí k erbů a titulu králem Ludvíkem schváleno listem z 9.6.1522. Již r. 1518 byl vyslán s jinými pány polskými od krále Zikmunda do Neapole ke dvoru Jana Galeazza Sforzy, požádat jménem královým o ruku jeho dcery Bony. Často míval účast na sjezdech, sněmech a jednáních veřejných a dostal také za úkol obrátit k návratu do katolické církve Pavla Sperata (Spretten), evangelického faráře v Jihlavě. Dne 12. listopadu 1526 dostal od krále Ludvíka hrad a městečko Břeclav a od biskupa Stanislava Thurza statek Blansko. V únoru 1527 se účastnil s biskupem korunovace Ferdinandovy v Praze. Za nájezdu Sultána Solimana do Uher a Rakous r. 1529 byl vůdcem a správcem pluku biskupa olomouckého. V letech 1531-35 byl členem zvláštních komisí, jmenovaných sněmem moravským. V únoru 1545 byl Dubravius poslán do Prahy, aby přemluvil stavy k vyslání vojska proti Turkům; zároveň se snažil pohnouti stavy i konsistoř podobojí k vyrovnání náboženských sporů, aby mohl) býti znovu osazen stolec arcibiskupství pražského. Za příměří s Turky byl králem Ferdinandem zmocněn k urovnání rozepře mezi stavy českými a slezskými, což se mu podařilo. R. 1546 vymohl na králi Ferdinandovi mandát, jímž vypovězení biskupové Jednoty bratrské ze zemí koruny české, avšak bez trvalého účinku. Za stavovských bouří téhož roku 1546 byl vyslán císařským místokancléřem

Seldiem do Čech, aby stavy přemluvil k odstoupení od spolku s německými evangelickými knížaty. Po vítězství u Mühlberka byl předsedou královského soudu nad stavy českými a působil ke zmírnění trestu. R. 1548 se přel se stavy moravskými o práva a výsady královské a markrabské, propůjčené biskupství olomouckému. Roku 1552 byl na sněmu obecním prostředníkem v záležitostech bratrských a přímluvčím u krále Ferdinanda za stíhané a uvězněné bratry, zejména Jana Augustu a jeho společníka. Byl činný jak ve správě církevní, tak i světské, zveleboval zboží biskupské a působil jako latinský humanista literárně. Dne 6. nebo 9. září 1553 byl raněn mrtvicí a téhož dne v Kroměříži zemřel. Psal pouze latinsky. Soupis jeho spisů v ČSB III, s. 621. V naší publikaci se vyskytují jen ta díla, v nichž se vyskytují česká slova. ... Dubraviův majetek připadl jako dědictví jeho synovci Václavovi z Doubravky a Hradiště. Podle závěti dostal zámek Blansko s příslušenstvím a Dubraviovu knihovnu. ...

:KNI: Knihopis č. 2132-2135.

:LIT: Knihopis II/3, 99; ČSB III, 620; Rukověť II, 74; Zíbrt II, 1615.

Dukát, Jakub Jan Nepomuk Sarkander (– 1730), též Ducat

:CIK: narodil se v Prostějově a vyučil se lazebnictví, zemřel 25.12.1730 v Mělníku, Dne 26. ledna 1720 byl obyvatelem města Mělníka, ale nebyl připuštěn za mistra lazebnictví. Dne 6. února 1720 se přiženil na Mělníce do hospodářství. V červenci r. 1721 ovdověl. Dne 7. června 1720 nabyt v Mělníce práva měšťanského, 14. ledna 1721 se připomíná jako desátník. V září 1722 bylo mu dovoleno „komedii o sv. Ludmile pod /mělnickým/ rathauzem provozovati a při tom takovou vzác. magistrátu poslušně dedicírovati“. R. 1724 žil mimo Mělník, r. 1727 byl ve Vídni „v kondici“. Dne 29. dubna 1727 byl v Mělníce konečně přijat za lazebníka. 10. října podruhé se oženil v Praze u sv. Tomáše. Dne 17. července 1730 se připomíná na Mělníce jako rychtář. V této funkci zemřel dne 25. prosince 1730 byv smrtelně postřelen.

KNI: Knihopis č. 2140-2141.

LIT: Knihopis II/3, s. 103; Jungmann V, 1327; ČČM 1900, s. 74 (Boehm, L.).

Dykastus, Jiřík (1559-1630), též Dikastus, Dykast, Dikast, Dicastus

:CIK: pocházel asi z Mírkova u Horšovského Týna, odtud Mírkovský, Miřkovský, Miřkovský, Mirskovinus, Mirzkonius. Narodil se kolem r. 1560. Absolvoval školy v Žatci, pak studoval v Lipsku, kde se stal magistrem a r. 1578 byl zřízen na kněžství. Působil jako kněz v Lomnici n. Popelkou, r. 1589 byl církevním správcem v Jičíně, později duchovním správcem a vychovatelem u Trčků na Opočně, r. 1608 farář v Prostějově na Moravě, r. 1610 duchovním správcem u sv. Štěpána v Praze. Roku 1614 si přála osada u Panny Marie před Teynem povolati ho za faráře. Přijal toto pozvání po zdráhání až r. 1615. Roku 1614 se stal členem utrakvistické konsistoře. Od 19. září 1619 byl novoutrakvistickým administrátorem. Spolupůsobil dne 4. listopadu 1619 při korunovaci českého krále Fridricha Falckého. Podle příkazů vítězné strany vyzval r. 1621 nekatolické kněze k přestupu ke katolictví. V prosinci 1621 byl s jinými kazateli vypovězen z Prahy, skrýval se nějaký čas v Jičíně. Pak se usadil v Žitavě, kde v březnu roku 1630 zemřel. Dykastus byl odpůrcem staroutrakvistických řádů bohosloveckých. Psal česky a překládal z němčiny (viz rejstřík). Překládal žalmy.

:CIR: Dikastus (Dikast, Dicastus, Dykast), Jiří, syn Václava Dikasta, bývá označován jako Mírkovský. Narodil se roku 1559 a vzdělával se na škole v Žatci, kde byli jeho učitelé Pavel Philopater, Jiří Ostracius, Jakub Strabo, Jiří Sušilius a Václav Posthumius. R. 1577 byl ordinován na kněze v Lipsku, působil v církevní správě v Lomnici nad Popelkou a od roku 1589 v Jičíně. Získal si velké zásluhy o dostavění a výzdobu ohněm zničeného chrámu sv. Jakuba (nyní sv. Ignáce). Byl oblíben u Jana Rudolfa Trčky z Lípy, který jej povolal r. 1605 do Opočna za vychovatele svých dětí. S platností od sv. Havla /16. října/ 1608 byl ustanoven církevním správcem v Prostějově a setrval tam do roku 1610. Toho roku se stal farářem u sv. Štěpána Většího na Novém Městě pražském a od Jiří 1615 byl konfirmován k Týnskému chrámu na Starém Městě. Po smrti Jiřího Tesáka spravoval

v letech 1617 a 1618 též faru u sv. Haštala. Dne 19.9.1619 byl zvolen administrátorem konsistoře podobojí a 4.11. téhož roku vykonal korunovací krále Fridricha Falckého a královny Alžběty. Počátkem roku 1621 byl Dikastus povolán k místodržícím a bylo mu předloženo šest artikulů k přednesení pražským kněžím evangelického vyznání. Při jednání o podmínkách, za kterých by mohli setrvat v Praze, nepočínal si Dikastus zvlášť statečně a vzbudil tím proti sobě v evangelických kruzích nelibost. Po zmaru jednání byl podle mandátu Karla z Lichtenšteina z 13.12.1621 vypovězen z Prahy. Na cestě do vyhnanství byl u Městce Králové oloupen o vše, co u sebe měl, a koncem měsíce učinil ještě marný pokus dosáhnout přímluvou valdických kartuziánů povolení, aby mohl zbytek života prožít ve vlasti. Roku 1622 pobýval v Lipsku, pak odešel do Žitavy a tam v březnu 1630 zemřel.

:CIC: Dikastus, Jiří, poslední administrátor podobojí, nar. kolem 1560 v Mířkově u Horšova Týna, vzdělání svého nabyl na školách žateckých a v Lipsku, kde dosáhl stupně magisterského a zřízen na kněžství; působil v Lomnici nad Popelkou, potom byl děkanem v Jičíně, 1608 farářem v Prostějově na Mor., 1611 u sv. Štěpána na Novém Městě pražském, 1614 u Panny Marie před Týnem; téhož roku zvolen byl do konsistoře utrakvistické, 1619 se stal jejím administrátorem, korunoval Bedřicha Falckého, 1621 byl vypovězen a vystěhoval se do Žitavy, kde r. 1630 zemřel; po stránce konfesní zaujímal střední stanovisko mezi luterstvím a kalvínstvím.

:CIT: Dikastus, Jiří, administrátor konzistoře v Praze, zemřel v březnu 1628.

:KNI: Knihopis č. 2157-2178.

:LIT: Knihopis II/3, 110; Jungmann IV, 1831; ČSB III, 516; Rukověť II, 44; Štěříková s. 157.

Eder, Jan (1647-1708)

:CIK: narodil se v Brně dne 2. března 1647, zemřel v Nise dne 7. dubna 1708, od 23. června 1662 člen jezuitského řádu, Působil v Litoměřicích, Jindřichově Hradci, Praze, Chomutově, Olomouci, Nise, Brně, Hlohově a ve Vratislavi. Učil rétorice, hudbě, etice, metafyzice, morálce, polemice, bohosloví. Byl činný jako kazatel a zpovědník.

:CIC: Eder, Jan, TJ, nar. v Brně 1647, vstoupil do řádu 1662, vyučoval humaniorům, etice, filosofii a teologii; byl prokurátorem u císařského dvora, rektorem v Krumlově, Hlohově a Vratislavi, obrátil mnoho židů k víře katolické, zemřel v Nise 1708.

:KNI: Knihopis č. 2213.

:LIT: Knihopis II/3, 126; Cerroni, P.: Nachrichten I, l. 434 a, č. 1 (tvrdí, že vyšlo také česky. Možná, že se mylí s č. 2186); ČSB III, 671; Pelcl, s. 103.

Fazyanus, Sebastian (16. stol.), též Phasianus, Fazian

:CIK: katolický kněz v 16. století v Praze, odebral se na Moravu, bydlil nějaký čas v Prostějově.

:KNI: Knihopis č. 2438.

:LIT: Knihopis II/3, 185.

Fetter, Daniel (1592-1669), též Vetter, Vetterus, Wetterus, Strejc, Streyc, Strýček, Leucopolites Moravus

:CIK: narodil se mezi 12. srpnem a 12. říjnem 1592 v Hranicích na Moravě, odtud se psal Leucopolites Moravus, Hranický. Své dětství prožil patrně v působišti svého otce v Židlochovicích. R. 1611 byl v Herbornu a 4. června téhož roku na reformovaném gymnáziu v Brémách. R. 1613 podnikl s Moravcem Janem Salmonem z Podhoří u Hranic z Brém cestu na Island. Dne 17. září 1618 a 2. června 1619 byl zapsán na univerzitě v Heidelbergu jako bohoslovec. Tam učil češtině Bedřicha Jindřicha, nejstaršího syna Bedřicha Falckého. Po bitvě na Bílé hoře pokračoval několik let v bohosloveckých studiích v Leydenu, kde se seznámil s Martiniem z Dražova. R. 1630 byl v Leydenu vychovatelem Adama Jaroslava z Bubna. Žil v Nizozemí v letech 1621 až 1632. R. 1632 žil mezi exulanty v Lešně, kde byl dne 9. října zřízen k úřadu kněžskému. Byla mu dána na péči bratrská tiskárna. V Lešně se oženil s věštkyní Kristinou Poniatowskou. Po požáru Lešna dne 29.

dubna 1656 uprchl do nového střediska českých exulantů, Břehu ve Slezsku. R. 1663 se stal konseniorem. V tento úřad byl uveden dne 27. června 1663. Zemřel asi r. 1669. Psal česky, polsky a německy.

:KNI: Knihopis č. 2451-2452.

:LIT: Knihopis II/3, 189.

Gatti, Kajetán Jan (1756-po 1803)

:CIK: narodil se v Morkovicích u Zdounek na Moravě, dne 6. října 1756. Studoval gymnázium ve Strážnici a v Brně, filozofii a bohosloví v Olomouci, r. 1778 obdržel první svěcení. R. 1780 se stal vychovatelem a studoval přitom práva. Pak se načas obíral zemědělstvím. Vrátil se ke stavu duchovnímu a vstoupil do generálního semináře v Hradišti u Olomouce. Knězem se stal dne 29. prosince 1789. Byl kooperátorem v knížectví těšínském, r. 1803 kaplanem v Lipovci, pak farářem v Zářicích. Psal latinsky a česky. Spis, který uvádí Jungmann zůstal v rukopise. Pozn.: u knihopisného čísla 2629 O povinnostech stavu manželského. V Olomouci u /Ant. Alex./ Škarnicla 1796 /?/ je u Jungmanna V,1514a). poznámka: „Roku, který uvádí, se autor narodil.“ Nejistě žádný výtisk. Autor se však narodil r. 1756 ???

:CIC: Gatti, Kajetán, nar. v Morkovicích u Zdounek na Moravě, vysvěcen na kněze 1789.

:KNI: Knihopis č. 2629.

:LIT: Knihopis II/3, 239; Jungmann V, 1514 a); ČSB IV, 423.

Haas, Leonard Jakub (1720-1785)

:CIK: narodil se r. 1720, řeholní kněz z premonstrátského kláštera na Hradisku u Olomouce, klášterním jménem Jakub, do 15. května 1768 farář v Bohuňovicích u Olomouce, pak v Nákle, od 11. června 1775 do 12. října 1785 v Těšeticích u Olomouce, kdy zemřel.

:KNI: Knihopis č. 2813-2815.

:LIT: Knihopis II/3, 301; Jungmann V, 1499 = V, 1526.

Halecius, Jakub (16. stol.)

:CIK: narodil se v Horšovském Týně (= Dobrohostově Teyně), od 15. října 1580 bakalář na jezuitské akademii v Olomouci, ke konci 16. století farář v Klecanech.

:CIC: Halecius, Jakub, rodem z Horšova Týna, kněz utrakvistický, koncem 16. století farář v Klecanech.

:KNI: Knihopis č. 2874.

:LIT: Knihopis II/3, 317; Jungmann IV, 1469; ČSB IV, 661.

Hanke z Hankensteina, Jan Nepomuk Alois (1751-1806), též z Hankensteina, Hankeus Hankensteinius, pseudonymy: Hekansohn, Jan z Kohutovic nebo z Kohoutovic, omylem z Mohútovic

:CIK: narodil se 26. května 1751 v Holešově na Moravě, zemřel 26. března 1806 v Prostějově. Roku 1760-1761 studoval na piaristickém gymnáziu v Kroměříži, pak v Olomouci, kde r. 1768 dokončil i filozofická studia. Nejprve byl hospodářským úředníkem u knížete Dietrichsteina a pak u hr./aběnky/ Kobenzlové. Pod vlivem vídeňského univ. prof. dr. Josefa Sonnenfelse zanechal svého zaměstnání a věnoval se vysokoškolskému studiu (právu) ve Vídni. Stal se tal oblíbencem a pomocníkem prof. dějepisu Matěje Hessa. Dne 4. října 1777 byl jmenován kustodem universitní knihovny v Olomouci. Od května 1778 zastával přitom aktuariát /aktuár = soudní zapisovatel, konceptní úředník se středoškolským vzděláním/ olomoucké studijní komise a opatroval archiv a registraturu university. Vyučoval též českému jazyku na rytířské akademii Ferdinand Teufenbachové. Když byla roku r. 1778 knihovna přeložena do Brna, úřadoval tam až do r. 1785. Po zřízení akademického lycea v Olomouci vrátil se s knihovnou v dubnu 1785 do Olomouce. Dne 28. června 1875 /spr. 1785/ byl jmenován bibliotekářem v Olomouci. Účastnil se likvidací knihoven zrušených klášterů. V prosinci

1790 byl zbaven úřadu pro neshody se svým kolegou a r. 1791 byl dán do penze. Dne 6. června 1796 byl povýšen do stavu šlechtického s přídomkem „von Hankenstein“. Kolem r. 1804 se přestěhoval do Prostějova. Od r. 1772 byl literárně činným v oboru věd státních, zdravotnictví, dějepisu, slavistice, folkloru aj. Psal německy, latinsky, francouzsky, česky. Vydal práce původní i překlady německé a české. Byl uvědomělým českým patriotem.

:KNI: Knihopis č. 2885-2890.

:LIT: Knihopis II/3, 320; Jungmann VI, 1050; Cerroni: Nachrichten II.1.112a č. 1 s mylným údajem o vydání; Koželuha, Fr.: Obránce jazyka českého J.N.A. Hanke z Hankenšteina. Prostějov 1894 /s výčtem děl/.

z Haje, Jan Leopold (1735-1794), též z Hage, Hay

:CIK: narodil se 22. dubna 1735 ve Fulneku na Moravě, filozofická studia konal v Olomouci, r. 1753 baccalaureus formatus, 23. září 1758 byl vysvěcen na kněze, stal se ceremoniářem olomouckého biskupa, 16. května 1770 kapitulní děkan v Kroměříži, r. 1775 infulovaný probošt mikulovský, 25. února 1775 povýšen do rytířského stavu na Moravě. Od 29. července 1780 biskup královéhradecký. Zemřel 1. června 1794 v Chrasti u Chrudimi.

:CIC: z Haje (z Haje), Jan Leopold, nar. 1735 ve Fulneku, studoval 1751-53 v Olomouci filosofii a bohosloví, vysvěcen na kněze 1758, ceremoniář biskupa olom. Leopolda Bedřicha Egka a Maximiliana Hamiltona, 1770 kapit. děkan v Kroměříži, inf. probošt mikulovský, povýšen do rytířského stavu moravského, 1777-79 předseda komise pro potlačení náboženských nepokojů v moravském Valašsku, 1780 biskup královéhradecký; byl nadšen pro snahy císaře Josefa II.; rozmnožil počet kanovníků kapituly královéhradecké; 1787 založil v Hr. Králové seminář, 1788 klášter minoritů, pečoval o školství, zemřel 1794 v Chrasti.

:KNI: Knihopis č. 2918-2919.

:LIT: Knihopis II/3, 332; Jungmann VI, 1097 a); ČSB IV, 725.

Hlohovský, Jiřík (16/17. stol.)

:CIK: katolický kněz olomoucké diecéze v 1. pol. 17. století, pracující z příkazu kardinála Františka z Dietrichsteina proti Českým bratřím.

:CIC: Hlohovský, Jiří, kněz diecéze olomoucké v první polovině 17. stol.; z podnětu kardinála Dietrichsteina, aby se čelilo kancionálům bratrským, sebral katolické písně české, jež vydal v Olomouci v roce 1622 pod názvem „Písně katolické ...“

:KNI: Knihopis č. 3064.

:LIT: Knihopis II/3, 364; Jungmann V, 74 a 75.

Chanovský z Dlahé Vsi, Albrecht (-1643), též Chanowsky, Dlahoweský

:CIK: narodil se ve Svíratcích (Sviradicích) u Horažďovic, zemřel dne 16. května 1643 v Klatovech, člen jezuitského řádu; noviciát nastoupil v Brně dne 31. července 1601. Studia bohoslovecká konal ve Štýrském Hradci, kde byl r. 1614 vysvěcen na kněze. Slavné sliby profesů TJ složil r. 1621.

Vyučoval v Praze, Olomouci, působil jako misionář. R. 1618 byl správcem konviktu u sv. Bartoloměje v Praze. Dne 20. září 1620 viceřektor, pak rektor koleje v Českém Krumlově. Někdy byl zaměstnán při farním kostele sv. Mikuláše na Malé Straně. Od r. 1622 až do r. 1643 se plně věnoval misionářství na venkově. Psal i latinsky, překládal z latiny. Základem jeho „Správy křesťanské“ byl spis farářů v Strašini Martina Strakonického.

:CIC: Chanovský, Albert, T.J., typický misionář řádu jezuitského v době Ferdinanda II., tedy v době tzv. protireformace násilné. Spolubratři jeho i představení vzhlíželi k němu jako vzoru tehdejších misionářů v Čechách mezi českým lidem, proto také po jeho smrti na rozkaz provinciálův i žádost Balbínova P. Jan Tanner napsal jeho životopis jako obranu jezuitského řádu, když byl tento v Římě obžalován, že jeho členové násilím obracejí na katolickou víru. Tím dal celý řád na jeho jméno úředně, že metoda v obracování na víru katolickou nejlepší je ta, kterou se řídil P. Albert Chanovský,

muž věru apoštolsky. Hlavním a skoro jediným pramenem o jeho životě je kniha P. Jana Tannera S.J. „Vir apostolicus seu vita et virtutes R.P.Alberti Chanowsky e Societate Jesu in provincia Boemiae „ z r. 1658, česky vyšlo v roce 1680 „Muž apoštolský ...“ Co v úvodě praví, jakým způsobem sbíral životopisná data o Chanovském (zápisky tohoto, stručné úřední záznamy v řádě a hklavně vypravování očitých svědků různých stavů a povolání o činnosti misionářské), může nás naplnit důvěrou v úplnou spolehlivost jeho dat. Narodil se roku 1581 ve Sviraticích (Sviradicích) u Horažďovic, kde tehdy jeho rodiče sídlili, ač jejich obyčejným sídlem byla tvrz Kamýk v Dožicích u Plzně. Pocházel ze starožitného rytířského rodu českého Chanovských z Dlouhé Vsi, jenž se připomíná již ve 14. století a měl dosti četné statky v kraji pošumavském v bývalém kraji prácheňském. Pocházel tedy ze střední české šlechty jako Balbín a Jiří Plachý st., té šlechty, která již od dob posledních zněmčilých Přemyslovců byla nositelem a udržovatelem vědomí národního. Otec jeho Jan a matka Kateřina rozená Valovská u Úsuší měli 15 dětí, z nichž Albert byl osmý. Otce svého charakterizuje nejlépe Chanovský sám, když ve svých skrovných zápiscích vyopravuje, jak ho r. 1595 navštívil otec v Praze, jak ho vedl do chrámu sv. Víta k hrobům českých svatých, a jak mu ukazoval hrob Jana z Pomuku, který již tenkrát měl zábradlí. O matce vypravuje, ač ve všech článkách víry se shodovala s učením církve katolické, že přece vždy přijímala podobojí, což bylo téntráte dovoleno. Jezuité sami podávali podobojí ve svých kostelích tomu, kdo o to žádal. Byla tedy starohusitkou, ani na smrtelné posteli jinak nepřijímala; syn Albert, který jako jezuita-scholastik (nevysvěcený) ji připravoval na smrt, když viděl jinak její pravověrnost, upustil od svého naléhání. V domě otcovském na malého Alberta měla zvláštní vliv jeho jeho chůva Markéta ze Sviradic, žena neobyčejně a upřímně zbožná. Albert již doma od nejútlejšího mládí jevil náklonnost k stavu kněžskému. Studia humanitní konal na školách jezuitských v Praze a Krumlově. Svě učitele si tak oblíbil, že se rozhodl vstoupit do jezuitského řádu. Rodiče se postavili proti úmyslu nezletilého syna, ale konečně Albert zvítězil a vymohl si otcovské svolení. Noviciát nastoupil v Brně 31. července 1601. Na studia bohoslovná byl poslán do Štýrského Hradce, kde byl vysvěcen na kněze v r. 1614; slavné sliby profesů TJ složil r. 1621. Z počátku působil na školách, a to v Praze i Olomouci na vysoké škole jezuitské (akademii). V Praze přednášel Písmo sv. a hebrejštinu (jž byl výborný znalec), v Olomouci matematiku. Při jakémisi pokusu v zahradě měl před žáky takový neúspěch, že se svolením představených vzdal se činnosti učitelské. Z Olomouce konal již misie ve Vizovicích (s p. Adamem Kravařským), sám v Uhrách i v Pasově v Bavorsku (po pražské defenestraci). R. 1618 (srovnej ČČM 1886, s. 472) byl správcem konviktu u sv. Bartoloměje v Praze, Od r. 1622-1643 je venkovským misionářem, když byl předtím nějaký čas zaměstnán při farním kostele sv. Mikuláše na Malé Straně (později profesní dům TJ). Již zde začal svůj způsob misí, který zachovával až do smrti. Ale jeho činnost nebyla omezena jen na kostel, kde konával buď řádné misie nebo zastupoval faráře, ale jako pravý apoštol dle hesla: „býti všem všechno“, mnoho pěstoval osobní styk s jednotlivci i celými rodinami, navštěvoval v létě o žních pracující na poli, pomáhal jim, v zimě chodil na přástvy, jindy na svatby, ba ani veřejných hospod se neštítal, aby se mohl lidu co nejvíce přizpůsobiti. Ale nikdy tam nic nepožil aniž vypil. Jeho umění akomodační šlo tak daleko, že nemluvil lidu jen o věcech náboženských, nýbrž dával pro obveselení lidu hádanky, cvičil s dětmi dramatické výjevy nebo vypravoval lidu něco z českých dějin. P. Jan Tanner svědčí o něm, že byl českého dějepisu a starých památek v Čechách výborný znalec. Všeho toho využíval k tomu, aby si získal důvěru lidu a více mohl působit pro spásu jejich duší. Vrchol jeho úspěchů je založení koleje TJ v Klatovech r. 1636 a později i konviktu s gymnáziem. Přimluvil se totiž u Jiřího z Martinic a jeho sestry Lucie z Kolovrat i u šlechty okolní, pana Jeníška
:KNI: Knihopis č. 3292-3296.
:LIT: Knihopis II/3, 425; Jungmann V, 1112; ČSB V, 195.

Chlaupek, Antonín (1714-1802), též Chloupek

:CIK: farář v Krhově na Znojemsku, viceděkan v Jaroměřicích a konsistoriální přísedící. Narodil se ve Střelcích na Moravě roku 1714, studoval v Olomouci, stal se r. 1741 knězem. Zemřel dne 2. dubna 1802 v Krhově ve stáří 88 let.

:KNI: Knihopis č. 3314.

:LIT: Knihopis II/3, 431; Cerroni : Nachrichten I. I. 265 a, č. 1.

Illicinus, Petr (-1582)

:CIK: narodil se v Sieně v Itálii, doktor práv, v letech 1547 až 1549 profesor řečtiny v Krakově, r. 1552 kanovník ostráhomský, prefekt gymnázia v Pětikostelí, r. 1558 probošt svatotomášský, 1. srpna 1557 prokurátor na shromáždění opatů a proboštů v Trnavě, r. 1568 opustil Uhry. R. 1571 se zdržoval ve Vídni, r. 1572 kanovník olomoucký, kde zemřel 29. března 1582.

:CIC: Illicinus, Petr, nar. v Sieně v Itálii, Vlach, obojího práva doktor, profesor řečtiny v Krakově, 1552 kanovník ostráhomský, později probošt svatomášský, představený akademie v Trnavě, 1572 kanovník olomoucký, scholastik; zemřel v Olomouci 1582; svou knihovnu a jmění odkázal jezuitské koleji olomoucké. Sepsal četné spisy z oboru bohosloví, práva, filozofie i klasické filologie; česky byla upravena a vydána „Knížka o jednotě víry“, b.m. 1574 (dedikace moravským stavům).

:CIS: právník (začátek 16. stol. Siena, Itálie – 29.3.1585 Olomouc). R. 1530-39 studoval v Bologni, potom ve Ferrare a v Padově, 1545 Dr. Roku 1547-49 přednášel řečtinu v Krakově, později na akademii v Pécsi, od 1550 působil ve Vídni, 1552 ostráhomský kanovník v Trnavě, kde přednášel kanonické a občanské právo, 1558-61 rektor trnavské koleje, 1553 děkan v Satu Mare, kanovník v Alba Iulii, 1568 žil ve Vídni, 1572 olomoucký kanovník.

:KNI: Knihopis č. 3360.

:LIT: Knihopis II/3, 440; Jungmann IV, 1290 (v Olomouci); Cerroni: Nachrichten II. I. 299 a; ČSB V, 299.

Jelínek, Tomáš Bernard Ignác (asi 1640-1687), též Gelynek, Gelinek

:CIK: narodil se v Bystřici pod Pernštýnem asi r. 1640, odtud Bistrižicenus sub Pernstein. Biskupský chovanec semináře v Olomouci. R. 1670 vysvěcen na kněze, mistr filozofie a bakalář bohosloví, poeta laureatus, kolem roku 1672 děkan v Rychenburce, kolem r. 1679 ve Skutči, od 23. května 1680 farář v Dačicích na Moravě, kde zemřel patrně 26. prosince (nikoliv září) r. 1687. Psal i latinsky a překládal z latiny.

:KNI: Knihopis č. 3534.

:LIT: Knihopis II/3, 480; Jungmann V, 890; ČČM, 1900, 466 (Snopek, F.).

Jestrábský, Valentin Bernard (asi 1630-1719), též Jestrábský, Jestrábecký

:CIK: narodil se asi r. 1630 v Moravské Ostravě, odtud Moravoostravský, zemřel dne 26. prosince 1719 v Bytyšce Veverské /Veverská Bitýška/. Žák jezuitské koleje v Uh. Hradišti, v Olomouci dosáhl hodnosti magistra filozofie. Studoval pak bohosloví až k bakalareátu. R. 1663 byl vysvěcen na kněze a ustanoven pomocníkem na faře v Lošticích. R. 1665-67 farář ve Střelcích u Brna, pak v Bytyšce Veverské až do své smrti. Psal latinsky a česky. Jeho latinské spisy uvádí JNK v Ottově Slovníku Naučném XIII,284. Svě knihy vydával svým nákladem a rozdával je.

:KNI: Knihopis č. 3542-3549.

:LIT: Knihopis II/3, 482; Jungmann V, 1464; Jireček, J.: Rukověť I, 318; OSN XIII, 284.

Jevina, Viktorin (1672-1730), též Gewina, klášterním jménem Victorinus à S. Cruce, též Victorrýn od Svatého Kříže

:CIK: narodil se roku 1672 v Roudnici, zemřel dne 4. srpna 1730 v Litomyšli, od roku 1695 člen řádu piaristického, učil na gymnáziích ve Strážnici a v Litomyšli, pak vychovatel mladíků do řádu nově přijatých v Lipníku, r. 1716 rektor koleje v Litomyšli. Překládal do latiny kroniku Václava Hájka z Libočan.

:KNI: Knihopis č. 3553-3557.

:LIT: Knihopis II/3, 485; Jungmann V, 1140.

Johannides, Danyel (16/17. stol.), též Johannydes, Joannides, Iohannides, Ioannides

:CIK: narodil se ve Skočově na Těšínsku odtud Skočowský, Skoczovinus, kněz ordinovaný v květnu roku 1601 ve Witenbergu, byl asi od roku 1606 správcem církve v Paršovicích, kde již jeho otec působil v reformačním duchu, a pak v Hlinsku u Lipníka.

:CIR: Iohannides (Ioannides), Daniel, Skočovský, ordinovaný na kněze v květnu 1601 ve Witenberku, byl asi od roku 1606 správce církve v Paršovicích, kde již jeho otec působil v reformačním duchu, a pak v Hlinsku u Lipníka. Kromě českých spisů (Knihopis 3598-3600) napsal latinsky jedno z elogií na knihu Tobiáše Závorky Lipenského, Písně chval Božských.

:KNI: Knihopis č. 3598-3600.

:LIT: Knihopis II/3, 497; Jungmann IV, 1642; Rukověť II, 485; Věstník Matice opavské 1905, s. 31.

Kherner, Jan (kolem 1560-1612), též Khern, Kern, Kernér, Kerner, J.K., Olz., Plzensis, Plzenský

:CIK: narodil se v Plzni kolem r. 1560, odtud Plz., Plznensis, Plzenský, r. 1577 bakalář v Praze, učitel na Moravě, zvláště v Prostějově, v dubnu 1584 mistr svobodných umění a rektor při škole u sv. Jiljí a pak u sv. Jindřicha v Praze. R. 1587/88 probošt koleje Karlovy. Na universitě byl činný do r. 1593. Byl třikrát děkanem filozofické fakulty. Byl členem literátského bratrstva u sv. Jindřicha na Novém Městě pražském. Zemřel 20. července 1612 v Praze. Psal česky a latinsky. Překládal z latiny.

:CIR: Kherner (Kern, Kerner, Kernerus, Khern, Khernerus, Khorner, Pelzenus), Jan, původem z Plzně, žil v mládí na Moravě, zvláště v Prostějově, kde řídil školu. Jeho příznivcem tam byl děkan Jan Adelphus. Později studoval v Praze na Karlově akademii; dne 29.4.1575 vstoupil do koleje Nazaretské, bakalářem se stal 11.9.1577, mistrem 13.6.1584 jako rektor školy u sv. Jiljí v Praze na Starém Městě; ale ještě téhož roku se stal správcem školy u sv. Jindřicha na Novém Městě pražském. R. 1585 byl povolán k profesuře na Karlově akademii, kde r. 1587-88 zastával úřad probošta Karlovy koleje, v letech 1590-91 a 1593 byl děkanem. Téhož roku se 20. října oženil s Annou, dcerou novoměstského měšťana Adama Pitera, opustil univerzitní dráhu a věnoval se právnícké činnosti. R. 1596 koupil dům se zahradou na Senném trhu od Daniela Adama z Veleslavína. S Karlovou akademií nežil v příliš dobrém poměru, neboť univerzitní mistři na něm po řadu let vymáhali peníze, které prý zpronevěřil. K smírnému ujednání tohoto sporu došlo teprve r. 1602 prostřednictvím Jáchyma z Těchenic, Simeona Kohouta z Lichtenfeldu, Jiljího Pergera z Častolovic a Bartoloměje Havlíka z Varvažova. V posledních letech života zažil Kherner mnoho utrpení pro nouzi a nemoci. Zemřel v Praze dne 20. července 1612.

:KNI: Knihopis č. 3921-3924.

:LIT: Knihopis II/4, 62; Jungmann Příd. 53; OSN XIV, 198 (Truhlář, A.); Rukověť III, 34.

Khun, Karel Josef (1736-1829)

:CIK: narodil se v Praze dne 2. června 1736, dne 28. října 1751 vstoupil do TJ. R. 1758 učil latině na gymnasiu v Klatovech, r. 1759 v Hradišti na Moravě, r. 1760 v Jindřichově Hradci; kněz, vysvěcen 20. 9. 1763, r. 1769 složil řeholní slib; po vysvěcení na kněze poslán jako kazatel do Telče až do terciorátu roku 1765. Pak byl nedělním kazatelem v Kutné Hoře, svátečním v Praze na Starém Městě. Až do zrušení jezuitského řádu byl od r. 1769 kazatelem v Praze na Malé Straně u sv. Mikuláše. R. 1777 veřejný papežský notář. Po zrušení jezuitského řádu se podrobil předepsané zkoušce pro úřad pastýřský. Dne 10. listopadu 1784 zvolen venkovským kanovníkem vyšehradským, r. 1802 farář ve Vodolce, 1804 sídelní kanovník vyšehradské kapituly. Zemřel 15. června 1829. Psal česky a německy. Překládal z němčiny.

:KNI: Knihopis č. 3929-3933.

:LIT: Knihopis II/4, 65; Jungmann VI, 1920; V, 1520; VI, 1808; Ba.-Som. IV, 1031.

Klatovský z Dalmanhorstu, Ondřej (kolem 1504-asi 1551), též Šimkovic (= vl. jméno), Glatoviensis, Glatovinus, Andreas von Glataw

:CIK: 17. září 1545 byl připuštěn k erbů Klatovských z Dalmanhorstu; latinská škola v Klatovech, univerzita v Praze; bakalář in artibus r. 1524 na univerzitě v Praze; byl prostřednictvím M. Matouše Collina ve styčích s Janem starším z Hodějova, do jehož básnického kruhu náležel. 13. března 1533 se stal měšťníkem Starého Města Pražského. Za války šmalkaldské byl staroměstským purkmistrem. Když nespokojený lid útočil na radnici, žádal po stavech válečnou pomoc Pražanům. Byl proto vypovězen z Čech. Byl mu dne 24. září 1547 povolen pobyt v Olomouci. Živil se tam vyučováním a vychováváním šlechtické mládeže a zemřel tam patrně r. 1551. Jireček, J.: Rukověť I, 346 bez důvodů pokládá Klatovského i za autora spisku: „Naučení krátké obojí řeči“ (v.t.) Jungmann IV, 22 uvádí vydání „Knížky v českém a německém jazyku složené...“ v Kutné Hoře 1642. Toho roku žádná tiskárna v Kutné Hoře nebyla; básník, purkmistr, vychovatel šlechtické mládeže, r. 1547 vypovězen z Prahy do Olomouce.

:KNI: Knihopis č. 3938–3951.

:LIT: Knihopis II/4, 67; Jungmann IV, 22 a další.

Komenský, Jan Amos (1592-1670), též Komnianský (po otci), Komenius, Komenyus, Comenius, Komenios, Komeniusz.

:CIK: **I. Léta učení (1592-1614)**. Narodil se dne 28. března 1592 v oblasti Uherského Brodu, nejspíše v Nivnici, odtud Nivnizensis, Niuanus. Teprv více než patnáctiletý se dostal na latinskou školu v Přerově. Určen byv ke stavu duchovnímu, byl poslán do Němec na akademie, přidržujíc se reformovanému vyznání. 30. srpna 1611 byl zapsán do matriky herbornské. Tamní studium zakončil na jaře 1613 cestou k moři, navštívil Nizozemí, zejména Amsterdam. V červnu 1613 jej vidíme na univerzitě v Heidelbergu, odkud odešel po necelém roce, vraceje se na jaře 1614 pěšky přes Prahu na Moravu.

II. Práce ve vlasti (1614-1628). Jako čekatel kněžství byl ustanoven učitelem na bratrské škole v Přerově; začal provádět své plány na sestavení českého slovníku a českého díla encyklopedického. R. 1616 byl ordinován na kněze na synodě žeravické, a snad pokračoval v práci školské. R. 1618 byl povolán za kazatele do Fulneku; ještě téhož roku se oženil s Magdalenou Vizovskou. Po pádu českého povstání a staroměstských popravách opustil Fulnek roku 1621; uchýlil se asi do Nisy k markraběti krnovskému. Někdy v říjnu 1622 změnil místo pobytu, snad odešel už přímo do Čech, kde se skrýval v Brandýse n.O. pod ochranou Žerotínovou. Léta skrývání jsou dobou úspěšných spisů. Ztrativ morem manželku i synáčka, oženil se v září 1624 s Dorotou, dcerou seniora Cyrilla. Ve schůzi zástupců Jednoty v Dobrovici v březnu 1625 byl jmenován do poselství, které se mělo ohlédnout v Polsku po novém útočišti. Ve Zhořelci se dověděl o proroku Křištofu Kotterovi a ve Sprotavě dospěl k přesvědčení o božském původu jeho revelací, které přeložil do češtiny. Roku 1626 byl několik měsíců v Berlíně; odtud vypraven do Haagu odevzdat opis proroctví vypuzenému králi Fridrichovi. Po návratu se uchýlil před rostoucím pronásledováním na Podkrkonoší, do Bílé Třemešné. Tam se naskytla v létě 1627 příležitost, začít český didaktický spis, určený očekávané obnově škol ve vlasti; přepracováním vznikla z něho Velká didaktika. V listopadu roku 1627 poznal na zámku Branné vizionářku Kristinu Poniatovskou a stal se jejím tlumočnickem. Když dostala ve vidění rozkaz odejít do Lešna, odešel také Komenský a 8. února 1628 je v polském Lešně.

III. První pobyt v Lešně (1628-1641). Poněvadž byl v Lešně nadbytek kněží, vrátil se Komenský k práci školské. Tím bylo zahájeno nejúspěšnější období jeho pedagogické práce, kdy vzniká Velká didaktika, Informatorium a Brána jazyků. Brána, vytištěná r. 1631, zjednala Komenskému rychle světové jméno (zatímco Didaktika zůstávala v rukopise). Funkce kněžské byly Komenskému brzo vráceny, neboť roku 1631 ho vidíme již mezi konseniory, spolubiskupy. V té funkci vyvíjí bohatou literární činnost pro potřeby Jednoty. Po úspěchu Brány jazyků připadl na myšlenku reformovat i učení věcné na základě reformy vědní, která měla záležet ve sloučení věd v jedinou vševědu, kde by byla v dokonalé shodě pravda trojí knihy boží, přírody, lidské mysli a Písem. Snahy vševědné

zůstaly pak hlavní prací Komenského po celý jeho život, rozvíjejíce se ve snahy všenápravné k sjednocení všeho lidstva v jazyce, věděni i víře. Nemoha dosáhnout podpory pro své didaktické a vševědné práce, přijal pozvání do Anglie, jehož se mu dostalo z parlamentních kruhů v červenci 1641.

IV. Pobyt v Anglii (1641-1642). Dne 21. září 1641 přistál Komenský v Anglii. Měla mu býti dána k dispozici pro vševědné práce kolej; ale irské povstání, začaté 23. října, zmařilo všechno. Zimního pobytu využil Komenský k napsání spisu *Via lucis*. Zatím se mu dostalo dvojího nového pozvání, od kardinála Richelieu do Francie a od Ludvíka de Geer do Švédska. Rozhodnuv se pro Švédsko, v němž viděl také politickou záštitu pro věc Jednoty, rozloučil se s Anglií memoriálem z 10. července 1642 a nastoupil cestu přes Nizozemí, kde se zdržel v Leydenu (odkud navštívil Descarta) a v Amsterdamu. Pokračoval v cestě přes Hamburk a Lübeck a přistál v Norrköpingu 19. srpna.

V: Práce pro Švédy, pobyt v Elblagu (1642-1648). V září 1642 vyjednával Komenský s kancléřem Oxenstiernou. Zavázal se k didaktické práci na prospěch švédských škol; na radu kancléřovu rozhodl se usadit v Elblagu, tehdy švédském. Dostal se tam 21. října 1642. Zajel si do Lešna pro rodinu a vrátil se koncem listopadu. Přikročil k přepracování a dokončení svých jazykových učebnic; teoretický základ své reformy vykládal ve spise *Methodus linguarum novissima*. Ale k dokončení a vytištění celé soustavy knih nedošlo, také pro stálé odbočování v záležitostech náboženských. Přes zrazování Švédů se zúčastnil příprav k smírné rozpravě toruňské, která měla sjednat náboženský mír v Polsku. Zajel do Orly, kde koncem srpna 1644 měli nekatolíci přípravný sjezd a zúčastnil se i bratrské synody v Lešně v dubnu 1645 a konečně i jednání toruňského, zahájeného 28. srpna 1645. Asi v polovině října opustil bezvýsledné jednání. Rukopis prací, pokud byly celkem hotové, vezl do Švédska ke schválení v létě 1646 a předložil přitom věc svého národa kancléři a královně. Vyhličky exulantů se však horšily a tak se Komenský na výzvu Bratří vrátil v srpnu 1648 do Lešna. V posledních letech třicetileté války pojal plán Všeobecné porady o nápravě věcí lidských a vypracoval již některé části.

VI. Druhý pobyt v Lešně (1648-1650). Do Lešna se roku 1648 vracel jako nástupce biskupa Vavřince Justina. Několik dní po návratu pochoval svou druhou manželku Dorotu, 17. srpna 1648. (Oženil se potřetí 17. května 1649 s Janou Gajusovou). Osud Jednoty pokusil se ještě odvrátit zoufalým listem Oxenstiernovi 11. října 1648; ale 24. října byl podepsán Vestfálský mír; počátkem roku 1650 byla učiněna dohoda o jeho provádění. Tím byl zpečetěn osud Jednoty. Komenský píše Kšaft. Porada Jednoty, svolané na březen 1650, rozhodla se zachovat bratrskou církev; do porady /březen 1650/ přineseno Komenskému pozvání do Uher ke knížatům Rákoczy. V období lešenské spadá vydávání knih sestavených v Elblagu.

hotovo

VII. Pobyt v Uhrách (1650-1654). Komenský přijal pozvání hlavně z politických důvodů, hledaje novou oporu místo Švédů. Dne 16. dubna 1650 dorazil do Skalice, týden nato byl v Púchově, kde se setkal s Drábíkem, jehož pomocníkem se od té doby stal. Přes Prešov došel do Šarišského Potoka a vyjednával s kněžnou vdovou. Jeho návrhy byly přijaty a vystavena povolávací listina 18. května 1650. Nato se Komenský vrátil do Lešna. Na cestu do Uher se vydal dne 6. října 1650. Knižata zastihl až v Tokaji, po rozmluvě s nimi se vrátil do Potoku. Svou veřejnou činnost zahájil přednáškou dne 24. listopadu 1650. Nato otevíral třídy své reformované školy, první 13. února 1651, druhou 14. března, třetí 10. ledna 1652; na otevření dalších čtyř tříd zamýšlené vševědní školy nedošlo. Zatím byl Komenský vyrušován starostmi o revelace; 15. ledna 1651 navštívil jej v Potoku Drábík. Na jaře 1651 vrátil se do Potoku kníže Zikmund, chystaje sňatek s Jindřiškou Falckou, dcerou vypuzeného českého krále Fridricha. Provedením obřadů byl pověřen Komenský. Ale už 26. září 1651 zemřela kněžna a 4. února 1652 ji následoval kníže. Tím se zhroutily politické naděje Komenského. Obnova školské práce se rovněž nedařila; pro její usnadnění a zpříjemnění psal Komenský *Orbis pictus* a *Schola ludus*. Jednotlivé části hry byly postupně předváděny, poslední 1. června; 2. června 1654 se rozloučil slavnostní řečí s Šarišským Potokem a vracel se přes Prešov, Levoču a Púchov. Do Lešna dorazil 30. června 1654.

VIII. Třetí pobyt v Lešně (1654-1656). Komenský se věnoval pracím vševědným a chystal do tisku knihu proroctví /relevení/. Znovu se chopil politické činnosti na začátku války švédsko-polské r. 1655, napsal Chvalořeč na Karla Gustava. V lednu 1656 vyjednával přímo s králem; ale 16. dubna se před Lešnem objevily polské čety, které 27. dubna 1656 vnikly do města a zapálily je. Komenský vyváznu zdravý, ale ztratil velký počet svých rukopisů. Po vypálení Lešna 27.4.1656 se zachránil útekem do Slezska, odtud do Branibor, pobyl ve Frankfurtu nad Odrou, kde jej zastihlo pozvání Vavřince de Geer. Vydal se tedy na cestu přes Hamburk, kde se déle zdržel, přes Emden a Groninky a dospěl v srpnu 1656 do Amsterdamu.

IX. Poslední útulek v Amsterdamě. Zde Chystal Komenský do tisku Všeobecnou poradou, dosavadní práce didaktické a knihu proroctví. Z díla vševědného se dostaly do tisku jen soukromé ukázky. Soubor prací didaktických (Opera didactica omnia) byl dotištěn počátkem r. 1658, kniha proroctví Lux in tenebris vytištěna r. 1657. Pro potřeby Jednoty vydával Komenský knihy latinské i české, z nichž vyniká Manuál r. 1658 a Kancionál z r. 1659. Vydání relevení a některé politické akce zapletly Komenského do polemik, jejichž prudkost se stále stupňovala; z nich mnoho zpráv o vlastním životě podává zejména Vindicatio famae (1659) a poslední práce Komenského Continuatio admonitionis roku 1669. Ve prospěch svých plánů pokusil se osobně zasáhnout při mírovém jednání v Bredě r. 1667, přinášeje tam svůj traktát Anděl míru. Ale od věcí světských se uchyloval v pietistické náladě stále více k jedinému potřebnému, čehož výrazem je Unum necessarium, zároveň poslední odkaz Komenského. 19. září 1669 upadl v prudkou horečku, 12. ledna 1670 dozvěděl se o smrti svého zetě Figula, jenž měl být jeho nástupcem a zemřel tak jako poslední biskup české větve Jednoty bratrské 15. listopadu 1670; byl pochován v Naardenu.

:KNI: Knihopis č. 4206–4270.

:LIT: Knihopis II/4, 129-130.

Kotva z Freifeldu, Jan Ctibor (1585-1637), též Kotwa z Freyfeldtu

:CIK: narodil se v Plzni asi r. 1585, studoval u jezuitů v Praze, povýšen na mistra svobodných umění, r. 1609 byl zapsán jako posluchač bohosloví na univerzitě ve Štýrském Hradci a byl tam také sodalem Mariánské kongregace a členem jejího magistratu. Dosáhl tam doktorátu bohosloví. Roku 1615 se stal děkanem ve Smečně. R. 1617 byl jmenován kanovníkem kapituly svatovítské v Praze, byl i čestným kanovníkem olomouckým a brněnským a vyznamenán byl i protonotářstvím apoštolské stolice. Počátkem r. 1622 se stal administrátorem kostela Týnského. Od 12. srpna 1623 působil protireformačně na panství frýdlantském a libereckém u Albrechta z Valdštejna, na jaře r. 1624 na hradě Křivoklátě a na Rakovnicku. R. 1626 byl jmenován proboštem ve Staré Boleslavi a setrval v místě tom 3 léta. Stal se pak proboštem litoměřickým. Zemřel v Praze dne 29. září 1637. Působil horlivě v duchu protireformačním. Po pražské defenestraci byl jako vřelý pomocník Jaroslava Bořity z Martinic vypovězen z Hradčan a skrýval se u minoritů na Starém Městě. Když proslovil dne 25. června 1620 slavnostní kázání o králi Ferdinandu II. a Fridrichu Falckém, byl zatčen a uvězněn. Byl propuštěn teprve v den bitvy na Bílé hoře. Navrátil se na Hradčany a byl činný při protireformaci.

:KNI: Knihopis č. 4362.

:LIT: Knihopis II/4, 173; Jungmann IV, 1433.

Kuchinka, Amandus (1724-1773), též Kuchyňka

:CIK: narodil se 16. června 1724 v Přerově, slavné sliby člena cistercienského řádu na Velehradě složil dne 12. dubna 1746, za kněze byl ordinován dne 19. září 1750, od r. 1762 farář v Boršicích u Uherského Hradiště, kde 30. března 1773 zemřel.

:KNI: Knihopis č. 2957.

:LIT: Knihopis II/3, 342.

Kunwaldský, Jakub (1528-asi 1578), též Kunewald, Kunwaldský podle svého rodiště na Moravě
:CIK: narodil se r. 1528. Hlasatel luteranismu v severovýchodní Moravě. R. 1568 byl v Přerově,
před r. 1572 až do 1578 byl správcem a církevním učitelem v Starém Jičíně. Patrně zemřel r. 1578.
:KNI: Knihopis č. 4619–4621.
:LIT: Knihopis II/4, 242; Jungmann IV, 66.

Lábe, Jindřich Jan (1648-1693), též Labe, Turnovský
:CIK: narodil se dne 25. prosince 1648 v Turnově, odtud Turnovský, od 14. ledna 1668 člen
františkánského řádu, dne 18. března 1673 byl vysvěcen na kněze, r. 1690 definitor řádové provincie
české sv. Václava. Působil dříve v Bechyni, Dašicích /Dačicích ?/ na Moravě, Olomouci a jinde. R.
1679 kvardián v Jindřichově Hradci, r. 1683 ve Voticích, r. 1685 v Turnově, r. 1688 administrátor
fary turnovské, r. 1689 v Praze u Matky Boží Sněžné. R. 1690 superior v Hořovicích. Zemřel dne 4.
července 1693. Psal i latinsky.
:KNI: Knihopis č. 4656–4657.
:LIT: Knihopis II/4, 256; Jungmann V, 1188 a).

Laetus, Jan (1545-1595), též Letus, Čáslavský, Czaslawský
:CIK: narodil se dne 7. června 1545 v Čáslavi, odtud Čáslavský, Czaslawský, ordinován dne 27.
července 1572 ve Vitemberku, diakon v Pacově, r. 1575 tamtéž luteránský farář, r. 1584 v Konicích,
r. 1586 v Dvorkovicích, rok na to ve Starém Sedle, r. 1589 v Starnově, r. 1590 v Třebíči, kde r. 1595
zemřel. Stál proti Českým bratřím a byl proti nim ve spojení s jihlavským kazatelem dr. Janem
Hederikem, r. 1581 asi zkoncipoval církevní řád o 20 artikulích. R. 1583 byl zbaven úřadu pro
cizoložství. Psal latinsky, překládal z němčiny.
:KNI: Knihopis č. 4661–4662.
:LIT: Knihopis II/4, 257; Jungmann IV, 1305 a); Cerroni: Nachrichten II, l. 493 b, č. 1.

Lasicki, Jan (1534-1600), též Lasicius, Lasitský, Lasycius, Lasycyus, Laski, Lasitius, Lasytský
:CIK: bohoslovec vyznání helvétského, příznivec Českých bratří a jejich dějepisec, narodil se r. 1534
patrně v Malopolsku, zemřel v dubnu r. 1600 v Zaslavi. Jako vychovatel dětí zámožných Poláků
spatřil Švýcarsko, Francii, Itálii, kde všude navázal styky s vynikajícími bohoslovci. Byl
posluchačem universit v Curychu, v Basileji, v Heidelbergu, Vittenberku. Sbíral pro své dějiny
Českých bratří materiál v Čechách a na Moravě, zvláště v Praze, Mladé Boleslavi a Lipníku. Toto
dílo, psané latinsky, zanechal v rukopisu.
:KNI: Knihopis č. 4683–4684.
:LIT: Knihopis II/4, 264; Jungmann V, 379 c).

Lettinger, Jan (1763-1827), též Letinger
:CIK: narodil se dne 16. května 1763 v Kroměříži. Ordinován byl r. 1788, pak katecheta v Olomouci,
od roku 1797 profesor humaniorum tamtéž, od 31. července 1815 prefekt gymnázia v Olomouci.
Zemřel 22. února 1827.
:KNI: Knihopis č. 4816.
:LIT: Knihopis II/4, 292.

Leuconeus, Filip (16/17. stol.)
:CIK: r. 1608 farář v Soběchleběch (okr. Přerov).
:KNI: Knihopis č. 4817–4819.
:LIT: Knihopis II/4, 292; Jungmann IV, 103; Jireček, J.: Rukověť I, 449; Rukověť III, 156.

Lukáš (kol. 1460-1528), též Lukáš Pražský

:CIK: narodil se kolem r. 1460 v Praze, odtud Pražský, zemřel dne 11. prosince 1528 v Mladé Boleslavi. Vychován byl ve víře kališnické. Dne 2. října 1481 se stal bakalářem v Praze. Kolem r. 1482 přestoupil k Jednotě českých bratří. R. 1490 byl členem úzké rady. Jejím členem byl znovu zvolen na synodě v Přerově a zůstal jím až do své smrti. Na jaře 1491 se vydal na cestu na přímoří egejské, aby vyhledal křesťanskou církev v její původní čistotě mravů a učení. Strávil tam celý rok. R. 1494 mu bylo uloženo kázat v Mladé Boleslavi a ve Vinařicích a spravovati tento kraj. Jeho vlivem se Jednota smířila se světem a vzdělaností a hleděla sobě získati vzdělance. Byl vyslán k Valdenským, aby navázal s nimi styky, a to do Itálie a jižní Francie. Ve Florencii byl účasten upálení Savonaroly. Dne 19. dubna 1500 byl na synodě v Rychnově n. Kn. zvolen biskupem. Měl sídlo v Mladé Boleslavi, která se tím stala střediskem Jednoty. V době pronásledování za Vladislava Jagellonského ochraňoval Jednotu slovem, činem i pérem, vydávaje doma i v Norimberku četné tisky a vedl ji. Založil v Mladé Boleslavi knihtiskárnu jako kolektivní majetek Jednoty. Veliké úsilí věnoval vnitřnímu vybudování Jednoty. R. 1518 se stal sudím Jednoty. Krátce před smrtí dne 11. listopadu 1528 provedl první slavné svěcení bratrstva (6 diakonů). Odmítal luterství. Byl druhým zakladatelem Jednoty.

:KNI: Knihopis č. 5019–5059.

:LIT: Knihopis II/4, 341; soupis jeho děl provedl Müller, J.F.: Geschichte der Böhmischen Bruder, Herrnhut 1922,I.,535 ad.; spis označený tam jako č. 89 však není spis Lukášův, nýbrž Michaele Weisseho. Tuto bibliografii doplnil a opravil F.M.Bartoš v českém překladu díla 1923,I, 334 ad.

Michalec, Martin (1504-1547), též Michalecz

:CIK: narodil se r. 1504 v Litoměřicích, zemřel dne 24. ledna 1547 v Prostějově. Vzdělání nabyt na českobratrské škole v Mladé Boleslavi. Byl učedníkem br. Lukáše a jeho pomocníkem až do jeho smrti. R. 1529 jáhen v Brandýse n.O. R. 1531 tam byl zřízen na kněze. R. 1532 člen užší rady. R. 1533 byl vyslán k Lutherovi a Melancthonovi do Wittenberga. Stal se správcem sboru prostějovského na Moravě. R. 1535 byl nanovo poslán do Němec k Lutherovi. Michalec měl spory s Habrovanskými. R. 1537 v Přerově byl zvolen za biskupa a svěřena mu péče o výchovu mládeže. R. 1540 navštívil ve Vratislavi Hesse. Michalec uměl nevalně latinsky, ale byl výborný pedagog. Pečoval o vydávání bratrských spisů, skládal náboženské písně.

:KNI: Knihopis č. 5553.

:LIT: Knihopis II/5, 122; Jungmann IV, 1245.

Minetti, Bernard (1692-1742)

:CIK: narodil se v Praze dne 4. května 1692, doktor filozofie a bohosloví, od 21. října 1709 člen jezuitského řádu, děkan filozofické fakulty 8 roků. Italský kazatel v Praze po 2 léta. Zemřel v Olomouci dne 21. ledna 1742.

:KNI: Knihopis č. 5586.

:LIT: Knihopis II/5, 130.

Monse, Josef Vratislav (1733-1793), původně Josef Vít

:CIK: moravský patriot, narodil se 15. června 1733 v Novém Městě na Moravě. Po humanitních studiích v Telči v letech 1748-1752 odebral se na filozofickou fakultu do Prahy, kterou absolvoval v letech 1753-1755. Po studiích na právnické fakultě ve Vídni byl 8. listopadu 1762 promován doktorem juris utriusque. R. 1764 advokát v Olomouci. Věnoval se vědecké práci. 14. března 1768 profesor státního a později také přirozeného, římského a církevního práva na olomoucké univerzitě a r. 1769 přisedící studijní a cenzurní komise v Olomouci; členem této komise zůstal až do jejího zrušení r. 1782. Řádným profesorem církevního práva se stal 2. listopadu 1774. Pro své osvícenské názory byl guberniálním dekretem ze dne 1. dubna 1775 jmenován světským dohlížitelem (superintendentem quoad disciplinam) olomouckého semináře a 20. března 1776 ředitelem právnického studia. R. 1777 prefekt univerzitní knihovny pro obor světský, začal se věnovat

kulturním, politickým a právním dějinám českým. Když byla r. 1778 přeložena olomoucká univerzita do Brna, bylo Monseovi svěřeno přestěhování knihovny. Odjel 17. srpna 1778 do Brna, kde záhy našel nové přátele, zvláště mezi moravskými vlastenci. 29. září 1778 byl jmenován císařským radou a v listopadu delegován do disciplinární komise univerzitní. R. 1780 byl rektorem brněnské univerzity a v květnu téhož roku členem brněnské komise pro censuru knih. 1. prosince 1780 byl povýšen do šlechtického stavu. Když byla r. 1782 brněnská univerzita přeměněna na lyceum a vrácena do Olomouce, přestěhoval se 25. října 1782 zpět do Olomouce. Na lyceu byla zřízena stolice pro zákony vlastenecké (moravské) a svěřena Monseovi. 21. dubna 1785 se stal opět vrchním knihovníkem lyceijní knihovny. Zemřel v noci z 5. na 6. únor 1793. Za svého plodného života byl v přátelských stycích s Cerronim, Dobnerem, Dobrovským, Hankem /z Hankensteina ?/, Pelclem, Schwoiem a Zlobickým. 16. dubna 1780 byl zvolen členem učené společnosti hessensko-homburské, v dubnu 1782 jmenován čestným členem bavorské učené společnosti v Burghausenu a r. 1785 čestným členem učené společnosti české. Psal latinsky a německy, překládal z italštiny a němčiny, také do češtiny.

:KNI: Knihopis č. 5935–5940.

:LIT: Knihopis II/5, 196.

Nason, Jan (16/17. stol.), též Názon, patrně podle rodiště Towačowský

:CIK: nekatolický farář v Divišově, od r. 1621 v emigraci v Sasku (v Perně). Napsal: /Horologium pietatis aneb Křesťanské mysly k pobožnosti svate ... Žitava 1629/

:KNI: Knihopis č. 6035.

:LIT: Knihopis II/5, 223.

Nedoman, František Antonín (– 1765), též Nedomann

:CIK: narodil se v Prostějově, od r. 1720 katolický farář v Kralicích, od r. 1726 ve Valašském Meziříčí, od r. 1727 v Přerově, kde i zemřel dne 19. srpna 1765.

:KNI: Knihopis č. 6104.

:LIT: Knihopis II/5, 236; Jungmann V, 1350 a).

Neukom, Diviš (1762-1806)

:CIK: narodil se 21. srpna 1762 v Brně, dne 14. ledna 1781 vstoupil do řádu minoritů, slavné sliby složil dne 22. srpna 1786. Filozofii studoval v Brně, bohosloví v Olomouci. Dne 20. září 1787 byl vysvěcen na kněze. Od r. 1790 duchovní správce při faře sv. Jana v Brně. Zemřel v Brně dne 3. ledna 1806.

:KNI: Knihopis č. 6160.

:LIT: Knihopis II/5, 246; Jungmann VI, 2118.

Opiz, Johann Ferdinand (1741-1812), též Opitz

:CIK: narodil se v Praze 11. října 1741. Humanitní studia začal r. 1751 u jezuitů na Malé Straně a na podzim 1757 se rozhodl vstoupit do jezuitského řádu. Přijat do noviciátu a oblečen v Brně 27. října 1757, studoval v Brně, ad repetenda humaniora poslán do Klatov a na filozofii do Olomouce. V řádu setrval však jen do 30. srpna 1762, kdy byl po několikateré své žádosti konečně propuštěn. Odešel pak přes Brno a Mikulov do Vídně a stal se tam hofmistrem u barona Emericha Truhzetta. Příštího roku informátor hr. Jindřicha Blümegea a posluchač práv na univerzitě. 30. ledna 1764 opustil Vídeň a pokračoval ve studiích v Praze. Po službě u Leopolda hr. Clary nastoupil r. 1766 jako praktikant u pražského advokáta dr. Salesia Leviczského z Levína; v dubnu 1767 kancelista u Karla Egona kn. z Fürstenberka ve Wetzlaru. R. 1772 se vrátil do Prahy jako sekretář fürstenberský a za rok nato se stal i knihovníkem. 1. listopadu 1775 jmenován prvním adjunktem při bankálním inspektorátě v Čáslavi. V únoru 1787 jmenován tamtéž inspektorem bankálního důchodu a v Čáslavi také 11. ledna 1812 zemřel. Psal, korespondoval a redigoval německy. Soupis jeho prací u Krause.

:KNI: Knihopis č. 6631-6632.
:LIT: Knihopis II/5, 356.

Optát, Beneš (-1559), též Optatus

:CIK: pocházel z Telče, kněz svěcení biskupského, radikální novoutrakvista, do konce r. 1527 děkan ve Velkém Meziříčí, přítel Pavla Sperata, r. 1524 účastník sjezdu podobojích o hromnicích v Praze. R. 1528 v Jihlavě, kde žil v přátelském poměru k tamější městské radě, r. 1530 učitel v Náměšti, r. 1551 bydlel v Prostějově nebo jeho okolí. Zemřel r. 1559 v Mostkovicích u Prostějova, kde byl farářem.

:KNI: Knihopis č. 6637-6641.
:LIT: Knihopis II/5, 358; Jungmann IV, 5.

Pačuda, Matauš (16/17. stol.), též nesprávně Podcendal

:CIK: patrně podle rodiště Dobromilický, Dobromilicenus, podle rodiště patrně Dobromilický, Dobromilicenus, r. 1616 farář u sv. Havla v Praze, chtěl se státi administrátorem husitů, ale před smrtí se od této akce odvrátil.

:KNI: Knihopis č. 6690-6691.
:LIT: Knihopis II/6, 1; Jungmann IV, 1481; ČČM 102, 1928, 311 (Volf, J.).

Pahnost, Josef Karel (1735 - 1808)

:CIK: čestný kanovník při katedrále v Brně, arcikněz, děkan a farář, narodil se v Hodoníně 4. února 1735. Studoval v Brně a Olomouci. Po vysvěcení na kněze byl ustanoven pro duchovní správu v Holešově a zároveň byl určen za německého kazatele pro panství hr. Rotala. R. 1766 byl kaplanem v Chropyni, pak se stal farářem ve Vlkoši u Přerova. Dne 15. října 1772 obdržel beneficium velkomeziříčské.

:KNI: Knihopis č. 6694.
:LIT: Knihopis II/6, 2; Jireček, J.: Rukověť II, 72.

Paprocký z Hlohola a z Paprocké Vůle, Bartoloměj (1540 až 1543-1614), též Paprocki, Paprocus, z Paprocké voly, Paprotzkus, Bart. Pap. Slach. Pol., PPB., Paprotsky

:CIK: narodil se mezi léty 1540 až 1543 v rodové vsi Paprocké Vůli v zemi dobřínské, zemřel dne 27. prosince roku 1614 ve Lvově. Strávil několik let na dvorech magnátských a brzy po svatbě odešel za vojenským dobrodružstvím na východní pohraničí, ohrožené tatarskými vpády. Po smrti své ženy r. 1572 se vrátil, věnoval se hospodářství, politice a literární činnosti v polském jazyce. Těšil se přízni krále Stefana Báthoryho a byl dvorským spisovatelem. R. 1588 po bitvě u Byčiny odešel jako příbuzný a přívrženec Zborovských a habsburské strany do vyhnanství na Moravu. Po pobytu u drobnějších šlechticů stal se hostem olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského z Pavlovic a cestoval po moravských a českých zámcích a tvrzích. Když Pavlovský dne 2. června 1598 zemřel, odešel Paprocký natrvalo do Čech. Byl tu podporován alchymisty Michalem Sendživojem a Ludvíkem Korálkem z Těšína v Praze, Janem Zbyňkem Zajícem z Hazmburka v Budyni a Alešem Berkou z Dubé v Bělé. Dostával i penzi od Rudolfa II. V Čechách psal již česky. Byl katolík a přál si, aby se všichni křesťané spojili za vedení Rudolfa II. k boji proti Turkům; zároveň byl vášnivým odpůrcem protestantismu. R. 1604, když jeho přátelé v Čechách ho již nemohli podporovat, odcestoval do Slezska, v letech 1606 až 1609 se opět zdržoval na Moravě, jednak v Brně, jednak na Rajhradě. R. 1610 se vrátil do Polska a tam zemřel.

:KNI: Knihopis č. 6843-6862.
:LIT: Knihopis II/6, 38; Jungmann IV, 438 b); Krejčí, K.: B. Paprocký ... Praha 1946; OSN XIX, 189.

Pernsteiner, František (-1799), též Pernšteiner

:CIK: pocházel z Hranic, r. 1782 alumnus semináře v Brně, r. 1784 administrátor fary u sv. Tomáše v Brně, r. 1792 farář v Modřici, kde r. 1799 zemřel.

:KNI: Knihopis č. 7002.

:LIT: Knihopis II/6, 91; Jungmann VI, 1762.

Perysteryus, Petr (-1568), též Peristerius

:CIK: narodil se v Horšovském Týně, doktor bohosloví, farář v Rokycanech, r. 1564 kanovník u sv. Víta v Praze, scholastik a kazatel, od r. 1563 až do r. 1567 oficiál arcibiskupa Antonína Brusa z Mohelnice, vzdal se scholastictví r. 1566, zemřel v olomoucké diecesi r. 1568.

:KNI: Knihopis č. 7008.

:LIT: Knihopis II/6, 92; Jungmann IV, 1586.

Petr z Mladoňovic (-1451), též z Mladenovic, Mladenovič, z Mladoněvic, z Mladěňvic, Mladěňovic, z Mladejovic

:CIK: pocházel ze vsi Mladoňovic (Bladensdorf) na Úsovsku. Narodil se asi v devadesátých letech 14. stol., studoval v Praze. R. 1409 se stal bakalářem. R. 1411 byl členem koleje královny Hedviky čili koleje Litevské. V lednu r. 1416 se stal mistrem. Byl od příchodu do Prahy oddaným stoupencem M. J. Husi. Účastnil se v jeho průvodu do Kostnice jako písař pana Jana z Chlumu. Byl v Kostnici ve styku s M. Janem a měl příležitost osobně poznati všechny jeho útrapy. Do Čech se vrátil r. 1415. Náležel na univerzitě k mírným utrakvistům. V lednu 1421 byl kazatelem u sv. Michala na Starém Městě Pražském. R. 1426 a 1427 byl univerzitním děkanem. Za bouře lidu proti knížeti Zikmundovi Korybutovičovi dne 17. dubna 1427 byl jako jeden z duchovních rádců knížete uvězněn a pak vypovězen z Prahy. R. 1438 se zdržoval v Batelově, odkud téhož roku se vrátil do Prahy. Stal se tehdy farářem u sv. Michala. V říjnu 1438 byl zvolen rektorem univerzity. V říjnu 1440 byl znovu děkanem své fakulty. R. 1446 byl zvolen do poselství do Říma, které mělo jednat o uznání M. Jan Rokycany, ale patrně tam nejel pro nemoc. R. 1448 za jednání s kardinálem Carvajalem rozhodně stál při Rokycanovi. Zemřel v Praze dne 7. února 1451.

:KNI: Knihopis č. 7039-7045.

:LIT: Knihopis II/6, 102; Jungmann IV, 623.

Philadelphus Zámorský, Martin (1550-1592)

:CIK: narodil se r. 1550 v Zámrsku u Chocně, odtud Zamrscenus, prvního vzdělání nabyt v Čechách, zvláště v Praze, pak přišel do Bystřice nad Pernštejnem jako rektor, působil tu rok. Dne 12. května 1575 byl ordinován ve Wittenbergu. Kolem r. 1579 nebo 1580 působil ve smyslu augšpurské konfese na Moravě v oblasti Nového Jičína. V červenci r. 1581 byl povolán za českého kazatele do Nového Jičína. Na císařský rozkaz byl v lednu 1582 propuštěn. Odebral se do Hranic pod ochranu Křištofa Slanského. Karel st. ze Žerotína ho povolal do Starého Jičína. R. 1584 byl českým kazatelem v Opavě u sv. Jiří. Zemřel tam dne 9. března 1592 ve věku 42 let.

:KNI: Knihopis č. 7157-7160.

:LIT: Knihopis II/6, 135; Jungmann IV, 1555; OSN XIX, 677.

Philomates, Daniel starší (16/17. stol.), též Filomatés

:CIK: kněz, původem z Přerova, ordinovaný ve Wittenbergu 6.5.1608, farář v moravské vsi Domaželicích (okr. Bystřice p.Host.), notář řádu kněžstva Páně evangelického v podkrají olomouckém r. 1616.

:KNI: Knihopis č. 7162.

:LIT: Knihopis II/6, 139; Rukověť IV, 164; Zíbrt I, č. 1100.

Philonomus, Matouš (asi 1550-)

:CIK: narodil se patrně v Benešově asi r. 1550, odtud Benešovský, roku 1577 kazatel u sv. Jakuba ve Starém Městě Pražském, r. 1587 písař Pražské konsistoře, opat slovanského kláštera na Novém Městě (Emauzy). Žil v hádkách s obyvateli Nového Města pražského. Oženil se. Byl „z poručení JMC z království tohoto vypovědený pro svý zlý oučinky“. Veřejné mínění ho vinilo, že na Novém Městě Pražském někdy zabil kněze Joachyma. Ke konci května roku 1595 se o něm roznášela po Praze nepravdivá zpráva, že byl v Prostějově na Moravě čtvrcen. Působil i jako překladatel.

:CIR: Philonomus (Benesovinus, Benessovinus, Benešovský), Matouš, příbuzný Václava Benešovského, v letech 1581-91 administrátora strany podobojí, se narodil v Benešově u Prahy kolem roku 1550. R. 1569 byl vychovatelem v rodině zámožného podskalského plavce Vyžrala. Pak se věnoval hospodářství. V předmluvě k vlastnímu nedatovanému překladu listů sv. Ignáce, biskupa v Antiochii, se označuje jako správce školy u sv. Víta. R. 1577 byl kazatelem u sv. Jakuba na Starém Městě pražském. Tehdy a na podzim r. 1580 se marně pokoušel dosáhnout hodnosti probošta koleje Všech svatých. Od r. 1579 do Jiří 1580 působil jako farář v Kuřimi u Brna. Pro vyhrožování Brněnským, jimž náleželo podací, ho dal olomoucký biskup Stanislav Pavlovský uvěznit ve Vyškově. Když zemřel 15.9.1582 M. Jindřich Dvorský, opat pražského kláštera na Slovanech, stal se Philonomus jeho nástupcem. R. 1587 se označuje jako písař konsistoře. Pro rozmařilý život a vraždu kněze Jáchyma v Novém Městě pražském byl z nařízení císaře Rudolfa vypovězen z Českého království. Zemřel pravděpodobně ve vyhnanství. R. 1595 pátrala královská komora po původu zprávy o Philonomově popravě v Prostějově, ale pravdivost této pověsti, šířící se jenom ústně mezi pražským obyvatelstvem, nemohla být potvrzena písemným svědectvím. Jako kněz se Philonomus klonil ke katolictví. Věnovacích předmluv obratně využíval k získání přízně významných osob. Působil jako překladatel do češtiny a je autorem několika prací o české řeči. Po Blahoslavovi a před Vavřincem Benedictem užil časomíry v českých verších, zejména v překladech žalmů v přídavku k české mluvnici.

:KNI: Knihopis č. 7165-7166.

:LIT: Knihopis II/6, 140; Jungmann IV, 9; Král, J.: O prosodii české. Praha 1923, s. 30; OSN XIX, 683; Rukověť IV, 172.

Plorantius, Matěj (-1620), též Plačko

:CIK: pocházel ze Slovenské Lupče. Do školy chodil doma, potom v Šariši a konečně v Meziříčí na Moravě u M. Jána Ursíniho. Působil v Praze jako vychovatel déle než půl roku, potom vyučoval pět let syny Karla st. ze Žerotína. Vysvěcen byl 19. srpna 1594 ve Wittenbergu za diakona Martina Boleslavského do Holešova. Začátkem roku 1603 se stal farářem v Lipníku /n.B. ?/ a r. 1608 inspektorem (biskupem) evangelického kněžstva augšpurského vyznání v olomoucké diecézi se sídlem v Lipníku. Od r. 1613 držitel gruntů. Zemřel r. 1620. Pozn.: též Helfštýn.

:CIR: Plorantius (Plačko), Matěj, původem ze Slovenské Lupče, chodil do školy v rodišti, po pět let v Šariši a po tři roky ve Velkém Meziříčí, kde měl za učitele Jana Ursina. Pak byl po krátkém působení v Praze déle než pět let vychovatelem v rodině Karla st. ze Žerotína. Dne 19.8.1594 byl ordinován ve Wittenbergu a stal se diakonem v Holešově. Začátkem roku 1603 se stal kazatelem v hlavním kostele v Lipníku nad Bečvou a r. 1608 inspektorem evangelického kněžstva augšpurského vyznání v olomoucké diecézi se sídlem v Lipníku. Zemřel roku 1620. Napsal český spis o požáru v Lipníku.

:KNI: Knihopis č. 13.944-13.944a.

:LIT: Knihopis II/7, 218; Rukověť IV, 203.

Podolský z Podolí, Symeon (1562-1617), též z Podoly, Podolski

:CIK: narodil se v Olomouci r. 1562 /podle OSN nejspíše v Praze/, od 28. září 1575 až do 28. září 1581 byl na učení v domě zemského měřiče a malíře Matouše Ornysa z Lindperka. Roku 1590 byl malířem ve službách Petra Voka z Rožmberka. Dne 1. srpna 1589 přijal městské právo Starého Města pražského. Od r. 1596 byl nějaký čas starším malířů v Praze. Od r. 1597 spravoval orloj

staroměstský. R. 1599 se stal královským měřičem. Přídomku z Podolí užíval již r. 1590. Roku 1603 byl mu obnoven rodinný erb. Zemřel někdy mezi 10. srpnem a 16. říjnem 1617.

:KNI: Knihopis č. 14.058.

:LIT: Knihopis II/7, 238; Jungmann IV, 745; OSN XIX, 1029 (Podolský z Podolí, Šimon); Živa (časopis) 1864, s. 332.

Polášek, František (1757 – 1818), též Polašek, Pollašek, Pollášek, F.P.

:CIK: moravský katolický teolog, narodil se dne 4. října 1757 v Příboře, studoval v Olomouci a v Brně, vysvěcen na kněze byl r. 1781. R. 1783 se stal profesorem biblistiky na olomoucké univerzitě, v letech 1786-1790 podrektor generálního semináře moravského, r. 1794 profesor dogmatiky na olomouckém lyceu, r. 1800 profesor pastorálky a morálky. R. 1799 a 1802 rektor olomouckého lycea, r. 1816 ředitel teologických studií na olomoucké univerzitě. Od r. 1803 farář, děkan a konsistorní rada v Dolanech u Olomouce. Zemřel 4. července 1818.

:KNI: Knihopis č. 14.134-14.141a.

:LIT: Knihopis II/7, 256; Jungmann VI, 1715; OSN XX, 83; Riegrův slovník naučný VI, 534.

Procházka, Václav (1711 – 1788), též Prochaska; omylem Jan Josef Procházka

:CIK: narodil se 7. února 1711 v Litomyšli, vysvěcen byl v Lipníku n.B. dne 16. října 1730.

Vyučoval v Kosmonosích, Kroměříži, v letech 1735 až 1746 v Litomyšli, spravoval školy v Benešově, Litomyšli a do r. 1762 v Lipníku. Zemřel v Příboře dne 17. září 1788. Napsal Krátký výtah historie Písma svatého (Litomyšl 1744 a 1756; Praha 1760); Žačka /spr. Žáček/ pobožných škol (Praha 1755) /K.14.390/; Krátké vypsání života a zázraků sv. Josefa Kalasánského (Litoměřice 1768) /K.16.795/.

:KNI: Knihopis č. 14.390.

:LIT: Knihopis II/7, 320; Jungmann V, 8; Jireček, J.: Rukověť II, 148 (připisuje Janu Josefu Procházkovi); OSN XX, 737 (Jan Josef Procházka).

Pubitschka, František (1722-1807), též Pubička

:CIK: český dějepisec, narodil se 19. srpna 1722 v Chomutově, zemřel 5. června 1807 v Praze. Od roku 1739 člen řádu jezuitského. Vyučoval přes 20 let na jezuitských kolejích v Praze, Olomouci a jinde gramatic, poetice, rétorice a řečtině. R. 1767 byl ustanoven historiografem české provincie, později stavovským historiografem. Po zrušení jezuitského řádu světský kněz, r. 1785 doktor filozofie a roku 1786 děkan filozofické fakulty.

:KNI: Knihopis č. 14.687-14.689a.

:LIT: Knihopis II/7, 376; OSN XX, 954 (Pubička /Pubitschka/, František).

Rozenplut z Švarcenbachu, Jan (-1602), též ze Švarcenpachu, Schwarzenbachu, též Rosenplut

:CIK: narodil se na Moravě, studoval v Olomouci, kde byl vysvěcen na kněze, r. 1580 se stal katolickým farářem v Uničově, odkud odešel pro nedostatečné důchody se souhlasem církevní vrchnosti. R. 1581 byl farářem v Litomyšli, od r. 1582 do r. 1584 vedl duchovní správu v Lanškrouně a potom působil až do r. 1586 v Brně u sv. Jakuba. R. 1584 se stal spolukanovníkem hlavního chrámu sv. Petra a arciděkanem ve Znojmě. R. 1588 byl jako kandidát biskupa Stanislava Pavlovského zvolen přes odpor Karla knížete z Münsterberka proboštem augustiniánů ve Šternberce. Od r. 1589 až do jara 1593 spravoval i augustiniánský klášter Všech svatých v Olomouci. Zemřel náhle dne 4. června r. 1602 ve Šternberce.

:KNI: Knihopis č. 14.907.

:LIT: Knihopis II/7, 451; Jireček, J.: Rukověť II, 199; OSN XXI, 1065 (Rozenplut ze Švarcenpachu, Jan).

Ruebner, Adam Arnošt (1715-1758)

:CIK: narodil se v Praze 22. dubna 1715, 29. října 1732 vstoupil do premonstrátského řádu, přijal řeholní roucho 21. listopadu, slib složil 2. února 1734, primici měl 31. května 1739. Působil v Hradisku u Olomouce r. 1742 jako circator a r. 1744 jako německý kazatel na Svatém Kopečku. Zemřel dne 16. února 1758 snad v Hrochově Týnci u Chrudimi, kde byl na sklonku života asi farářem a vikářským tajemníkem apoštolského protonotáře.

:KNI: Knihopis č. 15.029.

:LIT: Knihopis II/7, 477.

Scypio, Šebestián Vojtěch (1565 nebo 1567-po r. 1638), též původním jménem Berlička z Chmelče, též Berliczka z Chmelcze, S.W.S.P. /=Sebastian Vojtěch Scipio Plzeňský/

:CIK: narodil se r. 1565 (podle jiných 1567) v Plzni, odtud Plzeňský. Dne 8. června 1583 vstoupil do jezuitského řádu a připravoval se v koleji olomoucké. Zdržoval se i v Krakově u Petra Pawęzského-Skargy. R. 1611 se stal správcem konviktu u sv. Bartoloměje v Praze a učil tam matematice, filozofii a bohosloví. Okolo r. 1618 se zdržoval na Moravě pod ochranou katolických pánů a prelátů. R. 1620 opustil podle Pelcla jezuitský řád a zemřel po roce 1638 neznámo kde.

:KNI: Knihopis č. 15.251-15.255.

:LIT: Knihopis II/8, 19; Jungmann IV, 1432 b); Jireček, J.: Rukověť II, 210; OSN XXII, 723 (Scipio, Vojtěch Šebestián).

Semelius, Matouš (asi 1549-1622), též Prywižský, Přiwizský, Prywizký, Prividiensis

:CIK: pocházel z Prievidze na Slovensku, odtud Prywižský, Přiwizský, Prywizký, Prividensis, narodil se asi r. 1549, vychodil školu ve svém rodišti a stal se tam učitelským pomocníkem. Od sv. Jiří r. 1587 se stal luteránským knězem v Lošticích na Moravě. R. 1619 byl svého úřadu zbaven a působil potom až do své smrti dne 11. října 1622 jako učitel na škole v Lošticích.

:KNI: Knihopis č. 15.289.

:LIT: Knihopis II/8, 28; Jungmann Příd. 138a) = Příd. 138 b).

Schaller, Josef Franz Jaroslav (1738-1809), a Sancto Josepho

:CIK: narodil se dne 6. března 1738 na Konopišti jako syn důchodního. V letech 1751-53 studoval na piaristickém gymnáziu v Benešově, naučil se tam česky a r. 1753 vstoupil do řádu piaristů s řeholním jménem Jaroslav. Psal se také a Sancto Josepho. V letech 1753-1761 studoval filozofii a bohosloví a mezitím vyučoval v Mikulově, v letech 1762-1763 učil v Praze, v letech 1764-1765 na gymnáziu v Kosmonosích. Na podzim r. 1765 odešel do Prahy jako preceptor dětí hraběte Františka Antonína Nostice. Po neshodě s hraběcí rodinou se vrátil na Moravu, vyučoval opět na gymnáziu v Mikulově a od r. 1774 byl ředitelem piaristického semináře v Bílé Vodě ve Slezsku. R. 1775 se znovu vrátil do Prahy a převzal vyučování nejmladšího syna hr. Nostice. U Nosticů se seznámil s Pelclem, s nímž pořádal Nosticovskou knihovnu a s Dobrovským. Kromě toho se stýkal v piaristické koleji s Dobnerem a Voigtem. Ve službách Nosticů zůstal až do své smrti v Praze dne 9. ledna 1809. Byl veřejným arcibiskupským notářem, členem učených společností v Berlíně, Halle n.S. a v Jeně.

:KNI: Knihopis č. 15.335-15.341.

:LIT: Knihopis II/8, 39; Doucha s. 222; OSN XXII, 950; Zíbrt I, 18, 272.

Schamsky, Alexander Antonius (1687-1714), též Šámský, Schamschicki

:CIK: narodil se dne 4. února 1687 v Miloticích na Moravě, od pěti let se vzdělával v Olomouci, kde absolvoval také gymnázium a poslouchal práva. R. 1707 odešel na univerzitu do Prahy, kde se stal mistrem svobodných umění a studoval lékařství. Získal si přízeň profesora Löwa z Erlsfeldu, užíval jeho knihovny a záhy vynikl. Po absolvování čtvrtého roku byl dne 15. prosince 1710 promován na doktora lékařství a stal se členem doktorského kolegia lékařské fakulty. Již ve třetím roce studií byl jmenován stavovským lékařem na Moravě, od 18. srpna 1710 působil jako zemský fyzik v Olomouci

a dne 22. srpna 1711 se stal olomouckým měšťanem. Dne 19. ledna 1713 se vzdal svého místa a přestěhoval se do Prahy. Po celou dobu morové rány r. 1713 obětavě sloužil a zemřel r. 1714 v Lounech.

:KNI: Knihopis č. 15.342-15.342 a).

:LIT: Knihopis II/8, 46; Jungmann V, 588.

Scherschnik, Leopold Johann (1747-1814), též Šeršník, Scherschnick, Szersznik

:CIK: narodil se dne 3. března 1747 v Těšíně ve Slezsku, prvního vzdělání nabyt v městské škole, na gymnáziu v Těšíně a od domácích učitelů; r. 1762 odešel do Olomouce na jezuitskou kolej. Když tam ukončil filozofii a dosáhl hodnosti magistra, vstoupil dne 9. října 1764 do jezuitského řádu. V letech 1765-66 si odbyl noviciát v Brně, v letech 1767-68 humanistická studia v Břežnici v Čechách. Pro zájem o studium historie a řečtiny byl poslán r. 1768 do pražské koleje na Malé Straně. Po dokončení akademických studií r. 1770 byl přidělen jako profesor na gymnázium v Chebu. R. 1772 se vrátil do Prahy, aby dokončil studia teologická. Na kněze byl vysvěcen teprve počátkem května r. 1774. V Praze se seznámil s Pubičkou, Vydrou, Dobnerem a Pelclem. Koncem r. 1773 nebo na zač. r. 1774 se stal adjunktem Klementinské knihovny a do konce července sestavil katalog rukopisů. Koncem r. 1774 nebo na začátku r. 1775 odešel do Hradce Králové, aby se tam stal vychovatelem v rodině hejtmana Bienenberka. Protože Bienenberk přesídlil do Prahy, vrátil se koncem listopadu r. 1775 Scherschnik natrvalo do Těšína. V prosinci r. 1776 se stal profesorem a r. 1787 prefektem těšínského gymnázia a kromě toho byl od r. 1804 dozorcem katolických škol na Těšínsku. Působil také ve šlechtickém konviktu hraběte Tenczina a v letech 1786-1796 měl vlastní výchovný ústav. Byl v přátelských stycích s Vydrou, Gallašem, Cerronim, Vusínem a jinými. Vybudoval si v Těšíně cennou knihovnu o 12 000 svazcích. V posledních letech trpěl dnou, kterou si léčil r. 1812 v Teplicích. Zemřel dne 21. ledna 1814.

:KNI: Knihopis č. 15.365.

:LIT: Knihopis II/8, 56; Kudělka, M.: Leopold Jan Šeršník. Ostrava 1957; OSN XXII, 968.

Schwertffer, Wenzel (1617-1680), též Schwertfer

:CIK: narodil se dne 7. září 1617 v Rosenbergu v Opolí, od 7. září 1635 člen TJ, učil 5 let humaniora, byl rektorem v Brně, Praze, Olomouci, Klatovech a roku 1674 v Opolsku. Zemřel dne 6. prosince 1680 ve slezské vsi Piekaru jako představený rezidence.

:KNI: Knihopis č. 15.405.

:LIT: Knihopis II/8, 72; Jungmann V, 730.

Schwoy, Franz Josef (1742-1806)

:CIK: narodil se 11. prosince 1742 ve Velkých Heralticích ve Slezsku, studoval v letech 1751-1755 nižší gymnázium na jezuitské koleji v Tuřanech u Brna, v letech 1756-1757 poezii a rétoriku v Brně. Když nemohl pokračovat ve studiích, věnoval se hospodářství. Byl zaměstnán jako účetní úředník a jako správce statku v letech 1763-1803 na statcích ve Cvrčovicích u Mikulova, v Kroměříži, v Mírově, ve Svitavách, v Jevišovicích a v Mikulově. Od r. 1803 byl tři roky zaměstnán ve Vídni v Dietrichsteinské centrální kanceláři. R. 1806 se vrátil do Mikulova jako zámecký hejtman a knížecí archivář, avšak již 10. října 1806 tam zemřel.

:KNI: Knihopis č. 15.406-15.407 a).

:LIT: Knihopis II/8, 72; OSN XXIII, 101.

Siebenaicher, Michal (1642-1680)

:CIK: narodil se roku 1642 v Löwenthalu ve Slezsku, byl členem řádu premonstrátů v Hradišti u Olomouce. Zemřel dne 1. ledna 1680.

:KNI: Knihopis č. 15.408.

:LIT: Knihopis II/8, 73; Jireček, J.: Rukověť II, 215.

Slovacius, Pavel (-1604), též Slovák, Slavus

:CIK: studoval v Mladé Boleslavi a stal se tam r. 1592 českobratrským jáhnem. Vykonávání této funkce bylo mu však zastaveno pro „škodlivé vady“. Na synodě přerovské r. 1594 se marně pokoušel, aby byl zákaz zrušen. Knězem se stal teprve r. 1596 na synodě třebíčské. Od r. 1598 byl správcem sboru lanškrounského až do své smrti dne 7. ledna 1604. R. 1601 byl přijat v Mladé Boleslavi do úzké rady. Překladatel náboženských spisů.

:KNI: Knihopis č. 15.498-15.499.

:LIT: Knihopis II/8, 93.

Stach, Václav (1755-1831), též pseud. Václav Charda, Václav Petrýn, Podbělovský, Petr Záchodský ze Šlevízu, V. St.

:CIK: narodil se v Přešticích 15. dubna 1755 v domě „u Chardů“ a odtud jeden jeho pseudonym. Od r. 1766 studoval u jezuitů v Klatovech, načež k nim vstoupil do noviciátu. R. 1776 dosáhl v Praze hodnosti doktora filozofie a dne 22. září 1781 byl vysvěcen na kněze. Po ordinaci působil v Praze patrně jako vychovatel. R. 1783 se stal zámeckým kaplanem ve Slabcích, r. 1784 profesorem pastorálního bohosloví v generálním semináři v klášteře Hradisko u Olomouce a po jeho zrušení r. 1790 profesorem téhož předmětu v Olomouci. R. 1799 byl dán na odpočinek a odstěhoval se do Vídně, kde působil jako učitel češtiny v koleji redemptoristů. Brzy byl i tohoto místa zbaven pro své podivínství a žil pak ze své nepatrné penze. Zemřel ve Vídni dne 24. května 1831. Překládal z němčiny Feddersena, Giftschütze, Royka, Seilera; zbyly po něm některé nevydané rukopisy (ČČM 1906, s. 472).

:KNI: Knihopis č. 15.648-15.659.

:LIT: Knihopis II/8, 134; Jungmann VI, 359 a); ČČM 1872 (Rybička, A.); Doucha s. 240;

K.S/abina/: Václav Stach, jeho doba a spisy. Praha 1870; Listy filologické 1903 (Novák, A.);

Literatura česká XIX. stol., I. (Vlček, Jar.); OSN XXIII, 1031; Osvěta 1873 (Zelený, V.).

Strejc Zábřežský, Jiřík (1536-1599), též Strejček, Streyc, z Kvítkova, Vetter, Vetterus

:CIK: narodil se r. 1536 v Zábřehu, r. 1556 se stal českobratrským učedníkem v Mladé Boleslavi, r. 1560 studoval na univerzitě v Královci, r. 1561 v Tübingen. R. 1562 se stal jáhnem v Mladé Boleslavi, r. 1567 na synodě přerovské zřízen za kněze. Spravoval bratrský sbor v Hranicích na Moravě a oženil se tam. R. 1575 byl členem komise pro českou konfesi v Praze, od 24. srpna 1577 byl členem úzké rady a až do r. 1594 se zúčastňoval synod. R. 1590 byl na synodě lipnické kritizován pro nekázeň a donucen k odchodu do Židlochovic. Tam zemřel 25. ledna 1599. Byl jedním z překladatelů Kralické bible a vydal r. 1587 básnickou parafrázi žalmů (viz Žalmové). Stál pod vlivem Kalvínovým a přeložil jeho Institutio (viz Knihopis č. 1406, k tomu práci M. Bohatcové). Strejcův spis „Mravové aneb naučení potřebná“ vyšel jako přídavek ke spisu Summa katechismu z r. 1600 (Knihopis č. 15.793).

:CIR: Vetterus (Strejc, Strejček, Streyc, Streyczek, Vetter), Jiří, se narodil v Zábřehu na Moravě r. 1536, od roku 1556 studoval v Mladé Boleslavi na bratrské škole, r. 1560 v Královci, o rok později v Tübingen, r. 1567 byl v Přerově ordinován na kněze a ustanoven duchovním správcem v Hranicích. Prokázal Jednotě bratrské významné služby tím, že jednal v jejím zastoupení a hájil její zájmy při koncipování české konfese r. 1575. Vzhledem k těmto zásluhám a se zřením k jeho literární práci v intencích Jednoty nevyvodila rada starších vážnější důsledky z toho, že Vetter soustavně porušoval církevní kázeň; teprve r. 1591 došlo k důraznému napomenutí a pohrůžce, že bude zbaven hodnosti konseniora, kterou zastával od roku 1577. Asi začátkem roku 1595 byl přeložen do Židlochovic, kde zemřel 25.1.1599. Z jeho synů vynikli Jan a Daniel, autor popisu cesty na Island. Nejvýznamnějším Vetterovým literárním činem bylo vydání překladu žalmů r. 1587 (Knihopis 17.528). Tento překlad se těšil velké oblibě a stal se též součástí bratrského kancionálu. Vetter dosáhl, že česká literatura nezůstala po té stránce pozadu za literaturou francouzskou nebo

německou, kde lze právě v 2. polovině 16. století sledovat úsilí o působivý překlad žalmů do národních jazyků. Z tohoto Vetterova zaměření ke starozákonním textům vyplynula i jeho činnost v komisi pověřené překladem bible. Psal rovněž polemické a mravoučné spisy. Propagoval Kalvínovo učení v českých zemích – dokonce ve větší míře, než bylo v souladu s tehdejší oficiální bratrskou věroukou – a přeložil jeho „Instituci“; tiskem vydal tento překlad teprve Opsimatesasi v letech 1612-1617. Vetter psal také německy. Kromě toho je Vetter autorem epitafů dochovaných v nekrologie členů Jednoty.

:KNI: Knihopis č. 15.752.

:LIT: Knihopis II/8, 161; Jungmann IV, 714; Jireček, J.: Rukověť II, 250; Listy filologické 80, 1957, 74; 81, 1958, 125 (Bohatcová, M.); Rukověť V, 479.

Středovský, Jan Jiří (1679-1713), též Strzedowsky, Strzedowski, Stredowsky, Stredowskij, Stredovský, Moravobrumoviensis

:CIK: narodil se r. 1679 v Broumově na Moravě /spr. Brumov-Bylnice/, odtud Moravobrumoviensis, studoval v Olomouci, r. 1702 byl vysvěcen na kněze a dne 18. ledna 1703 se stal farářem v Pavlovicích u Přerova. Později byl jmenován apoštolským protonotářem a zemřel v Pavlovicích dne 18. srpna 1713 ve věku 34 let.

:KNI: Knihopis č. 15.765 – 15.767.

:LIT: Knihopis II/8, 166; Zíbrt II, 671, 3006.

Svornicius, Martin (-po r. 1616), též Svorník

:CIK: pocházel z Rychnova n.Kn., odtud Richnowský, Rychnovský, r. 1590 luteránský kněz v Křižanově, r. 1592 v Meziříčí na Moravě, v letech 1596-1602 kazatel v Prostějově. Potom se vrátil z neznámých důvodů do svého rodiště a působil tam 8 let. Na jaře r. 1610 přijal na přání městské rady místo správce prostějovské církve evangelické. Zemřel někdy po r. 1614, patrně v Prostějově.

:CIR: Svornicius (Svorník), Martin, původem z Rychnova nad Kněžnou, byl r. 1590 knězem v Křižanově, r. 1592 ve Velkém Meziříčí na Moravě, v letech 1596-1602 v Prostějově. Pak se vrátil na osm let do svého rodiště. Na jaře 1610 přijal na přání městské rady prostějovské správu tamního evangelického sboru. Poslední zmínka o něm pochází z roku 1616, kdy mu věnoval k sňatku (5.10.1616) verše Jan Jeníkovský. Svornicius je znám především jako vydavatel českých spisů.

:KNI: Knihopis č. 15.839-15.845.

:LIT: Knihopis II/8, 189; Jungmann IV, 1677; Rukověť V, 257.

Synopher, Bartoloměj (16. stol.), též Suenhofer, nebo jen Bartoloměj či Bartoš z Bíliny

:CIK: narodil se v Bílině, byl vysvěcen jako katolický kněz, avšak přestoupil k utrakvistům a stal se farářem podobojí. R. 1526 byl farářem na podacím /!/ Jana Dubčanského, zakladatele sekty Habrovanských, ale nesnášel se s ním a byl na jeho rozkaz r. 1528 mučen na skřipci. Od Dubčanského odešel do Zábřehu na statek moravského hejtmana Kryštofa z Boskovic, příznivce Jednoty bratrské, a působil tam jako kazatel; aby nebyl nikomu na obtíž, živil se mydlářstvím a později pálením a šenkováním vína. Po r. 1539 se dostal za faráře k sv. Petru v Prostějově, kde sídlil bratrský biskup Martin Michalec. R. 1544 odešel jako farář do Veselí na panství Hynka Bělíka z Kornic (Chornic). R. 1546 byl nařčen z ariánství, v listopadu se obhájil před pražskou konzistoří podobojí a zůstal nadále knězem.

:KNI: Knihopis č. 15.874-15.876.

:LIT: Knihopis II/8, 196; Jungmann IV, 1245.

Syxt z Lerchenfelzu, Jan (– 1629), též Sixt a Lerchenfels, Sixtus a Lerchenfels, M.J.S.A.L.

:CIK: narodil se v Praze, byl vychován v bartolomějském konviktu v Praze /?/, od r. 1584 zpěvák v kapli Rudolfa II. Později se stal správcem kůru v jezuitském kostele v Olomouci a r. 1597 tamtéž doktorem teologie. Vrátil se do Prahy jako kaplan a kazatel dvorské kaple, r. 1601 povýšen do

stavu rytířského, obdařen erbem a přídomek z Lerchenffelzu. R. 1602 arciděkan v Plzni, 14. července 1605 zvolen kanovníkem u sv. Víta v Praze, r. 1610 kanovník senior, r. 1613 děkan vyšehradský, scholastik pražský, r. 1617 probošt litoměřický, kanovník staroboleslavský a budyšínský, apoštolský protonotář. R. 1626 založil v Litoměřicích při proboštví tiskárnu, která 31. ledna 1627 vyhořela a byla znovu postavena. Zemřel v Litoměřicích dne 3. listopadu 1629. Psal česky a latinsky. Překládal z němčiny Georga Scherera. Podpisoval se zkratkou M.J.S.A.L. Latinské spisy jsou u Podlahy.

:CIR: Sixti (Sixt, Sixtus, Syxt, Syxti), Jan, rodem z Prahy, byl r. 1582 členem bartolomějského konviktu v Plzni, od roku 1584 byl zpěvákem v kapele Rudolfa II., dne 20.10.1592 byl zapsán na pražské jezuitské univerzitě, o dvě léta později studoval (od 20.10.1594) na jezuitské univerzitě v Olomouci, kde dosáhl 10.7.1597 hodnosti magisterské. Vrátil se pak do Prahy a stal se kazatelem v dvorské kapli. R. 1601 získal erb a přídomek z LERCHENFELSU, r. 1602 se označuje jako doktor teologie a archidiakon plzeňský, dne 14.7.1605 se stal kanovníkem pražským, r. 1610 byl kanovníkem-seniorem, r. 1613 se stal děkanem vyšehradským, pražským scholastikem, kanovníkem budyšínským a staroboleslavským a apoštolským protonotářem. R. 1617 se vzdal funkce scholastika, ale získal proboštví litoměřické. Od roku 1625 vlastnil v Litoměřicích tiskárnu. Zemřel tamže 3.11.1629. K dosažení magisterské hodnosti věnoval Sixtovi Franciscus Mollerus latinský spis.

:KNI: Knihopis č. 15.877-15.881.

:LIT: Knihopis II/8, 197; Jungmann IV, 1683; Podlaha, A.: Series, s. 156-157; Rukověť V, 111.

Štajer, Matěj Václav (1630-1692), též Stayer, Steier, Steyer, Štejer, Šteyer, Štýr. Šteyr, K.M.V.S.T.J.

:CIK: narodil se 13. února 1630 v Praze, vzdělával se v jezuitských školách, rétoriku absolvoval na klementinské akademii, dne 20. září 1647 vstoupil do řádu jezuitského a poslední čtyři sliby složil r. 1665. Filozofii studoval v Praze, bohosloví dokončil v Olomouci. Vyučoval 11 let na nižších školách, 14 let v rétorice, 10 let byl kazatelem a misionářem. Jako kazatel působil nějaký čas na Vyšehradě a na Svaté Hoře. Staročeské knihy neničil, ale shromažďoval je v jezuitských knihovnách a vyměňoval je majitelům za katolické. Aby byl dostatek katolické literatury, dal r. 1662 podnět a se svou matkou i finanční příspěvek k založení „Dědictví sv. Václava.“ Zemřel v Praze dne 7. září 1692. Překládal také z němčiny a latiny.

:KNI: Knihopis č. 15.935-15.950.

:LIT: Knihopis II/8, 213; Jungmann V, 99; Jireček, J.: Rukověť II, 266.

Štefan, Ondřej (1528-1577), též Štěpán

:CIK: narozen roku 1528 v Prostějově, učil se u Jana Blahoslava, studoval v Goldbergu a ve Vitemberku. R. 1550 se stal v Prostějově jáhnem, r. 1557 v Slezanech knězem, r. 1564 byl přijat v Lipníku do úzké rady se sídlem v Přerově. R. 1565 se zúčastnil poselství bratrské šlechty k císaři Maximiliánovi do Vídně a vrátil se přes Ivančice do Přerova. R. 1571 na synodě v Ivančicích byl zvolen biskupem a ustanoven písařem Jednoty. Po smrti Blahoslavově stal se jeho nástupcem v bratrské tiskárně ivančické. R. 1575 se vydal v květnu do Prahy k jednání o konfesi a o jednotu protestantů kalvínského směru. R. 1577 začal připravovat práci na překladu Starého zákona v Ivančicích, avšak dne 21. července 1577 v Jaroměřicích u Jevíčka zemřel.

:KNI: Knihopis č. 15.953.

:LIT: Knihopis II/8, 221; Jungmann IV, 1551=IV.1589 (s uvedením autora: Ondřej Štěpán /!); Daňková, M.: Bratrské tisky ivančické a kralické. Praha 1951; Hrejsa, F.: Dějiny křesťanství v Československu VI, Praha 1950.

Šturm, Václav (1533-1601), též Šturem, Ssturem

:CIK: studoval na pražské univerzitě, kde poslouchal hlavně filozofii a rétoriku. R. 1555 byl na přání císaře Ferdinanda I. poslán spolu s 11 vybranými mladíky do Říma na přípravu k boji proti nekatolíkům. V létě r. 1555 byl přijat samým Ignácem z Loyoly do jezuitského řádu a studoval

v Římě tři roky. Po návratu do Prahy se stal r. 1558 kazatelem u sv. Klimenta, avšak z počátku bez úspěchu, protože pozapomněl česky. R. 1559 se vrátil do Říma a studoval tam dva roky bohosloví. Po návratu r. 1561 dostal za úkol poučit v jezuitské koleji České bratry Jana Augustu a Jakuba Bílka. R. 1565 vykonal třetí cestu do Říma a byl tam povýšen na doktora teologie. V letech 1565-1566 byl rektorem konviktu u sv. Bartoloměje v Praze a po několika let přednášel bohosloví. R. 1574 byl přeložen na nově založenou akademii do Olomouce, aby se mohl připravit k boji s Jednotou českobratrskou. Aby lépe poznal učení českobratrské, pobýval v letech 1580-1582 v Litomyšli. Našel příznivce ve Vratislavovi z Pernštejna a podařilo se mu přimět ho k zákroku proti Českým bratřím. Od roku 1582 pobýval opět v Olomouci, pokud nekonal vizitace. Putoval po Čechách, vyzýval České bratry k hádání a r. 1584 přesídlil do /Českého/ Krumlova pod ochranu Viléma z Rožmberka; 19. března 1586 tam dosáhl založení jezuitské koleje, jejímž se stal rektorem. R. 1587 udělil několika jezuitům hodnost doktora bohosloví. V letech 1592-1595 pobýval Šturm v Praze jako rektor jezuitské koleje a klementinské akademie; později odešel znovu do Olomouce. Těšil se přízni českých katolických pánů i jezuitského řádu, který jej vyslal do Říma na čtvrté a páté shromáždění řádu a k volbě řádového generála. Zemřel v Olomouci dne 27. dubna 1601. Psal také latinsky a z latiny překládal.

:KNI: Knihopis č. 16.004-16.009.

:LIT: Knihopis II/8, 234; Jungmann IV, 1323 c); Jireček, J.: Rukověť I, 103 = II, 278.

Šturm z Hranic, Adam (kolem 1500-1565)

:CIK: pocházel asi z Hranic na Mor., odtud Hranický, narodil se tam kolem r. 1500. Český bratr, dne 15. května 1519 bakalář svobodných umění a pak vychovatel a učitel na bratrské škole v Litomyšli, ještě r. 1543. Stal se litomyšlským měšťanem, zastával úřad radního písaře, avšak na jaře r. 1548 se s bratřími vystěhoval do Pruska: usadil se v Toruni a dne 27. prosince 1548 byl vyslán s osmi jinými bratry na schůzku s luteránskými teology do Královce. R. 1554 se vrátil do Čech a zastával různé úřady v Praze, zejména při hejtmanství hradu pražského. Dne 22. června 1556 byl obdařen erbem a přídomkem, avšak již předtím se vzdal úřadu a odešel zpět na Moravu. Věnoval se znovu vyučování mládeže, r. 1555 byl na synodě v Prostějově potvrzen na kněžství a zvolen do výboru pro úpravu Kancionálu šamotulského. Stal se správcem sboru v Lipníku a zemřel tam dne 5. října 1565. Spis „Krátcí výkladové na ewangelia atd U Alexandra Plzenského w Litomyšli 1540 we 4“ (Jungmann IV, 1489), který byl už Jirečkovi (II., s. 273) podezřelý, pochází od Antona Corvina (Knihopis č. 1629) a Adam Šturm byl pouze překladatelem.

:KNI: Knihopis č. 16.003.

:LIT: Knihopis II/8, 234; Jungmann IV, 1232; Hrejsa, F.: Dějiny křesťanství v Československu V. 1948, s. 111.

Táborský, Chrysostomus Xaverius Ignatius (1696-1748), též P. Chrysostomus

:CIK: narodil se r. 1696 v Sokolnici na Moravě, premonstrát hradištského kláštera u Olomouce, mistr svobodných umění a bakalář bohosloví, magister noviců, slavný kazatel. V letech 1739-1744 farář v Bohuňovicích, r. 1745 v Kněhnicích, zemřel r. 1748.

:KNI: Knihopis č. 16.035-16.037.

:LIT: Knihopis II/8, 245; Jungmann V, 877 b).

Tanner, Jan (1623-1694)

:CIK: narodil se 17. srpna 1623 v Plzni, v letech 1636-1641 byl vychován v konviktu v Praze, od 9. října 1641 člen řádu jezuitského. Učil v Praze několik let humaniora, tři léta filozofii a tři léta morálku, v Olomouci, kde asi r. 1654 složil slib, spekulativní bohosloví. V Olomouci byl od listopadu r. 1675 děkanem bohoslovecké fakulty a od r. 1677 kancléřem univerzity. R. 1682 se stal správcem konviktu u sv. Bartoloměje v Praze a nejvyšším profesorem škol koleje sv. Klimenta. Od r. 1675 byl zpovědníkem pražského arcibiskupa. Zemřel v Praze dne 8. listopadu 1694. Psal latinsky

a německy, byl v přátelských stycích s Tomášem Pešinou z Čechorodu, Bohuslavem Balbínem, Jiřím Krugerem, Felixem Kadlinským aj.

:KNI: Knihopis č. 16.056-16.064.

:LIT: Knihopis II/8, 251; /K. 16.056/ Jungmann V,1181: Nákladem děd. sv. Václava česká, 1679; V,1210; V,1554 b: V Praze 1680. Tohoto roku vyšlo německé zpracování s názvem Heiliger Weeg von Prag nacher Alt=Buntzel. Prag, Georg Czernoch 1680; Jireček, J.: Rukověť II, s. 286.

Thadeus, Jan (-1652), též Thadaeus, Thaddaeus, Thaedul, Mezeříčský, podle svého rodiště Meziříčí Mezeříčský

:CIK: narodil se v 2. pol. 16. stol., učil se v Prostějově, v Praze, potom ve Wittenbergu a dne 28. března 1591 byl zřízen na českobratrského kněze. R. 1593 kaplan v Kutné Hoře a potom na různých místech, jako např. v Starém Městě Pražském, v Turnově, r. 1605 v Mnichově Hradišti; v letech 1610-1618 bratrský farář u sv. Barbory v Kutné Hoře, v letech 1618-1623 v Jičíně. Když byl kostel odevzdán jezuitům, vzdal se svého úřadu, avšak zůstal ještě v Jičíně. R. 1628 odešel do vyhnanství a r. 1630 usadil se v Žitavě, kde se jeho dům stal střediskem exulantů. Za saského vpádu přišel do Prahy, ale brzy potom se vrátil do Žitavy a dne 13. ledna 1652 tam zemřel. Byl mu odepřen pohřeb pro podezření z kalvinismu. Psal také latinsky. Pozn.: viz OSN Dodatky VI,2, s. 1103. Nebyl prý bratrským knězem, nýbrž studoval ve Wittenbergu

:CIT: Thadaeus (Thaddäus), Johannes, z Chotěboře, pastor, 1640 a 1641 v seznamu exulantů, přísahu věrnosti zeměpánovi složil v Žitavě. 20.9.1638 zemřela jeho (první) manželka Marie. Byl v Žitavě podezírán z kalvinismu a vyšetřován kvůli své knížečce *Conciliatorium biblicum*. Vyšla v roce 1648 (později ještě 1703 a 1713). Knihu psal v Bredě (Brabant). Tam se nějaký čas zdržoval v naději, že najde uplatnění. Když se jeho naděje začaly rozplývat, věnoval knihu žitavské městské radě, kde hodlal zůstat. Při vyšetřování mu nikdo nemohl kalvinistické myšlenky dokázat. Byl výborným a pohotovým řečníkem. Mezi exulanty byl velmi oblíben, ale městské duchovenstvo mu nepřálo a podezíralo ho nadále z kalvinismu. Během vyšetřování 13. ledna 1652 v Žitavě zemřel. Byl mu odepřen veřejný pohřeb. Musel být zakopán večer po 9. hodině, pravděpodobně tam, kde je dnes klášterní hřbitov. Jeho (druhé) manželce Alžbětě, která zemřela 13.4.1661 rovněž v Žitavě, byl postaven náhrobní kámen.

:KNI: Knihopis č. 16.135-16.138.

:LIT: Knihopis II/8, 270; Jungmann IV, 1720 a); Jireček, J.: Rukověť II, 288; Štěříková, E.: Exulantská útočiště v Lužici a Sasku. Kalich 2004, s.181.

Tobaeides, Jan (16/17. stol.), též Tobeides, Tobeydes, Bytšský, Byteschenus

:CIK: podle rodiště Velké Bíteši na Moravě Bytešský, Byteschenus, chodil do škol v Čáslavi, v Sušici, v Kutné Hoře a opět v Čáslavi asi do r. 1570. Potom byl rok učitelem v Chrasti, dva a čtvrt roku rektorem škol v Ústí nad Orlicí, pět čtvrtin roku v Kostelci nad Orlicí, rok v Dobrušce a skoro šest let v Lanškrouně. Pro nepřijemnosti s katolíky odtamtud odešel a stal se správcem církevním ve vsi Rokle /Rohle ?/ u Zábřeha na Moravě. Na kněze byl zřízen ve Vitenberce dne 19. června 1583.

:KNI: Knihopis č. 16.229.

:LIT: Knihopis II/8, 304; ČČM 90, 1916, 43 a 173; Listy filologické 43, 1916, 272 (Hrdina, K.); Šimák, J.V.: Dva příspěvky knihopisné. I. Rukopisný sborník jablonecký.

Třanovský, Jiřík (1592-1637), též Tranowský, Třanowský, Transcius, Transcyus, Transci, Třanowsky, Trzanowski, Trzanowský, Těšínský Slezan, Teschino=Silesius, Těšiňan, Teschinensis, Teschinio=Silesius

:CIK: narodil se 27. března 1592 v Těšíně, navštěvoval školu ve svém rodišti, asi r. 1605 studoval na gymnáziu v Gubenu v Dolní Lužici a potom na lyceu v Kolobřehu (Kolobrzeg). V letech 1607-1611 studoval ve Wittenbergu. Po několikaměsíčním putování po Čechách dorazil na podzim r. 1611 do Prahy a stal se alumnem školy u sv. Mikuláše na Malé Straně. Od 8. března 1612 do 8. března 1613

byl vychovatelem Adámka ze Švamberka v Třeboni, koncem dubna působil již znovu u sv. Mikuláše v Praze a od podzimu 1613 až do konce r. 1625 žil na Moravě. Koncem roku 1613 nebo začátkem r. 1614 se stal rektorem školy v Holešově a od začátku r. 1615 byl školním rektorem ve Valašském Meziříčí na panství Jetřicha z Žerotína. Dne 26. května 1615 se tam oženil. Pro Valašské Meziříčí byl ordinován jako kněz v Olešnici v Dolním Slezsku dne 21. dubna 1616, dne 8. května slavil primici a v říjnu se stal farářem v Meziříčí a Krasně. R. 1620 dlel nějaký čas v Těšíně a 7. září téhož roku byl tajemníkem evangelické konsistoře v Olomouci. Když nastala na Moravě násilná protireformace, utekl koncem února r. 1621 do svého rodiště, ale po třech měsících se i s rodinou vrátil do Valašského Meziříčí, kde za bouřlivých let setrval. R. 1623 tam byl nějakou dobu i vězněn. Dne 15. července 1625 byl opět v Těšíně a koncem září byl přinucen Valašské Meziříčí opustit; odebral se do Těšína, kde se zdržel do konce r. 1625. Na jaře r. 1626 se stal zámeckým kazatelem Jána Sunegha z Jesenice v Bielsku, potom tamtéž městským farářem a zůstal tam až asi do jara r. 1629. V srpnu 1629 žil u dcer po hraběti Jiřím Thurzo na Oravském zámku a r. 1631 se tam stal zámeckým farářem. Ještě r. 1631 byl povolán za faráře do Liptovského Mikuláše a dne 22. ledna 1632 se tam podepsal do protokolu kontubernia. V květnu 1636 navštívil naposledy Těšín, dne 29. května 1637 zemřel v Liptovském Mikuláši a 2. července tam byl pochován. Vydal r. 1620 Konfesí augšpurskou (viz Knihopis č. 1584) a psal i latinsky. Pokus o kritickou bibliografii Třanovského Cithary sanctorum učinil naposledy Ján Čaplovič v „Třanovského sborníku“ 1936 s. 178 ad., o bibliografii Phialy odoramentorum L. Jurkovič tamtéž s. 158 an. Třanovského dílo „Prologus in Apocalipsis divi Iohannis Apostoli, to jest: Výklad na Zjeweni Swateho Jana Apoštola. Sepsane a wydane od kneze Jiřika Třanovského, které sepsal prwniho roku po swem posweceni kdy urad kazatelsky přijal. Anno 1615.“ zůstalo v rukopise a je uloženo v knihovně Slovenské ev. bohosl. fakulty v Bratislavě. Vydání Cithary sanctorum z roku 1642 (Jungmann V,86 a Mišianik s. 52-53) pravděpodobně neexistovalo a jde o omyl v letopočtu. Rovněž vydání Cithary sanctorum v Prešpurku r. 1744 (Mišianik s. 52) a 1745 (Rizner I, s. 248) vzniklo patrně omylem, protože tiskař J.M.Landerer, který měl podle Mockovy Historie II, s. 15 toto vydání uspořádat, koupil tiskárnu teprve r. 1750. J. Čaplovič v Třanovského sborníku s. 192 pokládá za pochybná i vydání ve Vídni u Trattnera r. 1745 (Mocko, Historia II, s. 15) a v Prešpurku r. 1764 (Rizner I, s. 248). Cithara sanctorum vydaná v Lipsku r. 1737 a v Praze r. 1784 (viz též Knihopis č. 3717) je pod svým autorem, jímž je Jiří Sarganek. (Knihopis č. 15.221-15.222).

:KNI: Knihopis č. 16.302-16.338.

:LIT: Knihopis II/8, 321; Jungmann V, 86; Jireček, J.: Rukověť II, 293.

Tůma Přeloučský (-1517), též vlastně Tomáš z Přelouče

:CIK: původně katolický kněz, stal se jedním z prvních stoupenců Jednoty bratrské. R. 1467 na shromáždění ve Lhotce u Rychnova n. Kn. byl ustanoven bratrským knězem, ve sporech r. 1490 stál sice při straně pokročilé, avšak sám byl přívržencem staré prostoty, a proto nesouhlasil s bratrem Lukášem. R. 1495 se zúčastnil zasedání úzké rady v Rychnově, r. 1500 byl zvolen biskupem a r. 1507, po smrti bratra Prokopa, jmenován sudím Jednoty. Asi od r. 1498 žil v Přerově, r. 1515 měl spor s římským farářem v Holešově a 23. února 1517 v Přerově zemřel.

:KNI: Knihopis č. 16.343.

:LIT: Knihopis II/8, 348; Jungmann III, 750 a III, 755; Jireček, J.: Rukověť II, 257.

Uberinus, Sylvius (16. stol.), též Huberin

:CIK: pocházel z Třebíče, vyznáním Český Bratr, avšak nikoli duchovní, nýbrž jen „sprostný laik“, proslulý jako obratný a důsledně logický dialektik, snad povoláním lékař. Žil v Polsku, potom v Třebíči na Moravě a od r. 1587 v Lošticích u Mohelnice. V dopise nakladateli Dačickému z 2. března 1587 píše o tom, že složil odpovědi na Šturmovy dva spisy o Jednotě bratrské, aby je později vydal tiskem. Psal i latinsky.

:KNI: Knihopis č. 16.353.

:LIT: Knihopis II/8, 351; Jungmann IV, 1323 b).

Vratislav z Mitrovic, Jan Adam (1673-1733), též Wratislaw

:CIK: narodil se r. 1673, nabyl prvního vzdělání u jezuitů v Hradci Králové, stal se doktorem bohosloví, kanovníkem olomouckým, 27. října 1702 byl jmenován kanovníkem pražským, 6. března 1707 proboštem staroboleslavským a r. 1709 vyšehradským. Probošství vyšehradské mu bylo ponecháno, i když byl 12. listopadu 1710 jmenován biskupem královéhradeckým. Dne 24. září 1721 ustanoven biskupem litoměřickým a 5. května 1733 jmenován pražským arcibiskupem. Na cestě do Vídně zemřel v Mödlingu dne 2. června 1733. Viz též č. 63.

:KNI: Knihopis č. 16.666.

:LIT: Knihopis II/8, 439.

Wancke, Bernard III. (1651-1714)

:CIK: narodil se v Olomouci r. 1651, člen řádu premonstrátského, doktor bohosloví, převor na Svaté Hoře, opat kláštera na Klášteře Hradisku u Olomouce, zemřel r. 1714. Psal latinsky a německy.

:KNI: Knihopis č. 16.925-926.

:LIT: Knihopis II/9, 7; Jungmann V, 1183 = V, 1184.

Zaubek z Zdětína, Bernard (Beruch) (-1541)

:CIK: dne 30. března 1515 jmenován kanovníkem olomouckým a r. 1516 kanovníkem kroměřížským; roku 1519 se píše jako kanovník olomoucký, brněnský a kroměřížský; R. 1525 jmenován prelátem scholastikem, dne 3. listopadu 1530 zvolen prvním prelátem a kapitulním děkanem v Olomouci a současně jmenován generálním vikářem biskupa Stanislava Thurzy. V květnu r. 1540 byl zvolen olomouckým biskupem, avšak ještě před svým potvrzením zemřel v Olomouci dne 12. března 1541//

Zaubek z Zdětína, Bernard (Beruch) (- 12.3.1541 Olomouc), též Zoubek, Zubkon a Zdietin, studoval práva v Bologni, doktorátu dosáhl v Padově, dne 30. března 1515 jmenován kanovníkem olomouckým a r. 1516 kanovníkem kroměřížským; roku 1519 se píše jako kanovník olomoucký, brněnský a kroměřížský. R. 1525 jmenován prelátem scholastikem, dne 3. listopadu 1530 zvolen prvním prelátem a kapitulním děkanem v Olomouci a současně jmenován generálním vikářem biskupa Stanislava Thurzy. V květnu r. 1540 byl zvolen olomouckým biskupem, avšak ještě před svým potvrzením zemřel v Olomouci dne 12. března 1541.

:KNI: Knihopis č. 17.161.

:LIT: Knihopis II/9, 91.

Závorka Lipenský, Tobiáš (1554 nebo 1555-1614)

:CIK: narodil se r. 1554 nebo na začátku r. 1555 v Lipníku nad Bečvou, odtud Lipenský a chodil tam do bratrské školy. Po smrti svého otce r. 1564 se začal učit u svého nevlastního otce Jakuba krejčovskému řemeslu. V březnu r. 1565 byl vyučen a odešel na vandr; pracoval do r. 1570 v hornoslezské Hlivici, kde měl patrně příbuzné. R. 1570 se vrátil nemocen do vlasti a usadil se v Dřevohosticích, kde si r. 1571 koupil dům a kde pobýval až do r. 1578. V letech 1572-1578 dosáhl pravděpodobně ve Slezsku ordinace na evangelického kněze a působil nejprve ve svém bydlišti. R. 1579 odešel jako evangelický farář do Slavkova u Brna, kde zůstal do r. 1582. Po roztržce s Bratřími byl vypovězen z panství a stal se jejich nepřitelem. Odešel nejprve do Moštěnic u Přerova k svému švagru a r. 1583 dostal novou faru u Vsetína, snad v Pržnu. R. 1590 se objevuje jako farář v Olší na Tišnovsku, r. 1592 je farářem evangelické církve v Bystřici pod Hostýnem a zůstává tam do r. 1597. Tohoto roku se stal farářem v Doubravníku na panství perněštejnském, kde se těšil přízni luterských pánů Arkleba z Víckova a Jana Žalkovského z Žalkovic. Jako farář v Doubravníku a děkan evangelických kněží zasloužil se o organizaci evangelické církve v brněnském kraji. Zemřel v Doubravníku před rokem 1614.

:KNI: Knihopis č. 17.175-178.

:LIT: Knihopis II/9, 95; Slezský sborník 46 (6), 1948, s. 126-134 (Indra, B.).

z Žerotína, Karel starší (1564-1636), též a Zierotin

:CIK: narodil se dne 15. září 1564 v Brandýse n.O., učil se 4 léta v Brně a v Ivančicích pod vedením domácího učitele Vavřince Cirklera. Asi od r. 1579 do r. 1580 studoval na univerzitě v Štrasburku, potom odešel do Basileje a na podzim r. 1582 se dal zapsat na univerzitu v Ženevě. V Basileji navázal přátelské styky s profesorem Janem Jakubem Grynaeem a v Ženevě s Kalvínovým přítelem Teodorem Bezou, v jehož domě bydlel. R. 1583 se vrátil nakrátko domů, aby se ujal dědictví po zemřelém otci a odcestoval znovu do Ženevy. Potom se vydal s družinou mladých šlechticů na cestu do Francie (na podzim r. 1585 byl zapsán na univerzitě v Orleansu) a r. 1586 se zdržoval v Heidelbergu u dvora falckrabat rýnských. Odtud podnikl na začátku r. 1587 cestu do Leydenu a Haagu v Nizozemí a na jaře r. 1587 do Londýna ke dvoru královny Alžběty. V Leydenu se seznámil s Justem Lipsiem a jinými. Na jaře r. 1587 se vrátil téměř po desítiletém pobytu v cizině domů. R. 1588 si vyjel do středního a severního Německa a v září 1590 se vydal se značným oddílem vojska do Normandie na pomoc králi Jindřichovi IV., avšak r. 1592 se vrátil s nepořízenou přes Itálii domů, poskytnuv králi velkou půjčku. R. 1593 vstoupil do císařského vojska, zúčastnil se obléhání Ostříhomu a po návratu zasedl v červenci r. 1594 na zemském soudu moravském jako soudce. R. 1599 podal na něj Zikmund z Dietrichsteina žalobu královské kanceláři, že zlehčil císařův majestát, zasáhl do panovnickovy pravomoci, že udržuje styky s cizími dvory a není nábožensky spolehlivý. Na 1. prosince r. 1600 byl pozván do Prahy, avšak teprve 1. prosince 1601 bylo s ním zahájeno veřejné jednání, na němž dosáhl po dvoudenní obhajobě zproštění viny. R. 1602 byl vyloučen ze zemského soudu, když odepřel složit přísahu podle katolické formule. R. 1607 byl znovu přijat mezi zemské soudce a na sněmu konaném v červenci 1608 v Olomouci byl zvolen zemským hejtmanem. Pro nástrahy nepřátel požádal v září 1614 dvůr o zproštění úřadu i účasti na zemském soudu. V březnu 1615 vydal panovník listy, propouštějící Žerotína ze zemského soudu i z úřadu hejtmanského. Dne 21. května 1618 se zúčastnil zahájení stavovského sjezdu v Praze, avšak o přípravě defenestrace nebyl informován. V červnu 1618 radil ve Vídni císaři, aby byla zřízena komise k řešení sporu se stavy a odmítl nátlak šlechty, aby se Morava přidala k české šlechtě. V únoru a březnu 1619 byl znovu ve Vídni a po Matyášově smrti se vrátil na Moravu nezviklán ve své důvěře v dobrou vůli dvora. Koncem července opět jednal ve Vídni a snažil se upravit cestu k smíru. Po nastoupení Fridricha Falckého odmítl na začátku r. 1620 se k němu přidat a zůstal na svých statcích. Na konci listopadu 1620 se opět vydal na cestu do Vídně zjistit podmínky pro udělení milosti Moravě. Snažil se chránit nekatolíky na svém panství a r. 1625 si stěžoval u dvora ve Vídni na zákroky reformačních komisařů, avšak nadarmo. Na jaře r. 1628 byl na léčení v Karlových Varech a pak se připravoval k odchodu z vlasti. Prodal většinu svých statků a ponechal si pouze Brandýs nad Orlicí a Přerov, které chtěl spravovat ze Slezska; v listopadu r. 1629 se potom odstěhoval do Vratislavi. Dopisoval si s členy Jednoty bratrské v Lešně a podporoval hmotně české uprchlíky; byl mecenášem a ochráncem J.A.Komenského. Občas zajížděl s císařovým svolením do Čech nebo na Moravu, aby dohlédl na správu svých panství. Na podzim r. 1633 se na cestě rozstonal a na svém zámku v Přerově ulehl. Časem pookřival, avšak roku 1635 znovu velmi těžce onemocněl a 9. října 1636 v Přerově zemřel.

:CIR: ze Žerotína (Zerotin, Zerotinus, a Scherotin, Zerotina, Zierotina), Karel st. (1564-1636, životopis O. Odložilík) získal humanistické vzdělání za studií ve Štrasburku u Jana Sturma, v Basileji (od dubna 1580) za působení J.J.Grynaea a v Ženevě (od 31.10.1582), kde bydlel v domě Theodora Bezy, který mu věnoval i jedno dílo a později si s ním dopisoval – stejně jako Grynaeus – i po ukončení jeho studií. Své akademické vzdělání doplnil Žerotín italskou cestou r. 1581 a také pozdější cesty po Francii, Anglii a Německu, z nichž některé se uskutečnily spíše z politických než studijních důvodů, přispěly k rozšíření jeho rozhledu. Mezi jeho vychovateli a průvodci na cestách nejvíce vynikli humanistickou erudicí bývalý žák Trotzendorfův a Melancthonův, rodák ze slezského Goldberku Laurentius Cirkler (1534-98) a někdejší vitenberský posluchač Kašpara

Peucera, pozdější lékař Václav Lavín z Ottenfeldu, původem z Opavy, který Žerotína patrně seznámil s Amandem Polanem. Později se stal členem Žerotínovy družiny humanisticky orientovaný Matthias Timinus z Ottenfeldu, rovněž opavský rodák, který získal doktorát lékařství r. 1587 v Basileji. Svých bohatých styků s přáteli ve Švýcarsku a Německu využil Žerotín také při péči o výchovu svých příbuzných i jiných mladých šlechticů, jimž zprostředkoval možnost studií v cizině. Obrazem Žerotínových literárních zájmů byla jeho knihovna, která po jeho smrti připadla městu Vratislavi (nyní v BU tamtéž). Podle jejího obsahu hodnotí Žerotínův vztah k básnictví O. Odložilík (K. ze Žerotína, s. 60). Přehled novodobé literatury o Žerotínově knihovně podává M. Boháček – F. Čáda. Obecně známé jsou Žerotínovy vztahy k Bratřím a zejména ke Komenskému. Podporoval i autory inklinující k humanismu, ať už se hlásili k bratrskému (Mikuláš Acontius) nebo k jinému evangelickému vyznání (Štěpán Prunerus). Výrazem vděčnosti Žerotínovi jsou četné dedikace jemu věnované. O Žerotínově literární činnosti poskytuje četné informace jeho česká i latinská korespondence. Početná literatura o Žerotínovi je v Rukověti.

:KNI: Knihopis č. 17.595.

:LIT: Knihopis II/9, 201; Boháček, M.- Čáda, F.: Žerotínské rukopisy bludovské, Sborník Národního musea, řada C III (1958), č. 3-4; Odložilík, O.: Karel starší ze Žerotína. Praha 1936; Rukověť V, 595; Zíbrt I, 630, 23146.

Použité zkratky:

:CIC: Český slovník biografický

:CIK: Knihopis

:CIO: Ottova encyklopedie

:CIR: Rukověť humanistického básnictví

:CIS: Slovenský biografický slovník

:CIT: Štěříková, Edita: Exulantská útočiště v Lužici a Sasku. Kalich 2004.

Použitá literatura:

de Backer, Augustin – Sommervogel, Carlos: Bibliothéque de la Compagnie de Jésus. Bruxelles - Paris 1890-1909. 12 sv.

Blahoslavův sborník. Přerov 1923.

Cerroni, Peter: Nachrichten über die Lebensumstände verstorbener und itzt lebender Schriftsteller Mährens. 1780, I. /rukopis MZA Brno/

Časopis českého museum. Praha 1827-

Český slovník bohovědný. Vyd. A. Podlaha, J. Tumpach. A-I. Praha 1910-1930. Sv. 1-5.

Doucha, František: Knihopisný slovník česko-slovenský, aneb seznam kněh ... vyšlých ... od roku 1774 až do nejnovější doby. Praha 1865.

d'Elvert, Christian: Notizenblatt der historisch-statistischen Section der k.k. mährisch-schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaus, ... 1883.

Hrubý, Hynek: České postily. Praha 1901.

Jakubec, Jan: Dějiny české literatury. Praha 1929. 2 sv.

Jireček, Josef: Rukověť k dějinám literatury české do konce XVIII. věku. Praha 1875, 1876. 2 sv.

Jungmann, Josef: Historie literatury české. 2. vyd. Praha 1849.

Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší do konce XVIII. století. Díl II. Tisky z let 1501-1800. Praha 1939-1967. 9 sv.

Ottova encyklopedie A – Ž. Praha 2004.

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí. Praha, J. Otto 1888-1909. 28 dílů.

Pelcl, František Martin: Böhmische, Mährische und Schlesische Gelehrte und Schriftsteller aus dem Orden der Jesuiten von Anfang der Gesellschaft bis auf gegenwärtige Zeit. Praha 1786.

Podlaha, Antonín: Series praepositorum, decanorum, archidiaconorum aliorumque praelatorum et canonicorum S. Metropolitanae ecclesiae Pragensis a primordiis usque ad praesentia tempora. Concinnavit ... Pragae 1912.

Rukověť humanistického básnictví v Čechách a na Moravě. Zal. Antonín Truhlář a Karel Hrdina. Pokr. Josef Hejnic a Jan Martínek. Praha 1966-1982. 5 sv.

Štěříková, Edita: Exulantská útočiště v Lužici a Sasku. Kalich 2004.

Vlček, Jaroslav: Dějiny české literatury. Praha 1960.

Zíbrt, Čeněk: Bibliografie české historie. Praha 1900-1912. 5 sv.

9) Obce okresu Olomouc abecedně

:OLO: Bohuňovice, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Haas, Leonard Jakub (1720-1785), do 15. května 1768 farář v Bohuňovicích u Olomouce//

:OLO: Bohuňovice u Olomouce, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Táborský, Chrysostomus Xaverius Ignatius (1696-1748), v letech 1739-1744 farář v Bohuňovicích//

:OLO: Dolany, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Polášek, František (1757-1818), od r. 1803 farář, děkan a konsistorní rada v Dolanech u Olomouce. Zemřel 4. července 1818//

:OLO: Náklo, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Haas, Leonard Jakub (1720-1785), farář v Nákle po r. 1768//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Ardensbach z Ardensdorfu, Václav Maximilián (17. stol.), roku 1677 se stal přísežným lékařem v olomouckém kraji//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Auspitzer, Patricius Michael (1692-1739), r. 1716 byl vysvěcen na kněze v Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Balbín z Orličné, Bohuslav Ludvík Alois (1621-1688), TJ, po dvou dalších letech odešel do Olomouce. Tam podlehl vlivu prefekta jezuitské koleje P. Mikuláše Leczyckého. Na jeho pobídku vstoupil do řádu jezuitského//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Bautschner, Ezechiel (16. stol.), pocházel patrně z olomouckého rodu Bautschnerů. Doktor filozofie a lékařství//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Birhel, Jan (1688-1756), studoval bohosloví v Olomouci, stal se mistrem svobodných umění a filozofie a sv. bohosloví bakalářem dokonalým. Na kněze byl vysvěcen r. 1714//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Boscius, Jan (1625-1676), TJ, dne 1. listopadu 1641 vstoupil v Olomouci do jezuitského řádu//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Crasius, Louis (1597-1677), TJ, vyučoval bohosloví a svatému písmu v Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Čakert, Tobiáš (1669-1728), TJ, studoval filozofii a bohosloví v Praze a Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Dubčanský ze Zdenína, Jan (-1543), Lilecká jednota vyvíjela čilou činnost literární a stávala se známou i osobními styky a agitací Dubčanského a její zwingliánské zabarvení stavělo ji v očích pozorovatele zhusta do jedné řady s novokřtenci. Tak se dostala na index především u biskupa olomouckého a kapituly. Dubčanský cítil již r. 1535 nutnost, aby se ucházel o veřejnou obhajobu před sněmem v Olomouci zasedajícím. K slyšení tomu sice nedošlo, zato se však opakovaly stížnosti ze strany katolické//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Dubravius, Jan (asi 1486-1553), okolo roku 1511-1512 se vrátil z Itálie do vlasti a stal se sekretářem olomouckého biskupa, humanisty

Stanislava Thurzy. Pro úspěšnou činnost jmenován kanovníkem olomoucké kapituly, dne 7. května 1513 arcijáhmem téže kapituly; po smrti nástupce Thurzova r. 1541 byl zvolen biskupem olomouckým; dne 27. června 1541 byla jeho volba schválena papežem a dne 2. ledna 1542 provedena krakovským biskupem sufragánem intronizace; r. 1548 se přel se stavy moravskými o práva a výsady královské a markrabské, propůjčené biskupství olomouckému//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Eder, Jan (1647-1708), TJ, působil také v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Gatti, Kajetán Jan (1756-po 1803), studoval bohosloví v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Halecius, Jakub (16. stol.), od 15. října 1580 bakalář na jezuitské akademii v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Hanke von Hankenstein, Jan Nepomuk Alois (1751-1806), studoval v Olomouci, kde r. 1768 dokončil i filozofická studia; Dne 4. října 1777 byl jmenován kustodem universitní knihovny v Olomouci. Od května 1778 zastával přitom aktuariát /aktuár = soudní zapisovatel, konceptní úředník se středoškolským vzděláním/ olomoucké studijní komise a opatroval archiv a registraturu university; Po zřízení akademického lycea v Olomouci vrátil se s knihovnou v dubnu 1785 do Olomouce. Dne 28. června 1875 /spr. 1785/ byl jmenován bibliotekářem v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /z Haye, Jan Leopold (1735-1794), filozofická studia konal v Olomouci, r. 1753 baccalaureus formatus, 23. září 1758 byl vysvěcen na kněze, stal se ceremoniářem olomouckého biskupa//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Chanovský z Dlahé Vsi, Albrecht (-1643), TJ, vyučoval také v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Chlaupek, Antonín (1714-1802), studoval v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Illicinus, Petr (-1582), r. 1572 kanovník olomoucký, kde zemřel 29. března 1582//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Jelínek, Tomáš Bernard Ignác (1640-1687), biskupský chovanec semináře v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Jestřábský, Valentin Bernard (asi 1630-1719), v Olomouci dosáhl hodnosti magistra filozofie//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Khun, Karel Josef (1736-1829), studoval filozofii, matematiku a etiku v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Klatovský z Dalmanhorstu, Ondřej (kolem 1504-asi 1551), byl vypovězen z Čech. Byl mu dne 24. září 1547 povolen pobyt v Olomouci. Živil se tam vyučováním a vychováváním šlechtické mládeže a zemřel tam patrně r. 1551//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Kotva z Freifeldu, Jan Ctibor (1585-1637), po r. 1617 byl i čestným kanovníkem olomouckým//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Lábe, Jindřich Jan (1648-1693), působil dříve v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Lettinger, Jan (1763-1827), katecheta v Olomouci, od roku 1797 profesor humaniorum tamtéž, od 31. července 1815 prefekt gymnázia v Olomouci//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Minetti, Bernard (1692-1742), TJ, zemřel v Olomouci dne 21. ledna 1742 †//
:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Monse, Josef Vratislav (1733-1793), r. 1764 advokát v Olomouci, 14. března 1768 profesor státního a později také přirozeného, římského a církevního práva na olomoucké univerzitě a r. 1769 přisedící studijní a cenzurní komise v Olomouci; členem této komise zůstal až do jejího zrušení r. 1782//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Neukom, Diviš (1762-1806), bohosloví studoval v Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Opiz, Johann Ferdinand (1741-1812), TJ, poslán na filozofii do Olomouce//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Pahnost, Josef Karel (1735-1808), studoval v Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Paprocký z Hlohol a z Paprocké Vůle, Bartoloměj (1540 až 1543-1614), po pobytu u drobnějších šlechticů stal se hostem olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského z Pavlovic//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Podolský z Podolí, Symeon (1562-1617), narodil se v Olomouci r. 1562//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Polášek, František (1757-1818), studoval v Olomouci a v Brně, vysvěcen na kněze byl r. 1781; R. 1783 se stal profesorem bibliotiky na olomoucké univerzitě, v letech 1786-1790 podrektor generálního semináře moravského, r. 1794 profesor dogmatiky na olomouckém lyceu, r. 1800 profesor pastorálky a morálky. R. 1799 a 1802 rektor olomouckého lycea, r. 1816 ředitel teologických studií na olomoucké univerzitě//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Pubitschka, František (1722-1807), TJ, vyučoval přes 20 let na jezuitských kolejích v Praze, Olomouci a jinde gramaticy, poetice, rétorice a řečtině//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Rozenplut z Šwarcenbachu, Jan (-1602), studoval v Olomouci, kde byl vysvěcen na kněze; od r. 1589 až do jara 1593 spravoval i augustiniánský klášter Všech svatých v Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Scypio, Šebestián Vojtěch (1565 nebo 1567-po r. 1638), TJ, dne 8. června 1583 vstoupil do jezuitského řádu a připravoval se v koleji olomoucké, r. 1620 z TJ vystoupil//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Schamsky, Alexander Antonius (1687-1714), od pěti let se vzdělával v Olomouci, kde absolvoval také gymnázium a poslouchal práva, od 18. srpna 1710 působil jako zemský fyzik v Olomouci a dne 22. srpna 1711 se stal olomouckým měšťanem//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Scherschnik, Leopold Johann (1747-1814), TJ, r. 1762 odešel do Olomouce na jezuitskou kolej//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Schwertffer, Wenzel (1617-1680), TJ, byl rektorem v Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Stach, Václav (1755-1831), profesorem pastorálního bohosloví v Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Středovský, Jan Jiří (1679-1713), studoval v Olomouci, r. 1702 byl vysvěcen na kněze//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Syxt z Lerchenfelzu, Jan (-1629), později se stal správcem kůru v jezuitském kostele v Olomouci a r. 1597 tamtéž doktorem bohosloví, kanovník staroboleslavský a budyšínský//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Štajer, Matěj Václav (1630-1692), TJ, studium bohosloví dokončil v Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Šturm, Václav (1533-1601), r. 1574 byl přeložen na nově založenou akademii do Olomouce, aby se mohl připravit k boji s Jednotou českobratrskou; od roku 1582 pobýval opět v Olomouci, pokud nekonal vizitace; zemřel v Olomouci dne 27. dubna 1601//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Tanner, Jan (1623-1694), TJ, v Olomouci, kde asi r. 1654 složil slib, učil spekulativní bohosloví. V Olomouci byl od listopadu r. 1675 děkanem bohoslovecké fakulty a od r. 1677 kancléřem univerzity//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Třanovský, Jiřík (1592-1637), r. 1620 dle nějaký čas v Těšíně a 7. září téhož roku byl tajemníkem evangelické konsistoře v Olomouci//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Vratislav z Mitrovic, Jan Adam (1673-1733), stal se kanovníkem olomouckým//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Wancke, Bernard III. (1651-1714), narodil se v Olomouci r. 1651//

OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Zaubek z Zdětína, Bernard (Beruch) (-1541), dne 30. března 1515 jmenován kanovníkem olomouckým a r. 1516 kanovníkem kroměřížským; roku 1519 se píše jako kanovník olomoucký, brněnský a kroměřížský; R. 1525 jmenován prelátem scholastikem, dne 3. listopadu 1530 zvolen prvním prelátem a kapitulním děkanem v Olomouci a současně jmenován generálním vikářem biskupa Stanislava Thurzy. V květnu r. 1540 byl zvolen olomouckým biskupem, avšak ještě před svým potvrzením zemřel v Olomouci dne 12. března 1541//

:OLO: Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /z Žerotína, Karel starší (1564-1636), r. 1607 byl znovu přijat mezi zemské soudce a na sněmu konaném v červenci 1608 v Olomouci byl zvolen zemským hejtmanem//

:OLO: Olomouc-Klášteří Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Gatti, Kajetán Jan (1756-po 1803), vrátil se ke stavu duchovnímu a vstoupil do generálního semináře v Hradišti u Olomouce//

:OLO: Olomouc-Klášteří Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Haas, Leonard Jakub (1720-1785), narodil se r. 1720, řeholní kněz z premonstrátského kláštera na Hradisku u Olomouce, klášterním jménem Jakub//

:OLO: Olomouc-Klášteří Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Ruebner, Adam Arnošt (1715-1758), působil v Hradisku u Olomouce r. 1742 jako circator//

:OLO: Olomouc-Klášteří Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Siebenaicher, Michal (1642-1680), byl členem řádu premonstrátů v Hradišti u Olomouce//

:OLO: Olomouc-Klášteří Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Stach, Václav (1755-1831), r. 1784 profesorem pastorálního bohosloví v generálním semináři v klášteře Hradisko u Olomouce//

:OLO: Olomouc-Klášteří Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Táborský, Chrysostomus Xaverius Ignatius (1696-1748), premonstrát hradištského kláštera u Olomouce, mistr svobodných umění a bakalář bohosloví, magister noviců, slavný kazatel//

:OLO: Olomouc-Klášteří Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Wancke, Bernard III. (1651-1714), opat kláštera na Klášteře Hradisku u Olomouce//

:OLO: Olomouc-Svatý Kopeček, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Ruebner, Adam Arnošt (1715-1758), r. 1744 jako německý kazatel na Svatém Kopečku//

:OLO: Olomouc-Svatý Kopeček, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Wancke, Bernard III. (1651-1714), převor na Svaté Hoře//

:OLO: Olomouc a okolí, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Hlohovský, Jiřík (16/17. stol.), katolický kněz olomoucké diecéze v 1. pol. 17. století, pracující z příkazu kardinála Františka z Dietrichsteina proti Českým bratřím//

:OLO: Olomouc a okolí, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Perysteryus, Petr (-1568), zemřel v olomoucké diecesi r. 1568//

:OLO: Šternberk, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Konstanc, Jiří (1607-1673), člen TJ, 1647 působil na Moravě ve Šternberku jako prozatímní duchovní správce a misionář v okolí misie//

:OLO: Šternberk, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Rozenplut z Šwarcenbachu, Jan (-1602), r. 1588 byl jako kandidát biskupa Stanislava Pavlovského zvolen přes odpor Karla knížete z Münsterberka proboštem augustiniánů ve Šternberce; zemřel náhle dne 4. června r. 1602 ve Šternberce//

:OLO: Těšetice, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Haas, Leonard Jakub (1720-1785), od 11. června 1775 do 12. října 1785 v Těšeticích u Olomouce, kdy zemřel//

:OLO: Uničov, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Rozenplut z Šwarzenbachu, Jan (-1602), r. 1580 se stal katolickým farářem v Uničově, odkud odešel pro nedostatečné důchody se souhlasem církevní vrchnosti//

10) Obce okresu Přerov:

:OLP: Domaželice, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Philomates, Daniel starší (16/17. stol.), kněz, farář v moravské vsi Domaželicích, notář řádu kněžstva Páně evangelického v podkrají olomouckém r. 1616//

:OLP: Dřevohostice, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Závorka Lipenský, Tobiáš (1554 nebo 1555-1614), r. 1570 se vrátil nemocen do vlasti a usadil se v Dřevohosticích, kde si r. 1571 koupil dům a kde pobýval až do r. 1578//

:OLP: Hlinsko u Lipníka, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Johannides, Danyel (16/17. stol.), byl po roku 1606 správcem církve pak v Hlinsku u Lipníka//

:OLP: /Horní/ Moštěnice, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Závorka Lipenský, Tobiáš (1554 nebo 1555-1614), odešel nejprve do Moštěnic u Přerova k svému švagru a r. 1583 dostal novou faru u Vsetína, snad v Pržnu//

:OLP: Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Fetter, Daniel (1592-1669), narodil se mezi 12. srpnem a 12. říjnem 1592 v Hranicích na Moravě//

:OLP: Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Pernsteiner, František (-1799), pocházel z Hranic//

:OLP: Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Philadelphus Zámorský, Martin (1550-1592), odebral se do Hranic pod ochranu Kristofa Slanského//

:OLP: Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Strejc Zábřežský, Jiřík (1536-1599), Spravoval bratrský sbor v Hranicích na Moravě a oženil se tam//

:OLP: Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Šturm z Hranic, Adam (kolem 1500-1565), pocházel asi z Hranic na Mor., narodil se tam kolem r. 1500//

:OLP: Hranice na Mor.-Drahotuše, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Drabík, Mikuláš (1588-1671), r. 1616 byl zřízen na kněze a působil v Drahotuších//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Augusta, Jan (1500-1572), po propuštění z vězení odešel do Mladé Boleslavi dne 26. března 1564 a začal opět vykonávat své funkce biskupa a soudce Jednoty, jichž byl za jednání o přestoupení k podobojím zbaven, ale jež mu byly v dubnu 1564 na synodě v Lipníku opět vráceny//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Červenka, Matěj (1521-1569), účastnil se a od roku 1556 jednání s disidenty polskými, kde zastupoval Jednotu na synodě v Lipníku dne 25. října 1558//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Drachovský, Jan (1577-1644), TJ, působil jako učitel, potom jako misionář, od r. 1622 byl činný v Lipníku n.B. a okolí//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Jevina, Viktorin (1672-1730), vychovatel mladíků do řádu nově přijatých v Lipníku//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Lasicki, Jan (1534-1600), sbíral pro své dějiny Českých bratří materiál v Lipníku//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Plorantius, Matěj (-1620), začátkem roku 1603 se stal farářem v Lipníku /n.B. ?/ a r. 1608 inspektorem (biskupem) evangelického kněžstva augšpurského vyznání v olomoucké diecézi se sídlem v Lipníku//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Procházka, Václav (1711-1788), vysvěcen byl v Lipníku n.B. dne 16. října 1730; spravoval také školu do r. 1762 v Lipníku//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Strejc Zábřežský, Jiřík (1536-1599), r. 1590 byl na synodě lipnické kritizován pro nekázeň a donucen k odchodu do Židlochovic//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Štefan, Ondřej (1528-1577), r. 1564 byl přijat v Lipníku do úzké rady se sídlem v Přerově//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Šturm z Hranic, Václav (kolem 1500-1565), stal se správcem sboru v Lipníku a zemřel tam dne 5. října 1565//

:OLP: Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Závorka Lipenský, Tobiáš (1554 nebo 1555-1614), narodil se r. 1554 nebo na začátku r. 1555 v Lipníku nad Bečvou a chodil tam do bratrské školy; v letech 1572-1578 dosáhl pravděpodobně ve Slezsku ordinace na evangelického kněze a působil nejprve ve svém bydlišti//

:OLP: Milotice nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Schamsky, Alexander Antonius (1687-1714), narodil se dne 4. února 1687 v Miloticích na Moravě//

:OLP: Pavlovice u Přerova, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Středovský, Jan Jiří (1679-1713), dne 18. ledna 1703 se stal farářem v Pavlovicích u Přerova. Později byl jmenován apoštolským protonotářem a zemřel v Pavlovicích dne 18. srpna 1713 ve věku 34 let//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Blahoslav, Jan (1523-1571), narodil se 20. února 1523 v Přerově na Moravě//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Bleycharinus, Jiřík (16/17. stol.), patrně podle svého rodiště zvaný Přerovský. Jeho otec byl kněz Jiří Bleycharinus, rodič opavský, děd jeho byl mlynář Bartoš Bleycharinus//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Červenka, Matěj (1521-1569), 5. června 1553 byl zvolen v Přerově seniorem, dne 21. ledna 1553 jmenován protonotářem Jednoty//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Dobromír, Mikuláš (1513-1589), dne 5. června 1553 byl v Přerově přijat do úzké rady//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Kuchinka, Amandus (1724-1773), narodil se 16. června 1724 v Přerově//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Komenský, Jan Amos (1592-1670), /

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Kunwaldský, Jakub (1528-asi 1578), roku 1568 byl v Přerově//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Lukáš (kol. 1460-1528), kolem r. 1482 přestoupil k Jednotě českých bratří. R. 1490 byl členem úzké rady. Jejím členem byl znovu zvolen na synodě v Přerově a zůstal jím až do své smrti//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Michalec, Martin (1504-1547), r. 1537 v Přerově byl zvolen za biskupa a svěřena mu péče o výchovu mládeže//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Nedoman, František Antonín (-1765), katolický farář od r. 1727 v Přerově, kde i zemřel dne 19. srpna 1765//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Philomates, Daniel st., původem z Přerova, ordinovaný ve Wittenbergu 6.5.1608//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Slovacius, Pavel (-1604), ČB, na synodě přerovské r. 1594 se marně pokoušel, aby byl zákaz zrušen, podezření na jeho „škodlivé vady“//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Strejc Zábřežský, Jiřík (1536-1599), r. 1567 na synodě přerovské zřízen za kněze//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Štefan, Ondřej (1528-1577), r. 1564 byl přijat v Lipníku do úzké rady se sídlem v Přerově//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Tůma Přeloučský (-1517), asi od r. 1498 žil v Přerově, 23. února 1517 v Přerově zemřel//

:OLP: Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /z Žerotína, Karel starší (1564-1636), prodal většinu svých statků a ponechal si pouze Brandýs nad Orlicí a Přerov, které chtěl spravovat ze Slezska; na podzim r. 1633 se na cestě rozstonal a na svém zámku v Přerově ulehl. Časem pookřival, avšak roku 1635 znovu velmi těžce onemocněl a 9. října 1636 v Přerově zemřel//

:OLP: Soběchleby, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Leuconeus, Filip (16/17. stol.), r. 1608 farář v Soběchlebích (o. Přerov)//
:OLP: Tovačov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /z Cymburka a Tovačova, Stibor (1438-1494), narodil se 4. dubna 1438 v Tovačově, zemřel tamtéž 26. června 1494//
:OLP: Tovačov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Nason, Jan (16/17. stol.), patrně podle rodiště Towačovský//
:OLP: Vlkoš u Přerova, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Pahnost, Josef Karel (1735-1808), po r. 1766 se stal farářem ve Vlkoši u Přerova//

11) Obce okresu Prostějov:

:OLR: Dobromilice, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Pačuda, Matauš (16/17. stol.), podle rodiště patrně Dobromilický//
:OLR: Konice, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Akanthydes, Jakub (na počátku 80. let 16. století -), roku 1610 byl knězem v Konicích na s./třední/ Moravě//
:OLR: Konice, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Laetus, Jan (1545-1595), luteránský farář r. 1584//
:OLR: Kralice na Hané, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Dreser, Antonín Josef (1694-1749), od 15. května 1726 katolický farář a děkan v Kralicích na Hané, apoštolský protonotář, biskupský rada, konsistorní přísedící; zemřel 21. února 1749 v Kralicích na Hané//
:OLR: Kralice /na Hané/, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Nedoman, František Antonín (-1765), od r. 1720 katolický farář v Kralicích//
:OLR: Mostkovice u Prostějova, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Blahoslav, Jan (1523-1571), Mostkovicích u Prostějova seznámil se se spisovatelem první české mluvnice Benešem Optátem a začal se obírat jejím studiem a její kritikou//
:OLR: Mostkovice u Prostějova, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Optát, Beneš (-1559), zemřel r. 1559 v Mostkovicích u Prostějova, kde byl farářem//
:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Adelfus, Jan (- 1593), byl vychován u Českých bratří v Prostějově za vedení br. Blažeje. Stal se evangelickým duchovním, r. 1577 až 1583 byl duchovním správcem církve prostějovské a „kazatelem sv. evagelium v městě Prostějově“//
:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Aquilinas, Pavel (- asi 1567 nebo 1569), později učiteloval v Prostějově a byl korektorem v tiskárně Jana Günthera, r. 1553 se vrátil do Prostějova//
:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Birhel, Jan (1688-1756), od roku 1715-1719 kaplan v Prostějově; od 30. března 1730 farář v Prostějově, zemřel 14. října 1756 v Prostějově//
:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Blahoslav, Jan (1523-1571), roku 1547 byl mu v Prostějově přidělen za „hospodáře“ Matouš Strejc, roku 1548 dostal se do Mladé Boleslavě k bratru Janu Černému čili Nigranovi//
:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Brodský, Matouš (-1571), byl od r. 1564 utrakvistickým děkanem v Prostějově. Zemřel tam 15. dubna 1571//
:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Černý, Jan (kolem 1456-1530), r. 1499 patrně na usnesení úzké rady Jednoty bratrské přesídlil jako lékař do Prostějova. R. 1500 si zakoupil dům v tamní bratrské kolonii, založené před Kosteleckou branou r. 1496 Vilémem z Pernštejna; v únoru 1520 působil již zase v Prostějově. Zemřel před 1. listopadem 1530//
:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Červenka, Matěj (1521-1569), r. 1550 povolán byl v Prostějově do úzké rady jako konsenior//
:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Dubčanský ze Zdenína, Jan (-1543), Dubčanský obrací se znovu na Jednotu, kde po smrti Lukášově zdá se bratr Martin Škoda býti osobností povolnější. Po některých jednáních osobních smluveno rokování s moravskými Bratřími

na říjen 1531 do Prostějova, sešlo z něho pro zákaz majitele panství pana Jana z Pernštejna; polemické dozvuky provázely nezdar//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Dukát, Jakub Jan Nepomuk Sarkander (Prostějov-1730), narodil se v Prostějově a vyučil se lazebnictví//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Dykastus, Jiřík (asi 1560-1630), r. 1578 byl zřízen na kněžství, r. 1608 farář v Prostějově na Moravě//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Fazyanus, Sebastian (16. stol.), katolický kněz v 16. století v Praze, odebral se na Moravu, bydlil nějaký čas v Prostějově//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Hanke von Hankenstein, Jan Nepomuk Alois (1751-1806), zemřel 26. března 1806 v Prostějově, kolem r. 1804 se přestěhoval do Prostějova//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Kherner, Jan (kolem 1560-1612), učitel na Moravě, zvláště v Prostějově//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Michalec, Martin (1504-1547), stal se správcem sboru prostějovského na Moravě, zemřel dne 24. ledna 1547 v Prostějově//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Nedoman, František Antonín (-1765), narodil se v Prostějově//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Optát, Beneš (-1559), r. 1551 bydlel v Prostějově nebo jeho okolí//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Philonomus, Matouš (asi 1550-), kněz katolický, ke konci května roku 1595 se o něm roznášela po Praze nepravdivá zpráva, že byl v Prostějově na Moravě čtvrcen//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Svornicius, Martin (-po r. 1614), luteránský kněz, v letech 1596-1602 kazatel v Prostějově; zemřel někdy po r. 1614, patrně v Prostějově//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Synopher, Bartoloměj (16. stol.), po r. 1539 se dostal za faráře k sv. Petru v Prostějově, kde sídlil bratrský biskup Martin Michalec//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Štefan, Ondřej (1528-1577), r. 1550 se stal v Prostějově jáhnem//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Šturm z Hranic, Václav (kolem 1500-1565), r. 1555 byl na synodě v Prostějově potvrzen na kněžství a zvolen do výboru pro úpravu Kancionálu šamotulského//

:OLR: Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Thadeus, Jan (-1652), učil se v Prostějově, dne 28. března 1591 byl zřízen na českobratrského kněze//

:OLR: Smržice u Prostějova, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Cykáda, Jan Václav (-1618), jako katolický kněz působil od sv. Jiří r. 1592 ve Smržici u Prostějova//

:OLR: Vrahovice u Prostějova, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Bilovský, Bohumír Hynek Josef (-1725), TJ, roku 1701 se vrátil na Moravu, byl zprvu administrátorem ve Vrahovicích//

12) Obce okresu Šumperk

:OLS: Branná, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Komenský, Jan Amos (1592-1670), //

:OLS: Loštice, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Jestřábský, Valentin Bernard (asi 1630-1719), r. 1663 byl vysvěcen na kněze a ustanoven pomocníkem na faře v Lošticích//

:OLS: Loštice, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Semelius, Matouš (asi 1549-1622), od sv. Jiří r. 1587 se stal luteránským knězem v Lošticích na Moravě, r. 1619 byl svého úřadu zbaven a působil potom až do své smrti dne 11. října 1622 jako učitel na škole v Lošticích//

:OLS: Loštice u Mohelnice, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Uberinus, Sylvius (16. stol.), žil od r. 1587 v Lošticích u Mohelnice//

:OLS: Mírov, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Schwoy, Franz Josef (1742-1806), byl zaměstnán jako účetní úředník a jako správce statku v letech 1763-1803 na statcích v Mírově//

:OLS: Mladoňov, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Petr z Mladoňovic (asi 1390-1451), pocházel ze vsi Mladoňovic (Bladensdorf) na Úsovsku. Narodil se asi v devadesátých letech 14. stol.//

:OLS: Rohle u Zábřeha na Mor., okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Tobaeides, Jan (16/17. stol.), stal se správcem církevním ve vsi Rokle /Rohle ?/ u Zábřeha na Moravě//

:OLS: Štítý, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Denhart, Jeremiáš (16/17. stol.), kněz luteránský. Narodil se buď v Šilperku /=Štítý/ na Moravě nebo ve Skytořině ?//

:OLS: Šumperk, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Arnold, Tobias (1597-1645), TJ, narodil se r. 1597 v Šumperku na Moravě//

:OLS: Úsov, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Brněnský, Jiří Mikuláš (16. stol.), kolem r. 1556 byl rektorem školy v Úsově na Moravě//

:OLS: Zábřeh na Moravě, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Strejc Zábřežský, Jiřík (1536-1599), narodil se r. 1536 v Zábřehu//

:OLS: Zábřeh na Mor., okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Synopher, Bartoloměj (16. stol.), od Dubčanského odešel do Zábřehu na statek moravského hejtmana Kryštofa z Boskovic, příznivce Jednoty bratrské, a působil tam jako kazatel//

13) Obce okresu Jeseník

:OLJ: Bílá Voda, okr. Jeseník, Olomoucký kraj, Morava /Schaller, Josef Franz Jaroslav (1738-1809), od r. 1774 byl ředitelem piaristického semináře v Bílé Vodě ve Slezsku//

14) Olomoucký kraj jako celek abecedně podle obcí:

Bílá Voda, okr. Jeseník, Olomoucký kraj, Slezsko /Schaller, Josef Franz Jaroslav (1738-1809), piarista, od r. 1774 byl ředitelem piaristického semináře v Bílé Vodě ve Slezsku//

Bohuňovice, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Haas, Leonard Jakub (1720-1785), do 15. května 1768 farář v Bohuňovicích u Olomouce//

Bohuňovice, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Táborský, Chrysostomus Xaverius Ignatius (1696-1748), v letech 1739-1744 farář v Bohuňovicích//

Branná, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Komenský, Jan Amos (1592-1670), //

Dobromilice, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Pačuda, Matauš (16/17. stol.), podle rodiště patrně Dobromilický//

Dolany, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Polášek, František (1757-1818), od r. 1803 farář, děkan a konsistorní rada v Dolanech u Olomouce. Zemřel 4. července 1818//

Domaželice, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Philomates, Daniel starší (16/17. stol.), kněz, farář v moravské vsi Domaželicích, notář řádu kněžstva Páně evangelického v podkraji olomouckém r. 1616//

Dřevohostice, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Závorka Lipenský, Tobiáš (1554 nebo 1555-1614), r. 1570 se vrátil nemocen do vlasti a usadil se v Dřevohosticích, kde si r. 1571 koupil dům a kde pobýval až do r. 1578//

Hlinsko u Lipníka, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Johannides, Danyel (16/17. stol.), byl po roku 1606 správcem církve pak v Hlinsku u Lipníka//

/Horní/ Moštěnice, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Závorka Lipenský, Tobiáš (1554 nebo 1555-1614), odešel nejprve do Moštěnic u Přerova k svému švagru a r. 1583 dostal novou faru u Vsetína, snad v Pržnu//

Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Fetter, Daniel (1592-1669), narodil se mezi 12. srpnem a 12. říjnem 1592 v Hranicích na Moravě//

Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Pernsteiner, František (-1799), pocházel z Hranic//

Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Philadelphus Zámrský, Martin (1550-1592), odebral se do Hranic pod ochranu Křištofa Slanského//

Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Strejc Zábřežský, Jiřík (1536-1599), spravoval bratrský sbor v Hranicích na Moravě a oženil se tam//

Hranice na Mor., okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Šturm z Hranic, Adam (kolem 1500-1565), pocházel asi z Hranic na Mor., narodil se tam kolem r. 1500//

Hranice na Mor.-Drahotuše, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Drabík, Mikuláš (1588-1671), r. 1616 byl zřízen na kněze a působil v Drahotuších//

Konice, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Akanthydes, Jakub (na počátku 80. let 16. století -), roku 1610 byl knězem v Konicích na s./třední/ Moravě//

Konice, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Laetus, Jan (1545-1595), luteránský farář r. 1584//

Kralice na Hané, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Dreser, Antonín Josef (1694-1749), od 15. května 1726 katolický farář a děkan v Kralicích na Hané, apoštolský protonotář, biskupský rada, konsistorní přísedící; zemřel 21. února 1749 v Kralicích na Hané//

Kralice /na Hané/, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Nedoman, František Antonín (-1765), od r. 1720 katolický farář v Kralicích//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Augusta, Jan (1500-1572), po propuštění z vězení odešel do Mladé Boleslavi dne 26. března 1564 a začal opět vykonávat své funkce biskupa a soudce Jednoty, jichž byl za jednání o přestoupení k podobojím zbaven, ale jež mu byly v dubnu 1564 na synodě v Lipníku opět vráceny//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Červenka, Matěj (1521-1569), účastnil se a od roku 1556 jednání s disidenty polskými, kde zastupoval Jednotu na synodě v Lipníku dne 25. října 1558//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Drachovský, Jan (1577-1644), TJ, působil jako učitel, potom jako misionář, od r. 1622 byl činný v Lipníku n.B. a okolí//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Jevina, Viktorin (1672-1730), vychovatel mladíků do řádu nově přijatých v Lipníku//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Lasicki, Jan (1534-1600), sbíral pro své dějiny Českých bratří materiál v Lipníku//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Plorantius, Matěj (-1620), začátkem roku 1603 se stal farářem v Lipníku /n.B. ?/ a r. 1608 inspektorem (biskupem) evangelického kněžstva augšpurského vyznání v olomoucké diecézi se sídlem v Lipníku//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Procházka, Václav (1711-1788), vysvěcen byl v Lipníku n.B. dne 16. října 1730; spravoval také školu do r. 1762 v Lipníku//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Strejc Zábřežský, Jiřík (1536-1599), r. 1590 byl na synodě lipnické kritizován pro nekázeň a donucen k odchodu do Židlochovic//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Štefan, Ondřej (1528-1577), r. 1564 byl přijat v Lipníku do úzké rady se sídlem v Přerově//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Šturm z Hranic, Václav (kolem 1500-1565), stal se správcem sboru v Lipníku a zemřel tam dne 5. října 1565//

Lipník nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Závorka Lipenský, Tobiáš (1554 nebo 1555-1614), narodil se r. 1554 nebo na začátku r. 1555 v Lipníku nad Bečvou a chodil tam do bratrské školy; v letech 1572-1578 dosáhl pravděpodobně ve Slezsku ordinace na evangelického kněze a působil nejprve ve svém bydlišti//

Loštice, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Jestřábský, Valentin Bernard (asi 1630-1719), r. 1663 byl vysvěcen na kněze a ustanoven pomocníkem na faře v Lošticích//

Loštice, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Semelius, Matouš (asi 1549-1622), od sv. Jiří r. 1587 se stal luteránským knězem v Lošticích na Moravě, r. 1619 byl svého úřadu zbaven a působil potom až do své smrti dne 11. října 1622 jako učitel na škole v Lošticích//

Loštice u Mohelnice, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Uberinus, Sylvius (16. stol.), žil od r. 1587 v Lošticích u Mohelnice//

Milotice nad Bečvou, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Schamsky, Alexander Antonius (1687-1714), narodil se dne 4. února 1687 v Miloticích na Moravě//

Mírov, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Schwoy, Franz Josef (1742-1806), byl zaměstnán jako účetní úředník a jako správce statku v letech 1763-1803 na statech v Mírově//

Mladoňov, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Petr z Mladoňovic (asi 1390-1451), pocházel ze vsi Mladoňovic (Bladensdorf) na Úsovsku. Narodil se asi v devadesátých letech 14. stol.//

Mostkovic u Prostějova, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Blahoslav, Jan (1523-1571), Mostkovicích u Prostějova seznámil se se spisovatelem první české mluvnice Benešem Optátem a začal se obíratí jejím studiem a její kritikou//

Mostkovice u Prostějova, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Optát, Beneš (-1559), zemřel r. 1559 v Mostkovicích u Prostějova, kde byl farářem//

Náklo, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Haas, Leonard Jakub (1720-1785), farář v Nákle po r. 1768//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Ardensbach z Ardensdorfu, Václav Maximilián (17. stol.), roku 1677 se stal přísežným lékařem v olomouckém kraji//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Auspitzer, Patricius Michael (1692-1739), r. 1716 byl vysvěcen na kněze v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Balbín z Orličné, Bohuslav Ludvík Alois (1621-1688), TJ, po dvou dalších letech odešel do Olomouce. Tam podlehl vlivu prefekta jezuitské koleje P. Mikuláše Leczyckého. Na jeho pobídku vstoupil do řádu jezuitského//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Bautschner, Ezechiel (16. stol.), pocházel patrně z olomouckého rodu Bautschnerů. Doktor filozofie a lékařství//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Birhel, Jan (1688-1756), studoval bohosloví v Olomouci, stal se mistrem svobodných umění a filozofie a sv. bohosloví bakalářem dokonalým. Na kněze byl vysvěcen r. 1714//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Boscius, Jan (1625-1676), TJ, dne 1. listopadu 1641 vstoupil v Olomouci do jezuitského řádu//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Crasius, Louis (1597-1677), TJ, vyučoval bohosloví a svatému písmu v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Čakert, Tobiáš (1669-1728), TJ, studoval filozofii a bohosloví v Praze a Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Dubčanský ze Zdenína, Jan (-1543), Lilecká jednota vyvíjela čilou činnost literární a stávala se známou i osobními styky a agitací Dubčanského a její zwingliánské zabarvení stavělo ji v očích pozorovatele zhusta do jedné řady s novokřtenci. Tak se dostala na index především u biskupa olomouckého a kapituly. Dubčanský cítil již r. 1535 nutnost, aby se ucházel o veřejnou obhajobu před sněmem v Olomouci zasedajícím. K slyšení tomu sice nedošlo, zato se však opakovaly stížnosti ze strany katolické//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Dubravius, Jan (asi 1486-1553), okolo roku 1511-1512 se vrátil z Itálie do vlasti a stal se sekretářem olomouckého biskupa, humanisty Stanislava Thurzy. Pro úspěšnou činnost jmenován kanovníkem olomoucké kapituly, dne 7. května 1513 arcijáhnem téže kapituly; po smrti nástupce Thurzova r. 1541 byl zvolen biskupem olomouckým; dne 27. června 1541 byla jeho volba schválena papežem a dne 2. ledna 1542 provedena krakovským biskupem sufragánem intronizace; r. 1548 se přel se stavy moravskými o práva a výsady královské a markrabské, propůjčené biskupství olomouckému//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Eder, Jan (1647-1708), TJ, působil také v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Gatti, Kajetán Jan (1756-po 1803), studoval bohosloví v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Halecius, Jakub (16. stol.), od 15. října 1580 bakalář na jezuitské akademii v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Hanke von Hankenstein, Jan Nepomuk Alois (1751-1806), studoval v Olomouci, kde r. 1768 dokončil i filozofická studia; Dne 4. října 1777 byl jmenován kustodem univerzitní knihovny v Olomouci. Od května 1778 zastával přitom aktuariát /aktuár = soudní zapisovatel, konceptní úředník se středoškolským vzděláním/ olomoucké studijní komise a opatroval archiv a registraturu university; Po zřízení akademického lycea v Olomouci vrátil se s knihovnou v dubnu 1785 do Olomouce. Dne 28. června 1875 /spr. 1785/ byl jmenován bibliotekářem v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /z Haye, Jan Leopold (1735-1794), filozofická studia konal v Olomouci, r. 1753 baccalaureus formatus, 23. září 1758 byl vysvěcen na kněze, stal se ceremoniářem olomouckého biskupa//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Chanovský z Dlahé Vsi, Albrecht (-1643), TJ, vyučoval také v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Chlaupek, Antonín (1714-1802), studoval v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Illicinus, Petr (-1582), r. 1572 kanovník olomoucký, kde zemřel 29. března 1582//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Jelínek, Tomáš Bernard Ignác (1640-1687), biskupský chovanec semináře v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Jestřábský, Valentin Bernard (asi 1630-1719), v Olomouci dosáhl hodnosti magistra filozofie//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Khun, Karel Josef (1736-1829), studoval filozofii, matematiku a etiku v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Klatovský z Dalmanhorstu, Ondřej (kolem 1504-asi 1551), byl vypovězen z Čech. Byl mu dne 24. září 1547 povolen pobyt v Olomouci. Živil se tam vyučováním a vychováváním šlechtické mládeže a zemřel tam patrně r. 1551//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Kotva z Freifeldu, Jan Ctibor (1585-1637), po r. 1617 byl i čestným kanovníkem olomouckým//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Lábe, Jindřich Jan (1648-1693), působil dříve v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Lettinger, Jan (1763-1827), katecheta v Olomouci, od roku 1797 profesor humaniorum tamtéž, od 31. července 1815 prefekt gymnázia v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Minetti, Bernard (1692-1742), TJ, zemřel v Olomouci dne 21. ledna 1742 †//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Monse, Josef Vratislav (1733-1793), r. 1764 advokát v Olomouci, 14. března 1768 profesor státního a později také přirozeného, římského a církevního práva na olomoucké univerzitě a r. 1769 přisedící studijní a cenzurní komise v Olomouci; členem této komise zůstal až do jejího zrušení r. 1782//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Neukom, Diviš (1762-1806), bohosloví studoval v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Opiz, Johann Ferdinand (1741-1812), TJ, poslán na filozofii do Olomouce//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Pahnost, Josef Karel (1735-1808), studoval v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Paprocký z Hlohol a z Paprocké Vůle, Bartoloměj (1540 až 1543-1614), po pobytu u drobnějších šlechticů stal se hostem olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského z Pavlovic//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Podolský z Podolí, Symeon (1562-1617), narodil se v Olomouci r. 1562//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Polášek, František (1757-1818), studoval v Olomouci a v Brně, vysvěcen na kněze byl r. 1781; R. 1783 se stal profesorem bibliotiky na olomoucké univerzitě, v letech 1786-1790 podrektor generálního semináře moravského, r. 1794 profesor dogmatiky na olomouckém lyceu, r. 1800 profesor pastorálky a morálky. R. 1799 a 1802 rektor olomouckého lycea, r. 1816 ředitel teologických studií na olomoucké univerzitě//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Pubitschka, František (1722-1807), TJ, vyučoval přes 20 let na jezuitských kolejích v Praze, Olomouci a jinde gramatice, poetice, rétorice a řečtině//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Rozenplut z Šwarcenbachu, Jan (-1602), studoval v Olomouci, kde byl vysvěcen na kněze; od r. 1589 až do jara 1593 spravoval i augustiniánský klášter Všech svatých v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Scypio, Šebestián Vojtěch (1565 nebo 1567-po r. 1638), TJ, dne 8. června 1583 vstoupil do jezuitského řádu a připravoval se v koleji olomoucké, r. 1620 z TJ vystoupil//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Schamsky, Alexander Antonius (1687-1714), od pěti let se vzdělával v Olomouci, kde absolvoval také gymnázium a poslouchal práva, od 18. srpna 1710 působil jako zemský fyzik v Olomouci a dne 22. srpna 1711 se stal olomouckým měšťanem//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Scherschnik, Leopold Johann (1747-1814), TJ, r. 1762 odešel do Olomouce na jezuitskou kolej//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Schwertffer, Wenzel (1617-1680), TJ, byl rektorem v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Stach, Václav (1755-1831), profesorem pastorálního bohosloví v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Středovský, Jan Jiří (1679-1713), studoval v Olomouci, r. 1702 byl vysvěcen na kněze//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Syxt z Lerchenfelzu, Jan (-1629), později se stal správcem kůru v jezuitském kostele v Olomouci a r. 1597 tamtéž doktorem bohosloví//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Štajer, Matěj Václav (1630-1692), TJ, studium bohosloví dokončil v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Šturm, Václav (1533-1601), r. 1574 byl přeložen na nově založenou akademii do Olomouce, aby se mohl připravit k boji s Jednotou českobratrskou; od roku 1582 pobýval opět v Olomouci, pokud nekonal vizitace; zemřel v Olomouci dne 27. dubna 1601//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Tanner, Jan (1623-1694), TJ, v Olomouci, kde asi r. 1654 složil slib, učil spekulativní bohosloví. V Olomouci byl od listopadu r. 1675 děkanem bohoslovecké fakulty a od r. 1677 kancléřem univerzity//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Třanovský, Jiřík (1592-1637), r. 1620 dlel nějaký čas v Těšíně a 7. září téhož roku byl tajemníkem evangelické konsistoře v Olomouci//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Vratislav z Mitrovic, Jan Adam (1673-1733), stal se kanovníkem olomouckým//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Wancke, Bernard III. (1651-1714), narodil se v Olomouci r. 1651//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Zaubek z Zdětína, Bernard (Beruch) (-1541), dne 30. března 1515 jmenován kanovníkem olomouckým a r. 1516 kanovníkem kroměřížským; roku 1519 se píše jako kanovník olomoucký, brněnský a kroměřížský; R. 1525 jmenován prelátem scholastikem, dne 3. listopadu 1530 zvolen prvním prelátem a kapitulním děkanem v Olomouci a současně jmenován generálním vikářem biskupa Stanislava Thurzy. V květnu r. 1540 byl zvolen olomouckým biskupem, avšak ještě před svým potvrzením zemřel v Olomouci dne 12. března 1541//

Olomouc, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /z Žerotína, Karel starší (1564-1636), r. 1607 byl znovu přijat mezi zemské soudce a na sněmu konaném v červenci 1608 v Olomouci byl zvolen zemským hejtmanem//

Olomouc-Klášteří Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Gatti, Kajetán Jan (1756-po 1803), vrátil se ke stavu duchovnímu a vstoupil do generálního semináře v Hradišti u Olomouce//

Olomouc-Klášteří Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Haas, Leonard Jakub (1720-1785), narodil se r. 1720, řeholní kněz z premonstrátského kláštera na Hradisku u Olomouce, klášterním jménem Jakub//

Olomouc-Kláštevní Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Ruebner, Adam Arnošt (1715-1758), působil v Hradisku u Olomouce r. 1742 jako circator//

Olomouc-Kláštevní Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Siebenaicher, Michal (1642-1680), byl členem řádu premonstrátů v Hradišti u Olomouce//

Olomouc-Kláštevní Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Stach, Václav (1755-1831), r. 1784 profesorem pastorálního bohosloví v generálním semináři v klášteře Hradisko u Olomouce//

Olomouc-Kláštevní Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Táborský, Chrysostomus Xaverius Ignatius (1696-1748), premonstrát hradištského kláštera u Olomouce, mistr svobodných umění a bakalář bohosloví, magister noviců, slavný kazatel//

Olomouc-Kláštevní Hradisko, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Wancke, Bernard III. (1651-1714), opat kláštera na Klášteře Hradisku u Olomouce//

Olomouc-Svatý Kopeček, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Ruebner, Adam Arnošt (1715-1758), r. 1744 jako německý kazatel na Svatém Kopečku//

Olomouc-Svatý Kopeček, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Wancke, Bernard III. (1651-1714), převor na Svaté Hoře//

Olomouc a okolí, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Hlohovský, Jiřík (16/17. stol.), katolický kněz olomoucké diecéze v 1. pol. 17. století, pracující z příkazu kardinála Františka z Dietrichsteina proti Českým bratřím//

Olomouc a okolí, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Perysteryus, Petr (-1568), zemřel v olomoucké diecesi r. 1568//

Pavlovice u Přerova, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Středovský, Jan Jiří (1679-1713), dne 18. ledna 1703 se stal farářem v Pavlovicích u Přerova. Později byl jmenován apoštolským protonotářem a zemřel v Pavlovicích dne 18. srpna 1713 ve věku 34 let//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Adelfus, Jan (- 1593), byl vychován u Českých bratří v Prostějově za vedení br. Blažeje. Stal se evangelickým duchovním, r. 1577 až 1583 byl duchovním správcem církve prostějovské a „kazatelem sv. evagelium v městě Prostějově“//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Aquilinas, Pavel (- asi 1567 nebo 1569), později učiteloval v Prostějově a byl korektorem v tiskárně Jana Günthera, r. 1553 se vrátil do Prostějova//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Birhel, Jan (1688-1756), od roku 1715-1719 kaplan v Prostějově; od 30. března 1730 farář v Prostějově, zemřel 14. října 1756 v Prostějově//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Blahoslav, Jan (1523-1571), roku 1547 byl mu v Prostějově přidělen za „hospodáře“ Matouš Strejc, roku 1548 dostal se do Mladé Boleslavi k bratru Janu Černému čili Nigranovi//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Brodský, Matouš (-1571), byl od r. 1564 utrakvistickým děkanem v Prostějově. Zemřel tam 15. dubna 1571//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Černý, Jan (kolem 1456-1530), r. 1499 patrně na usnesení úzké rady Jednoty bratrské přesídlil jako lékař do Prostějova. R. 1500 si zakoupil dům v tamní bratrské kolonii, založené před Kosteleckou branou r. 1496 Vilémem z Pernštejna; v únoru 1520 působil již zase v Prostějově. Zemřel před 1. listopadem 1530//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Červenka, Matěj (1521-1569), r. 1550 povolán byl v Prostějově do úzké rady jako konsenior//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Dubčanský ze Zdenína, Jan (-1543), Dubčanský obrací se znovu na Jednotu, kde po smrti Lukášově zdá se bratr Martin Škoda býti osobností povolnější. Po některých jednáních osobních smluveno rokování s moravskými Bratřími na říjen 1531 do Prostějova, sešlo z něho pro zákaz majitele panství pana Jana z Pernštejna; polemické dozvuky provázely nezdar//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Dukát, Jakub Jan Nepomuk Sarkander (Prostějov-1730), narodil se v Prostějově a vyučil se lazebnictví//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Dykastus, Jiřík (asi 1560-1630), r. 1578 byl zřízen na kněžství, r. 1608 farář v Prostějově na Moravě//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Fazyanus, Sebastian (16. stol.), katolický kněz v 16. století v Praze, odebral se na Moravu, bydlil nějaký čas v Prostějově//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Hanke von Hankenstein, Jan Nepomuk Alois (1751-1806), zemřel 26. března 1806 v Prostějově, kolem r. 1804 se přestěhoval do Prostějova//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Kherner, Jan (kolem 1560-1612), učitel na Moravě, zvláště v Prostějově//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Michalec, Martin (1504-1547), stal se správcem sboru prostějovského na Moravě, zemřel dne 24. ledna 1547 v Prostějově//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Nedoman, František Antonín (-1765), narodil se v Prostějově//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Optát, Beneš (-1559), r. 1551 bydlel v Prostějově nebo jeho okolí//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Philonomus, Matouš (asi 1550-), kněz katolický, ke konci května roku 1595 se o něm roznášela po Praze nepravdivá zpráva, že byl v Prostějově na Moravě čtvrcen//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Svornicius, Martin (-po r. 1614), luteránský kněz, v letech 1596-1602 kazatel v Prostějově; zemřel někdy po r. 1614, patrně v Prostějově//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Synopher, Bartoloměj (16. stol.), po r. 1539 se dostal za faráře k sv. Petru v Prostějově, kde sídlil bratrský biskup Martin Michalec//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Štefan, Ondřej (1528-1577), r. 1550 se stal v Prostějově jáhnem//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Šturm z Hranic, Václav (kolem 1500-1565), r. 1555 byl na synodě v Prostějově potvrzen na kněžství a zvolen do výboru pro úpravu Kancionálu šamotulského//

Prostějov, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Thadeus, Jan (-1652), učil se v Prostějově, dne 28. března 1591 byl zřízen na českobratrského kněze//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Blahoslav, Jan (1523-1571), narodil se 20. února 1523 v Přerově na Moravě//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Bleycharinus, Jiřík (16/17. stol.), patrně podle svého rodiště zvaný Přerovský. Jeho otec byl kněz Jiří Bleycharinus, rodič opavský, děd jeho byl mlynář Bartoš Bleycharinus//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Červenka, Matěj (1521-1569), 5. června 1553 byl zvolen v Přerově seniorem, dne 21. ledna 1553 jmenován protonotářem Jednoty//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Dobromír, Mikuláš (1513-1589), dne 5. června 1553 byl v Přerově přijat do úzké rady//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Kuchinka, Amandus (1724-1773), narodil se 16. června 1724 v Přerově//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Komenský, Jan Amos (1592-1670), /

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Kunwaldský, Jakub (1528-asi 1578), roku 1568 byl v Přerově//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Lukáš (kol. 1460-1528), kolem r. 1482 přestoupil k Jednotě českých bratří. R. 1490 byl členem úzké rady. Jejím členem byl znovu zvolen na synodě v Přerově a zůstal jím až do své smrti//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Michalec, Martin (1504-1547), r. 1537 v Přerově byl zvolen za biskupa a svěřena mu péče o výchovu mládeže//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Nedoman, František Antonín (-1765), katolický farář od r. 1727 v Přerově, kde i zemřel dne 19. srpna 1765//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Philomates, Daniel st., původem z Přerova, ordinovaný ve Wittenbergu 6.5.1608//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Slovacius, Pavel (-1604), ČB, na synodě přerovské r. 1594 se marně pokoušel, aby byl zákaz zrušen, podezření na jeho „škodlivé vady“//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Strejc Zábřežský, Jiřík (1536-1599), r. 1567 na synodě přerovské zřízen za kněze//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Štefan, Ondřej (1528-1577), r. 1564 byl přijat v Lipníku do úzké rady se sídlem v Přerově//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Tůma Přeloučský (-1517), asi od r. 1498 žil v Přerově, 23. února 1517 v Přerově zemřel//

Přerov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /z Žerotína, Karel starší (1564-1636), prodal většinu svých statků a ponechal si pouze Brandýs nad Orlicí a Přerov, které chtěl spravovat ze Slezska; na podzim r. 1633 se na cestě rozstolal a na svém zámku v Přerově ulehl. Časem pookřival, avšak roku 1635 znovu velmi těžce onemocněl a 9. října 1636 v Přerově zemřel//

Rohle u Zábřeha na Mor., okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Tobaeides, Jan (16/17. stol.), stal se správcem církevním ve vsi Rokle /Rohle ?/ u Zábřeha na Moravě//

Smržice u Prostějova, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Cykáda, Jan Václav (-1618), jako katolický kněz působil od sv. Jiří r. 1592 ve Smržici u Prostějova//

Soběchleby, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Leuconeus, Filip (16/17. stol.), r. 1608 farář v Soběchlebích (o. Přerov)//

Šternberk, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Konstanc, Jiří (1607-1673), člen TJ, 1647 působil na Moravě ve Šternberku jako prozatímní duchovní správce a misionář v okolí misie//

Šternberk, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Rozenplut z Šwarzenbachu, Jan (-1602), r. 1588 byl jako kandidát biskupa Stanislava Pavlovského zvolen přes odpor Karla knížete z Münsterberka proboštem augustiniánů ve Šternberce; zemřel náhle dne 4. června r. 1602 ve Šternberce//

Štítý, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Denhart, Jeremiáš (16/17. stol.), kněz luteránský. Narodil se buď v Šilperku /Štítý/ na Moravě nebo ve Skytořině ?//

Šumperk, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Arnold, Tobias (1597-1645), TJ, narodil se r. 1597 v Šumperku na Moravě//

Těšetice, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Haas, Leonard Jakub (1720-1785), od 11. června 1775 do 12. října 1785 v Těšeticích u Olomouce, kdy zemřel//

Tovačov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /z Cymburka a Tovačova, Stibor (1438-1494), narodil se 4. dubna 1438 v Tovačově, zemřel tamtéž 26. června 1494//

Tovačov, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Nason, Jan (16/17. stol.), patrně podle rodiště Towačowský//

Uničov, okr. Olomouc, Olomoucký kraj, Morava /Rozenplut z Šwarzenbachu, Jan (-1602), r. 1580 se stal katolickým farářem v Uničově, odkud odešel pro nedostatečné důchody se souhlasem církevní vrchnosti//

Úsov, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Brněnský, Jiří Mikuláš (16. stol.), kolem r. 1556 byl rektorem školy v Úsově na Moravě//

Vlkoš u Přerova, okr. Přerov, Olomoucký kraj, Morava /Pahnost, Josef Karel (1735-1808), po r. 1766 se stal farářem ve Vlkoši u Přerova//

Vrahovice u Prostějova, okr. Prostějov, Olomoucký kraj, Morava /Bilovský, Bohumír Hynek Josef (-1725), TJ, roku 1701 se vrátil na Moravu, byl zprvu administrátorem ve Vrahovicích//

Zábřeh na Moravě, okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Strejc Zábřežský, Jiřík (1536-1599), narodil se r. 1536 v Zábřehu//

Zábřeh na Mor., okr. Šumperk, Olomoucký kraj, Morava /Synopher, Bartoloměj (16. stol.), Od Dubčanského odešel do Zábřehu na statek moravského hejtmana Kryštofa z Boskovic, příznivce Jednoty bratrské, a působil tam jako kazatel//

Poznámka:

uvedené údaje nejsou konečné, na všech heslech se průběžně pracuje a dochází k dalším jejich doplňováním. Leden 2007.

